

Nu e formă de guvernământ mai prielnică șarlatanilor și escrocilor politici
ca pseudo-democrația. E paradisul turpitudinii.

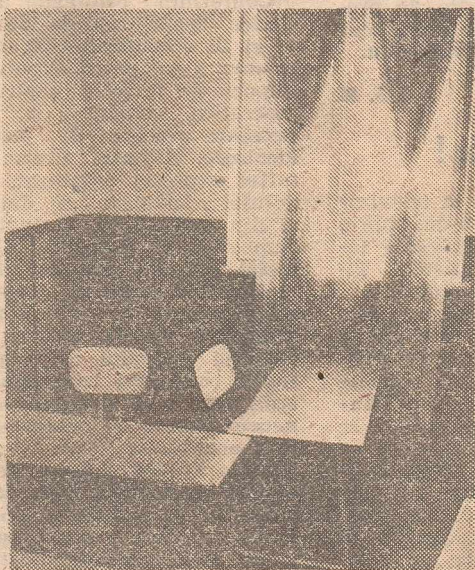
CONSTANTIN BANU Director fondator al Revistei Flacăra

ANUL LXXIX
1990 - BUCUREȘTI
NR. 51
19 XII — 25 XII

SALA
DE
LECTURA

FLĂCĂRA

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

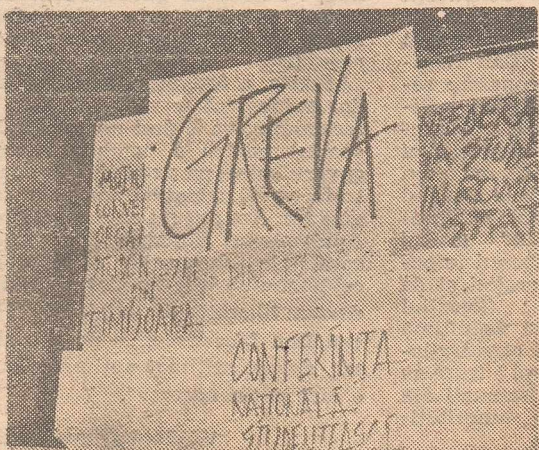
Ceaușeștii la Tîrgoviște

pag. 8-10

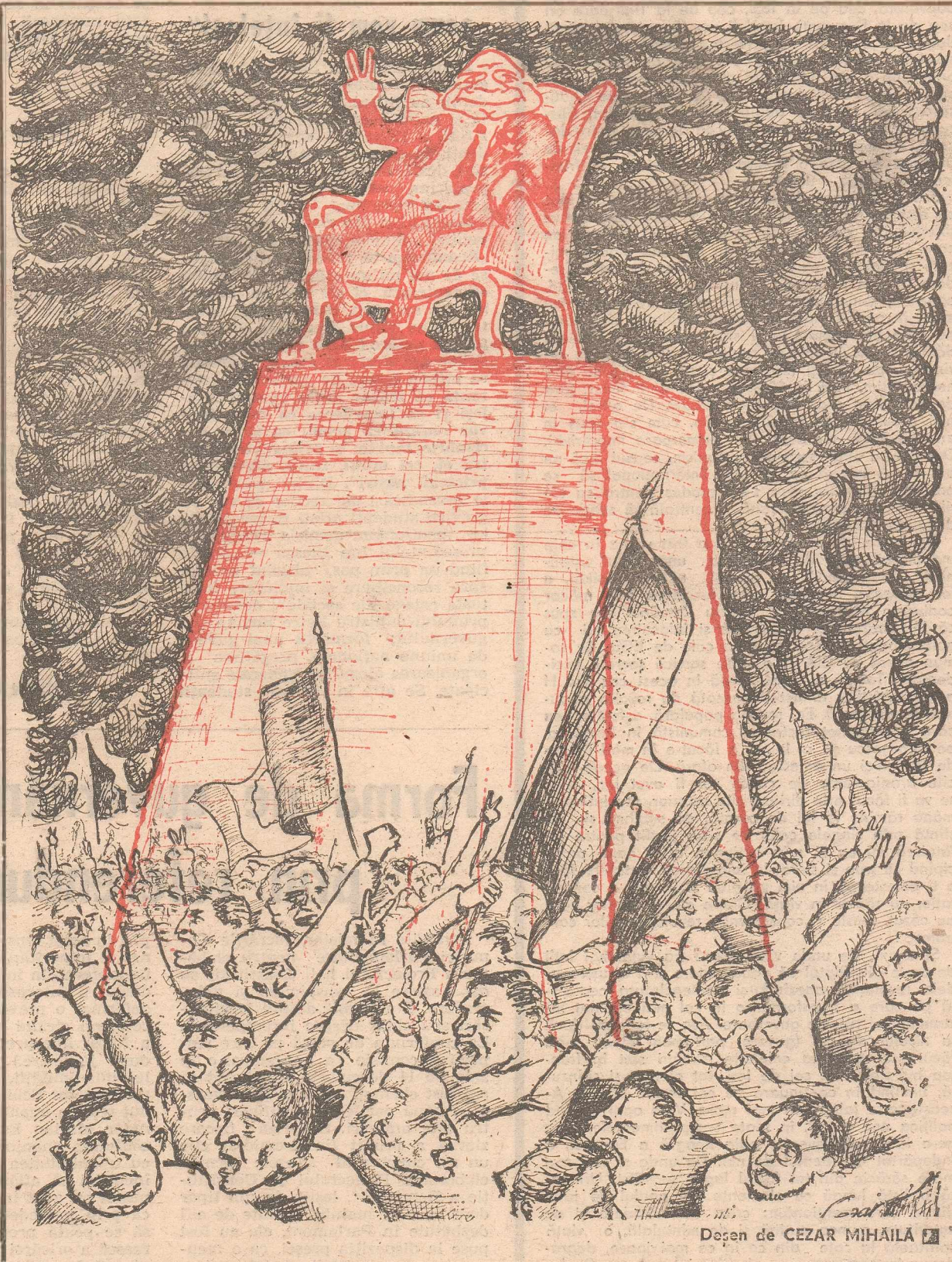
Misterioasa revoluție română

pag. 11

Studentii în grevă

pag. 2

Scrisoare către ministrul apărării naționale

pag. 14

De vorbă cu Hitler

pag. 15

După un an de jale

Pentru a înălțura de la început orice echivoc și pentru respectarea riguroasă a adevărului istoric și a cronologiei, vom spune că jalea nu are chiar vîrsta de un an, ca revoluția, ci un pic mai puțin. Pentru că la început a fost doar entuziasmul imens, bucuria nestăvilită a unui popor martirizat că a scăpat de tortionarii lui, că a scăpat de chinuri, precum și speranța că a bătut ceasul tuturor împlinirilor. După numai câteva zile a fost clar că ceva nu-i în ordine, iar certitudinea că revoluția a fost confiscată (chiar așa s-a și spus atunci) de forțe și persoane invitate după revoluție și ca urmare a ei (ele însele și-au spus „emanatii” ale revoluției!), a apărut imediat după Anul Nou 1990. Hotarul evident l-a constituit 12 ianuarie, cînd lumea și-a dat seama că între politica celor ce s-au instalat la cîrmă și idealurile revoluției s-a deschis o prăpastie.

De fapt, la noi, s-a întîmplat că unii au făcut revoluția și alții au profitat de ea. Nu vom intra în disputa cînd a început revoluția, care e data adevărată, cea de la Iași, cea de la Timișoara ori cea de la București. Istoricii vor lămuri totul pe-nedele. În ceea ce ne privește, credem că data a revoluției trebuie considerată ziua de 22 decembrie, cînd a fost înălțurată dictatura ceaușistă. Dar cine a făcut acest lucru, cine l-a dat jos pe Ceaușescu? Fără nici un dubiu: poporul răsculat. Răsculat de neîraia lui care-l ducea de peste patru decenii, de batjocura la care era supus zi de zi, de umiliția pe care o îndura fără încetare. În fruntea răsculaților — tinerii.

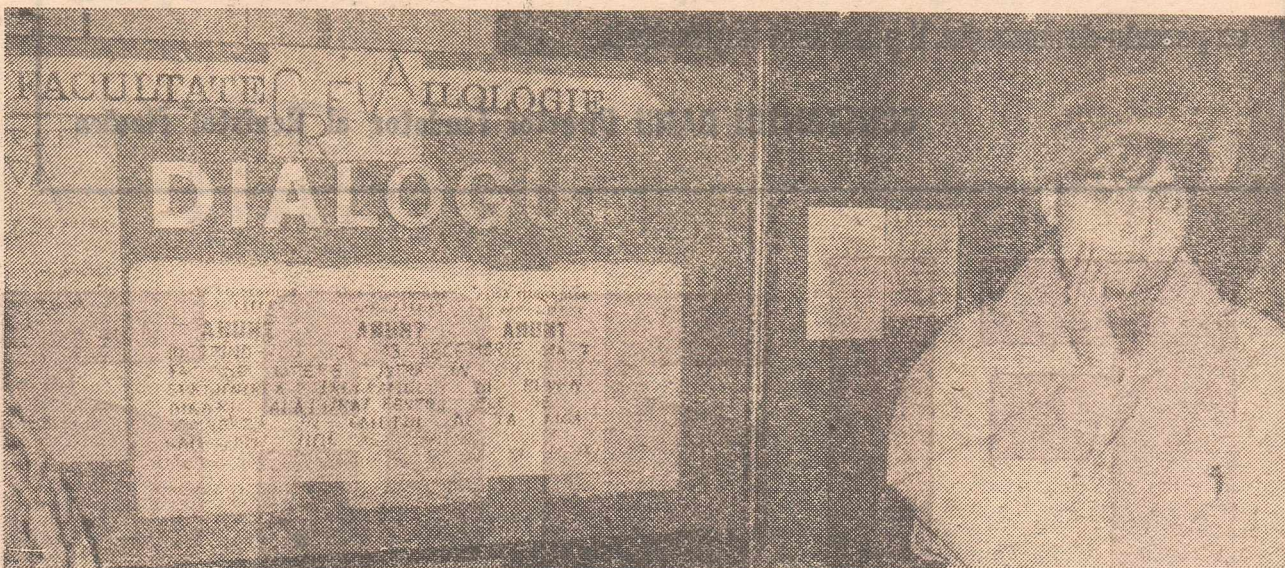
S-a spus, legat de aceasta, că tinerii au spălat cu singele lor lașitatea părinților care, din motive diferite, dar mai ales de dragul lor, al copiilor, pe care au vrut să-i ferească de rele, au îndurat mizerii și silinții și nu s-au revoltat mai de mult. Credem că aici se cuvine o îndreptare. Da, curajul, eroismul, romantismul propriu vîrstei celor care au murit în număr mare în timpul revoluției sînt demne de toată admirația și stima noastră și ele vor dăinui veșnic în inimile românilor. Dar nici pe cei viștici, pe părinți (și poate și pe bunici), să nu-i nedreptățim. Pînă în 1989 ei, orice ar fi făcut, țara de bolșevism n-ar fi putut-o izbăvi. De altfel, ei nici n-au stat cu minile în sîn, cum s-a spus în anumite dăți; au avut loc numeroase împotriri. Dar pentru eliberarea de comunism, ceasul încă nu bătuse. A trebuit ca pe plan internațional să se producă mutațiile care s-au produs pentru ca țările din Europa răsăriteană și centrală să scape de dictatura marxistă.

Deoarece într-o primă fază a fost vorba în chip indubitabil doar de înlocuirea unor lideri „stalinisti”, „dogmatici”, cu adepți ai perestroikăi, a fost evocată, în acest sens, lucrătura ori măcar convența Moscovei. Și pentru România s-a spus că înălțurarea lui Ceaușescu și înlocuirea lui cu gorbacioviști au fost puse la cale de KGB, de comun acord cu CIA și cu alte servicii secrete occidentale. Tot ce se poate. Însă în acest caz ora H a kaghebiștilor a fost devansată de revolta populară românească. Ea, revolta populară, a fost aceea care a răsturnat dictatura comunistă în România, pe Ceaușescu și ai lui, și a făcut-o în mod limpede fără nici un amestec din afară. De aceea, oricîte aranjamente de culise vor fi avut loc, orice se va fi făcut prin dirijare din exterior, revoluția română rămîne la fel de curată, de sublimă și de sfîntă prin singele celor ce s-au jertfit pentru înălțurarea ei, ca și prin acțiunile celor care, participînd cu trup și suflet la înălțurarea dictaturii, fără a fi amestecați în nici un plan și în nici o conspirație, au rămas în viață. Glorie eternă eroilor care au căzut, cînte și considerație revoluționarilor care trăiesc!

Și acum, de unde vine jalea? Ea vine mai întîi de toate din faptul că noua putere și-a însușit roadele revoluției, anexîndu-și nomenclatura ceaușistă pe care a transformat-o în cel mai eficient instrument al său de guvernare. Așa se face că dacă la nivelul de sus (guvern, parlament etc.) s-au făcut schimbări, la celelalte niveluri sînt în fruntea bucatelor tot cei de ieri, tot ei taie și spînzură, umilind în continuare pe cei veșnici obidiți. Aceasta este jalea cea mai mare. Vine apoi la rînd politica noii puteri, în toate compartimentele, care ne-a făcut să devenim oia neagră a Europei, a îndepărtat Occidentul de noi. De unde și cea mai mare sărăcie din tot fostul lagăr socialist. Urmează o listă lungă cu elemente ale anului de jale, dintre care menționăm: criza de încredere și de autoritate, munca puțină și de mîntuială, o viață spirituală la cote din ce în ce mai joase, degradarea în continuare a relațiilor interumane (în locul îmbunătățirii lor, așa cum se spera), reînvierea unor năravuri balcanice vechi ținute o vreme în friu. Rezultat final: o înrăutățire a nivelului de trai, o sporire a neliniștii și nesiguranței zilei de mîine pentru omul necăjit. Aceasta este realitatea. Tristă, dar adevărată. Și totuși...

Revoluția română, dîncolo de toate mizeriile pe care le trăim și de anul de jale care s-a scurs, ne-a redat demnitatea de oameni și ne-a creat premisele dobîndirii adevăratei libertăți și ale traiului normal. Acestea sînt cîștiguri definitive și depinde numai de noi ca ele să devină ale celor mulți, și nu doar ale „emanatiilor”. Dar pentru aceasta, firește, este necesar să scăpăm de emanații. După un an de jale, trebuie să urmeze un an de bucurie.

ION D. GOIA ■

Fotografie de GIG MOTOIANU ■

Greva studenților:

„Cu speranța că măcar acum vom fi înțeleși”

După Conferința Națională desfășurată la Buziaș și Timișoara, studenții au intrat în grevă. Neliniștită și naivă s-ar putea zice, puterea F.S.N. a ținut să-i sperie pe studenți, în timpul cînt au fost la Buziaș, desfășurînd pe cîmpurile din împrejurimi exerciții de tragere la care au participat unități militare.

Menționăm din comunicatul Convenției Studențești Bucureștene: „Reamintim că revendicările propuse de noi nu au o destinație limitată studențească, ci ele sînt în folosul întregii societăți. Organizațiile noastre nu au nimic de a face cu lupta pentru putere (...). În memoria martirilor am declarat grevă generală ca ultima formă de protest, cu speranța că măcar acum vom fi înțeleși și cu încrederea că muncitorii vor realiza că acum, ca și în decembrie, luptăm în primul rînd pentru ei, cei mulți, frații, părinții și prietenii noștri”. Dintre principalele revendicări ale zecilor de mii de greviști studenți aflați în facultățile lor, menționăm: demisia imediată a președintelui Ion Iliescu — „acesta fiind un prim pas, absolut necesar spre reconciliere și înțelegere între toate categoriile sociale”; demiterea primului-ministru Petre Roman și a guvernului; formarea unui guvern de uniune națională, pregătirea și organizarea alegerilor generale anticipate. Se află în grevă studenții

din București, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Iași, Timișoara, Ploiești, Petrosani, Suceava.

P.S. Ca o recunoaștere a rolului studenților în democratizarea societății românești, în funcția de președinte al Alianței Civice a fost ales un student: dl. Marian Munteanu.

E.G. ■

Prea tîrziu!

Întreaga țară a văzut la televizor Timișoara din ziua de 16 decembrie 1990. E greu să uiti prezicerea (acum un an împlinită): „Astăzi Timișoara — miine toată țara!”.

La puține minute după aceste imagini, discursurile tele-impozante ale președintelui și primului-ministru au lăsat impresia că domniile lor se află pe altă lume. Președintele fantomatici noastre liniști se adresa unei Timișoare care — aveam deja proba! — nu mai exista decît în capul persoanei lui particulare, iar coechipierul său vorbea de „succese” și „realizări” al dracului de asemănătoare cu celebrele 60 de milioane de tone de cereale ale lui Ceaușescu. Totul cu o nemăsurată dezinvoltură. Ni se adresau — cum fac de un an încoace — ca unui popor de oligofreni. Ca și cînd noi nu vedem, noi nu gîndim, noi nu discernem. Gesticulația politică a domnului Ion Iliescu seamănă de acum prea mult cu promisiunile inutile aruncate de cineva de la un balcon, cînd era prea tîrziu.

DORIN GHERGHINESCU ■

Forma de guvernămînt — prin referendum

Învăluite în mister, lucrările Comisiei Parlamentare pentru elaborarea Proiectului noii Constituții au dat naștere la suspiciuni și neîncredere. S-a vorbit despre tergiversări sau chiar despre incompetență. La conferința de presă pe care respectiva comisie a organizat-o în ziua de 11 decembrie am crezut că am fost chemați ca să ni se servească o nouă porție de justificări pentru alte amînări. Surpriză: fiecare ziarist a primit (în premieră) cite un set cuprinzînd „Tezele pentru elaborarea Proiectului de Constituție a României”, ieșite de sub tipar doar cu o zi înainte. Înainte de a fi dezbătute în Parlament, ele au fost puse la dispoziția presei, ca o recunoaștere a autorității acesteia, prima în măsură să contureze o imagine favorabilă a activității Parlamentului. Eterogenă sub raport politic, dar omogenă din punctul de vedere al profesionalismului, Comisia a reușit să ne convingă și de spiritul de colaborare, și de bună-credință a membrilor ei. Domnul V. Gîonea, vicepreședintele Comisiei, ne-a asigurat că cea mai mare parte a tezelor au fost adoptate cu unanimitate, iar reprezentantul U.D.M.R. a ținut să comunice, pe un ton ce mi s-a părut asezonat cu o doză bună de venin, că domnia-să nu consideră democratice prevederile constituționale referitoare la minorități, dînd exem-

plu, în acest sens, dreptul necondiționat al minorităților de a folosi limba maternă în instanță. (Din păcate, dînsul a interpretat tendințele și deformat o prevedere referitoare la cetățenii străini care au dreptul de a folosi interpret în timpul procedurii judiciare.) Cît despre pericolul unanimității, subliniat de domnul deputat Echim Andrei, am reținut replica nuanțată a domnului senator Marian Enache: „A nu se confunda unanimitatea profesională cu unanimitatea politică”. Am fost încîntați să aflăm că membrii Comisiei au avut în vedere permanent ca prin prevederile noii Constituții să se poată preveni „tendința firească a oricărei puteri executive să ajungă la dictatură” (Dan Lăzărescu, P.N.L.) și să se consacre separarea puterilor, pluralismul politic, protecția internațională a drepturilor omului, îmbinarea democrației indirecte (parlamentare), cu cea directă (referendum). Tezele cuprind și inovații sub forma unor instituții ca: „avocatul poporului” (avînd funcția de a apăra cetățeanul împotriva abuzurilor și birocrației și de a distruge cronofagia); „Consiliul Constituțional” („o gardă de ultimă instanță a mecanismului constituțional”); „senatorii de drept” (care nu sînt aleși prin vot, ci desemnați din rîndul armatei, cultelor, minorităților naționale etc.).

Alianța Civică în viața noastră națională

Conferința Națională a Alianței Civice, desfășurată în zilele de 13, 14 și 15 decembrie 1990 la Ateneul Român, a dat profil național acestei importante forțe a construcției democratice românești și, totodată, necesare precizări de program și ideologie. Alianța Civică devine astfel expresia organizată a conștiinței românești, atît din țară, cît și din străinătate, în lupta pentru democrație în România. „Contractul social, încheiat prin alegerile din 20 mai, a fost încălecat”, precizează Apelul Alianței Civice. „România se află într-o situație extrem de gravă, existînd pericolul ca refuzul actualii conduceri compromise de a ceda puterea să provoace o explozie necontrolabilă de nemulțumire. În fața pericolelor care ne amenință, Alianța Civică cheamă pe toți cetățenii, sindicatele, organizațiile democratice și partidele politice la unitate, pentru a cere împreună alegeri anticipate, organizate de un guvern de uniune națională în care să putem avea încredere”. Interesul de care s-a bucurat această Conferință din partea tuturor cercurilor politice sociale, profesionale ale societății românești, și mai ales din partea celor opuse actualelor structuri de putere, de expresie neocomunistă, arată limpede că Alianța Civică are și va avea un rol de cea mai mare importanță în evoluția prezentă și viitoare a vieții noastre naționale.

EUGEN MIHĂIESCU ■

Îată și cîteva din interesele întrebări adresate de ziaristi: Credeți că în cele 5 luni s-ar fi putut elabora o constituție, dacă ne gîndim că S.U.A. a realizat-o în 4 luni? Răspuns: Nu se poate elabora o constituție serioasă în termen scurt. S.U.A. aveau deja o constituție și o practică constituțională, noi am pornit de la zero. Alegerile locale se vor organiza numai după adoptarea Constituției? („România Liberă”) Răspuns: „Dacă s-ar organiza înainte, ceea ce ar rezulta ar fi un al treilea interimat”. Mai e nevoie de o Lege a presei din moment ce Constituția are prevederi exprese referitoare la aceasta? („R.L.”). Răspuns: „Noi considerăm că e nevoie, Legea presei neîngrădindu-i libertatea, dar fiecare ziarist trebuie să răspundă pentru ceea ce scrie”. Prerogativele președintelui țării vor fi largi sau limitate? („Dreptatea”). Răspuns: „Vor fi limitate. Am optat pentru un sistem semiprezidențial ales-nuat”. Forma de guvernămînt nu ar trebui stabilită prin referendum? De ce în „Teze” este deja adoptată republica? („Flacăra”). Răspuns: „Aceasta a fost propunerea noastră, dar evident că se va hotărî prin referendum; va fi deci un referendum special pentru a stabili forma de guvernămînt; pe urmă însăși constituția va fi adoptată tot prin referendum. Am reținut ca o concluzie că fundamentul viitoarei Constituții li constituie drepturile și libertățile cetățeanului, într-un stat care, după deviza liberalității, citată de domnul Dan Lăzărescu, „e un rău necesar, dar cu atît mai puțin rău, cu cît e mai puțin necesar”.

VALERIA DORNEANU ■

„La TELEVIZIUNE, paharul s-a umplut de mult“

— interviu cu CONSTANTIN LAURESCU, vicepreședintele cu probleme tehnice din SINDICATUL LIBER RTV —

D-nule Laureescu, în scrisoarea publicată în presă de către Sindicatul Liber pe care îl reprezentați se pomeneste despre anumite „încercări nedismulate ale RTV Române de a marginaliza sau a înlătura unii lucrători“. Despre ce este vorba?

— Există, în rândul lucrătorilor RTV, două aspecte; cei care își asumă deschis opiniile, divergente cu ale conducerii — cazul Vartan Arachelian — și cei care au tacit, deci nu în mod declarat, nemulțumiri și divergențe în privința hotărârilor și comportamentului conducerii.

AFACERILE DUBIOASE ALE TELEVIZIUNII

D-nul Laureescu continuă:

— Există și amenințări la

care membrii Sindicatului sînt supuși, de genul „vezi dacă mai faci așa te dăm afară“ sau „materialul acela nu intră“. Un caz important e și cazul Mihaelei Mihai. Există o controversă în zona publicității și a reclamelor, pentru că e o zonă în care TV are mari venituri. Fiecare sector are încercările sale de a rezolva problemele în avantajele proprii și personale. Am avut probleme și cu unii operatori care sînt noi angajați și care, din cauza lipsei de experiență, sînt mai ușor de manevrat. S-au făcut multe sponsorizări — cu reglementări neclare. Cîteva cuvinte și despre cazul Mihaelei Mihai: ea a fost adusă special pentru publicitate, deoarece avea o experiență importantă de acest fel în străinătate, ca pe urmă să se ajungă la niște conflicte foarte mari.

„ACTIVISTI“ AU RĂMAS ÎN FUNCȚII

În ce măsură conducerea instituției se achită de răspunderi?

— Conducerea instituției este ocupată în rezolvarea unor probleme personale și nu ale instituției. Avem foarte mulți activiști de genul celor din C.O.M., secretari de partid, care au rămas în funcții, ba nu, au avansat, fără să se fi constatat un salt în direcția promovării adevărului în instituția noastră.

Ce ne puteți spune despre cazul Ciurăscu, vis-à-vis și de cele apărute în presă?

— El a fost, prin ianuarie-februarie, pentru cîteva timp — cîteva zile, o săptămînă — redactor-șef la Actualități, ca pînă la urmă să ajungă la Departamentul Sport, ca redactor-simplu. Știrea publicată în presă a apărut în contratimp, cu mult mai tîrziu față de momentul de care v-am spus.

Hotărîrea lui Iuga a fost luată în urma consultării cu Sindicatul?

— Noi am discutat într-o ședință. Apoi decizia a fost luată personal, nu a vrut să implice sindicatul care și așa e acuzat că se implică prea mult. Eu, personal, n-am știut nimic de asta.

PREȘEDINTELE ȘI DIRECTORUL GENERAL SE PLIMBĂ APROAPE TOT TIMPUL

După cum se precizează în scrisoarea publicată, există „niște lucrători deveniți indezirabili“. Care sînt aceia?

— Luarea de poziție e de principiu. Nu cred că e momentul acum să dau nume sau să discutăm asta.

Și, de fapt, care a fost picătura care a umplut paharul?

— Paharul e umplut de mult. Am avut o discuție și la Senat, la Comisia specializată pe problemele care ne privesc, prezidată de I. V. Săndulescu. Apoi — nu știu de ce, sau ce legătură ar fi avut cu asta — a fost chemată la Senat și

conducerea instituției noastre, dar tot nu s-a rezolvat nimic.

Care sînt compromisurile la care se pretează anumite persoane din Televiziune, pomenite și în scrisoare?

— Una este cea cu reclamele de care v-am vorbit. Eu știu, e vorba de bani mulți. În afară de asta, vă pot spune că președintele și directorul general al TV se plimbă aproape tot timpul. Chiar și acum, ambii sînt plecați în străinătate. Ar trebui mai degrabă să se implice în rezolvarea problemelor instituției, și așa destul de numeroase și de complicate.

MIHAIL GALĂȚANU

Televiziunea pe înțelesul tuturor Cum i s-a ridicat dreptul la semnătură doamnei Schaffhauser

Televiziunea Română continuă să ramina o instituție misterioasă, desprinsă din admirabila ficțiune kalfiană. Se pare că mecanismul decizional și al responsabilităților este invaluit într-o discretă „conspirație a fantomelor“. Iată ce ne-a istorisit, în această privință, distinsa doamnă Ildiko Schaffhauser, redactor-șef la Emisiunile în limba germană, cea care ne-a prezentat un interesant reportaj — ca martor ocular — de la reunificarea statului german și care ne delectează, în fiecare vineri după-amiază, după ora 16.00, cu o emisiune dinamică, realizată cu bun gust și profesionalism: „Pe 9 noiembrie, după cum știți, a avut loc un important miting care readucea în actualitate problemele Televiziunii, de care nu am rămas străină. A doua zi, pe 10 noiembrie, am primit un telefon de la poarta (serviciul de intrare, n.a.) instituției la care lucrez și mi s-a spus că nu mai figurez pe lista celor care au dreptul la semnătură (referitor și la accesul în Televiziune, n.a.).

Am încercat să aflu cine a fost cel care a dat această decizie. D-nul Emanoil Valeanu mi-a spus că nu dînsul a făcut acest lucru, ci președin-

tele Televiziunii. Am încercat să vorbesc cu d-nul Răzvan Teodorescu. Dînsul a spus că nu știe nimic în această privință. Apoi, din partea d-nului Răzvan Teodorescu către șeful garzii s-a făcut o notă prin care puteam reprimi dreptul la semnătură.

Într-o situație similară s-a aflat și d-nul D. Iuga, președintele Sindicatului Liber din Televiziune: „Acest lucru mi s-a întîmplat și mie, atunci, după mitingul din 9 noiembrie — ne declară d-nul Iuga. Pur și simplu am fost omis de pe lista celor cu drept de semnătură. Nu știu cine și-a asumat această răspundere“.

Astfel de metode ne îndreptățește să credem că în Televiziunea Română (care, poate, cu obiectivitate nu se mai numește Liberă), cenzura continuă, programatic și eficace, să-și facă datoria castratoare. Mai interesant ar fi să reușim să aflăm odată, concret — și poate că momentul nu e chiar atît de îndepărtat — cine sînt cei care se ascund în spatele acestor „manevre de culise“. În timp ce vedem sfîrșite, păpușarul rămîne în umbră. Oricum, întortocheate sînt căile Televiziunii...

MIHAIL GALĂȚANU

Mă aflu la Spitalul județean din Oradea, vineri 7 decembrie, în cabinetul doctorului Dumitru Mohan, șeful secției de neurochirurgie. Sîntem încă sub impresia celor văzute și auzite la televizor așară după ora 20. Cîni medicii din Oradea participă și ei la greva de avertisment a cadrelor sanitare din țară, înțeleg că este un moment de vîrf al acumulării mai multor nemulțumiri și îl cog pe interlocutor să numească vreo cîteva din ele. Iată ce aud:

— Dotarea execrabilă cu aparatură. Aparatură indispensabilă investigării bolnavului. Noi încă mai lucrăm la nivelul anilor '50. De pildă serviciul de neurochirurgie din Oradea asigură toată zona de nord-vest a țării (jud. Satu Mare, Bihor, Sălaj, o parte din Arad), zonă de graniță, cu trafic mare, cu accidente multe. Și, dacă în București se știe ce-i neurochirurgia, aici sîntem pe post de cenușareasă medicinii.

Pe plan mondial, astăzi, investigarea creierului se face computerizat. Noi nu avem tomograf computerizat, nici serioangiograf. Sîntem obligați să folosim metode agresive, de mult considerate în lume primitive și abandonate. În locul investigării nedureroase cu tomograf computerizat, la noi, pacientului i se introduce un ac în ceafă, i se extrage lichid cefalorahidian (30 cm³) și i se injectează 30 cm³ de aer. Bolnavul rabdă, din această cauză, dureri aproape insuportabile. Va putea sau nu să fie ajutat? Se va ști după acest chin. La noi numai cu prețul lui se poate ajunge la o concluzie. Chiar dacă ea va arăta că omul a fost torturat degeaba.

Fix alături de dotarea tehnică stă și aprovizionarea cu medicamente care numai în terfeleagele birocrăției se mai cheamă așa, în realitate este și se numește lipsă cumplită de medicamente. Apoi, trebuie pus o dată și la

noi sistemul de salarizare în directă și corectă legătură cu importanța socială a medicului, cu viața și sănătatea oamenilor.

Domnule doctor, dar în organizarea domeniului dv. în ce măsură considerați că a prins să funcționeze democrația?

— Încă mai persistă destul din comportamentul rodat sub dictatură, iată un exemplu oarecare. După revoluție, s-au ținut alegeri pentru C.F.S.N.

Tablou cu nod gordian și chirurg

Tot ministerul — la reanimare!

pe Direcția Sanitară. A venit un inginer — răspunde de corpul tehnic al direcției — însoțit de un grup de presiune și și-au impus preferații. Opinia oamenilor care susțin onoarea profesională a breslei n-a contat. Exact opina lor n-a avut nici o valoare. Unii au suportat greu umilința și au plecat. Nici asta n-a contat. Și nu contează nici acum lucruri care ar trebui să conteze, ba încă foarte mult.

Sînteți la curent cu concursurile organizate de Ministerul Sănătății și cu mult contestatele modalități de desfășurare a acestor concursuri, de ocupare a posturilor. Lucrurile sînt de notorietate publică în țară.

— Cert e că, în medicină, nu se poate promova decît prin concurs profesional. Dar concursurile sînt una și

aranjamentele — alta. Pentru posturile de specialist în orașele reședință de județ, de ani de zile se practică o aparentă frumoasă care ascunde căi incorecte. Așa era înainte de revoluție; tot așa e și după revoluție.

În paralel cu acela care și-a ocupat pe drept un asemenea post prin concurs național, dintre cei care n-au obținut decît orașe mai mici, apar profitorii potecilor secrete — și, evident incorecte — spre posturile cele mai

rîvnite. Un asemenea descurcări: de pildă, apare numit într-un post la Direcția Sanitară. El e titular ca medic specialist într-un orașel unde l-a plasat corect competiția profesională, dar prin concurs de împrejurări, iată-l inspector la Direcția Sanitară. În cîteva luni îl vezi cu jumătate de normă la spitalul județean și apoi cu normă întreagă, după care abandonează inspectoratul: descurcări și-a văzut sacii în căruță, a ocupat cu pilele lui postul pe care, prin concurs nu-l putuse obține. Și-i ride în nas celui cîștit și mai bine pregătît. De ani de zile, în toată țara, s-a întins molima aceasta și numai Ministerul Sănătății n-aude nu vede.

Corupția mascată erodează însăși ideea de concurs în care atîția profesioniști cîștiți cred și sînt îndemnați

să creadă — ca o culme a nerușinării — chiar de cei care sfidează cinstea și o calcă în picioare.

După revoluție avalanșa concursurilor declanșate cred că depășește posibilitatea de triere cu acuratețe maximă.

Cui se datorează în primul rînd scandalurile care au izbucnit din aceste concursuri?

— Lipsei totale de organizare la nivel central și persistenței birocrăției prin care Ministerul Sănătății excelează.

Se poate tăia acest nod gordian?

— Cu siguranță!

Cum?

— Prin promovarea cadrelor competente din minister pînă la direcția ultimului spital. Există șefi de discipline — oameni de competență internațională — care trebuie să-și spună părerea. Trebuie să li se ceară părerea. Să se țină seama de opinia lor. Vocea acestor oameni să se audă! Să nu permitem să le-o acopere gălăgia celor ce atîta pot, face pe lume: gălăgie.

Cine împiedică promovarea competențelor, domnule doctor?

— Întepeniții în birocrăție. Fenomenul a favorizat și aberații comportamentale. Mi s-a întîmplat să văd, după revoluție, o infirmieră care a deschis ușa la chirurgi și le-a strigat: „A fost vremea voastră; acum e a noastră!“ Sigur, și-a mai venit în fire cînd i s-a propus să taie singură bolnavul pregătît pentru operație, doctorii oferindu-se să spele ei pe jos.

Să revenim. Ce credeți că se pune pentru Sănătatea Ministerului Sănătății?

— Internarea într-un serviciu de terapie intensivă. Reanimare! Tot ministerul trebuie reechilibrat. Repetă: LA REANIMARE!

DORIN GHERGHINESCU

Dați năvală, tovarăși!

Până să se tipărească diplomele de cuminenție pentru directorii și secretarii de partid care în 22 decembrie 1989 au încuiat ori au sudat porțile unităților ca să nu iasă oamenii în stradă, iată că se mărește numărul „inocenților” amatori de distincții asemănătoare. Publicăm mai jos o probă. (D. G.).

Domnule redactor șef,

În baza dreptului la replică acordat în condițiile unui dialog democratic mă voi referi la o parte a articolului apărut în revista dv. nr. 49 din 5-11 decembrie 1990 cu titlul „Cine sabotează sindicatele”, întrucât cele relatate în privința mea nu corespund realității.

Lucrez în cadrul Direcției de Telecomunicații a Municipiului București din anul 1963 și în permanență m-a preocupat buna funcționare și organizare a compartimentului pe care îl conduc, rezultatele activității mele fiind recunoscute la nivelul întreprinderii.

Mitingul organizat de Federația Sindicatelor din Poștă și Telecomunicații a fost anunțat la ora 15.00, cu participanți aflați în afara orelor de program, pe care eu personal nu îi puteam împiedica să participe, din contră, mi-am exprimat dorința de a participa, cu condiția de a ne rezuma la revendicări sindicale și a nu se da o tentă politică sloganurilor, caz în care mă voi retrage. Atitudinea mea s-a înscris perfect în statutul Sindicatului Liber din Direcția de Telecomunicații a Municipiului București și în programul acestuia care la pct. 30 prevedea: „În cadrul D.T.C.M.B. se interzice orice fel de manipulare politică”.

Discuția amintită a avut un caracter de opinie exprimată amical în cadrul restrins și nu a fost o încercare de a forța sau influența opinia interlocutorilor (s.n.). În sprijinul celor afirmate anexez semnăturile salariaților din colectivul în care îmi desfășor activitatea care confirmă că nu au fost împiedicați să participe la mitingul organizat. (N.R.: Semnează — evident, tot amical — următorii subalterni ai celui ce consideră că nici usturoi n-a mincat... Simion Ioan, Ilie Nicoleta, Prisăcaru Gabriela, Belu Felicia, Sirbu Monica, Heltianu Iuliana, Văreanu Maria, Gheorghe Rodica, Marin Ioana, Chirășescu Mihaela, Ivașcu Mihai și Năstăsă Neculai.) Având în vedere cele expuse mă surprinde neplăcut conținutul articolului dv. și îmi pare firesc semnul de întrebare privind sursa de informații a reporterului ce semnează articolul, buna credință a celor ce au furnizat asemenea afirmații sau interpretarea lor tendențioasă.

Oare se caută și în cadrul Federației Sindicatelor Libere din Poștă și Telecomunicații (federație neafiliată la nici unul din cartelurile sindicale constituite până în prezent) să se creeze tensiuni între administrație și sindicat, chiar și acolo unde ele nu există sau unde nu reprezintă un „casus belli”?

În speranța că veți face publică această scrisoare în paginile revistei dv. vă mulțumesc. Constantin Ion, șef repartitor CTA Drumul Taberei I, Centrul național de Telecomunicații nr. 2, București, 12.XII.1990.

D-ale F.S.N.-ului..

Fără comentarii, de la Emilian Dumitru din orașul Onești, județul Bacău: „De ce este în stare frontul ăsta, ne-am cam lămurit cu toții. A fost în stare să «trucheze» o revoluție, să facă din intelectualitate un dușman al poporului, a putut să dea iama printre niste simpli oameni, nu s-a dat la o parte nici din a face victime în 13-15 iunie. Dar, oare, cu natura ce au oamenii ăstia? Ei nu li s-a imbușit cu nimic! În Onești, de-a lungul uneia dintre arterele principale existau cîteva brăduți ornamentali, care nu făceau decât să mai înfrumusețe puțin peisajul și așa mohorit al orașului. Deodată, au dispărut cu toții! Și nu erau putini. Unde să fie? m-am întrebat. Plimbându-mă printr-un cartier din stînga Oneștilor, am văzut ochii? Brăduții! Ce căutau acolo? Nimic important... doar că înfrumusețau zona din fața sediului unui partid. Care? Deocumdată, cel de guvernământ!”

Si așa, brăduții, brăduții, draguții, ați trecut din centru... în stînga!

La oameni vechi, răspunsuri vechi

În scrisoarea domnului sale, prof. dr. doc. Dumitru Mocanu constată că răspunsul Ministerului Muncii dat sesizării Institutului Politehnic din Iași după Revoluție, este identic cu cele din anii trecuți — ilegalitatea mai sus-amintitului minister avînd, deja, sta-

le vechi. Concluzia domnului profesor universitar Mocanu ar fi următoarea: „...în cadrul Ministerului Muncii au mai rămas urme ale vechilor structuri”. Ne temem că faptele sînt cu mult mai grave — în Ministerul Muncii au rămas aceleași structuri.

Fiului rătăcit

„Chiar aceasta să fie soarta unei mame care și-a dedicat viața unicu-

Obrazul subțire...

lui copil?”, se întreabă Eufrosina Boboc (București, str. Miercani nr. 115, sector 1) a cărei poveste nu este, din nefericire, inedită. Fiul încearcă, prin teroare — se poartă! — să-i smulgă consimțămîntul de a trece casa pe numele proaspetei sale soții. Femeia, care se aștepta, la bătrînețe, să aibă parte de dragoste și grijă, o duce doar în scandaluri și bătăi.

Ce i se poate spune unui fiu, brusc rătăcit? Ceea ce știe cu certitu-

dine și a uitat pentru o clipă: iubirea mamei e doar una: dragostea primită trebuie întoarsă.

Cerem coloană vertebrală

De la Ion Vestea din Roșiori de Vede, tot soiul de întrebări în legătură cu rubrica „Cititorii ziaristi”. Ca de exemplu: „Ne cenzurați? Putem semna cu nume, sau cu porecele imprumutate? La urma urmei, în ziua de azi, nici cu gîndul nu gîndiți la ce te poți aștepta!”

Scumate domnule Vestea, rețineți un lucru: cînd noi purcedem la treabă, ne uităm unii la alții și ne verificăm coloana vertebrală. Dacă e la verticală, e O.K.

Întrebare pentru domnul primar al Capitalei

Noul nostru primar pare extrem de bine intenționat și pus pe treabă. Domnia-sa ne-a înștiințat, nu de mult, că problema locuințelor se va rezolva de acum înainte doar la nivelul sectoarelor. Nu vrem să afirmăm că măsura respectivă seamănă cu un soi de spălare pe mîini, dar întrebăm: ce fac oamenii care sînt trimisi, de ani de zile, de la instituție la sector și invers? Oamenii pe care nu-i ascultă nimeni și se adăpostesc pe unde au că. Sînt mulți, domnule primar! Un caz concret: asistenta universitară Da-

De la coadă adunate

— ...și mai ușurel. Întii personajele secundare: o grevă a foamei, o pătrundere în studioul 4, o intervenție a Poliției, o amenințare cu greva generală...
— Mai multe!
— ...mai multe... Pe urmă, personajele principale: Brucan, Iliescu..
— Ei, aici să-i văd!
— De ce?
— Păi, din spectacolul de anul trecut lipsesc două personaje foarte importante.
— Cine, dom'ne?
— Odiosul și sinistra.
— Ei, na!
— Nici un „na”. Ia să-i văd eu, pe cine împuşcă de Crăciunul ăsta?
— Grea întrebare, dom'ne!

LIANA TATOS

Max Aub:

Crime perfecte

Nr. fișei: 342.
Numele bolnavului: Agrasol Luiza.
Vîrsta: 24 de ani.
Locul nașterii: Vera-cruz.
Diagnostic: Erupție cutanată, de origine polibacilară.
Rezultatul: Nul.
Observații: Caz unic, fără efect pozitiv la medicamente.

După 15 zile de tratament eram complet descurajat. Diagnosticul era foarte clar: n-aveam nici cea mai mică îndoielă. După esecul cu penicilină, am încercat zadarnic tot soiul de alte medicamente. Trebuia să știu ce era de făcut. Mi-am frîmțat mîntea zi și noapte, să-mi tîmînă în sir, pînă cînd m-am hotărît: i-am administrat o doză de cianur de potasiu. Se întimplă să-ți pierzi răbdarea chiar și atunci cînd ai de-a face cu un bolnav.

Versiune de EUGENIA VASILE

Asta-i capr-adevărată...

Fotografie de SILVIU STAN

Colocvii la distanță

niela Frumușanu (domiciliu, pentru moment, în str. Moise Nicoară nr. 38, bl. D 2, sc. C et. 3, ap. 106, sector 3) va fi aruncată de gazda sa. a-

cum, în plină iarnă în stradă, împreună cu soțul său (locotenent — Unitatea Militară 01046 — București) și un copil mic.

Grupaj realizat de LIANA TATOS

POSTA REDACȚIEI

Costea Marian — Sibiu, str. Gorjului nr. 1, Bl. 1, sc. 1, ap. 14: Ne interesează orice document în legătură cu evenimentele petrecute la Sibiu în decembrie 1989, așa că vă rugăm să ne trimiteți filmul. Ne-ar interesa și numele celui care v-a reținut aparatul de fotografiat. Vă așteptăm și cu alte detalii.

Neagu Neculai — Galați, str. Brăilei nr. 195: Ce dovezi aveți că Iliescu și Roman „au fost scolarizați în S.U.A.”? Afirmăm că „invalidarea alegătorilor de la 20 mai nu suportă întîrziere”, dar nu credeti că de mersul dumneavoastră vine cam tirziu? Cit priveste fabula pe care ne-ați trimis-o, am dat-o secției literare.

Duda Florin, Suceava, Aleea Pinului nr. 4, ap. 15: Medicamentul se numește „Boicil”, iar tratamentul se face la spitalul din Timișoara.

Corban Ruxandra — București, Șoseaua Cătelu nr. 58, Bl. D 1, ap. 4: Multe persoane ne-au sesizat în legătură cu cele petrecute în „Moise Nicoară” în anii de glorie. Probabil că ICRALE „Vitan” mai are nostalgia lor, din moment ce nu-și schimbă nărvul. Ne vom interesa și vă vom ține la curent.

Papuc Ion — sat Rădești, com. Stilpeni, jud. Argeș: De data aceasta, cu mari eforturi, v-am deslusit scrisul. Întelegem că vă aflați într-o situație disperată: nu aveți decît o pensie de 94 de lei, și dv., și soția sințeti bătrîni și bolnavi și aveți nevoie de ajutor. Aveți totuși un mod cam imperativ și cam amenințător de a cere revistei noastre un abonament gratuit la „Flacăra” și facilități de procurare, tot gratuit, a unor cărți religioase.

Popescu Florin — str. Vlahuță nr. 1, București: Ne scrieți că ați solicitat o salvare pentru mama dv., în vîrstă de 81 de ani, care a suferit un atac de paralizie. Apelul l-ați făcut în ziua de 4.XII.1990, ora 10 și salvarea a venit în timpul „record” de 22 de ore. Poate că citind aceste rânduri cei de la serviciul 061 își vor „corecta recordul”.

Tudor Elisabeta — București, Calea Grivitei nr. 3: Veți primi cu siguranță despăgubiri bănești, dar nu puteți fi trecuți pe lista de priorități pentru o nouă locuință, din moment ce dețineți totuși una.

VALERIA DORNEANU

Pentru revoluționari, cadouri pe alese: șomajul, exilul, infirmitatea...

Cazul lui Antoci Mihai (participanți direct la evenimentele din decembrie trecut, unul din cei care timp de 12 zile au stat sub observație cabinetul nr. 1 din fostul C.C., donator de sînge, colizant al fondului „Libertatea”, fost membru al C.P.U.N.) poate fi considerat — în măsura în care toate cele declarate par

a se putea justifica — reprezentativ. Amănuntele ce ni se relevă din scurta convorbire avută tind neîndoios să ne prescămbe supăzările în convingeri. Fragmentele — mărturie ne sporește amărăciunea. Imagine cu imagine, chipul monstruos al cacialmalei se întregeste și ne traversează încă somnul în voie.

Rep.: D-le Antoci, care e profesia dumneavoastră și, practic, ce vă ocupa în momentul evenimentelor de acum un an?

A.M.: Profesiunea mea este electromecanic principal. Am lucrat, pînă în septembrie a.2., în cadrul Regionalei CRK Craiova, laboratorul semnalizare — centralizare în bloc. Pe 22 decembrie 1989, odată ce lucrurile s-au precipitat, am alergat într-un suflet la fostul sediu al Comitetului Județean al p.c.r. Olt, ocupînd clădirea împreună cu ceilalți prezenți. Seara, pe la ora 17, l-am ajutat pe Florin Olaru să transmită prima emisiune liberă a Studioului teritorial de radio Craiova. Pe la ora 3,05 s-a transmis, pe postul central TV, apelul acela disperat, pe întuneric, de a sprijini televiziunea. Avînd permis CFR, m-am urcat în tren și în două ceasuri am fost la București. Se auzeau focuri de armă din gară. Am luat un TAXI și am ajuns în str. Nuferilor. Se trăgea în draci. M-am adăpostit, și, curînd am început să mă dumiresc. Din vilele de vizavi se auzeau focuri continue. Armata se lupta cu morile de vînt. Au fost, cu siguranță, multe simulatoare și totuși, Dumnezeu, cîți au murit! Mi-a murit și mie un băiat în brațe, acolo...

Rep.: Înțeleg că ați intrat și în Televiziune. S-a tras în acest obiectiv, ați văzut teroriști?

A.M.: Da, am intrat în studioul 4 (operatorul Dima Burcă poate confirma). S-a tras destul de aprig asupra Televiziunii; era o debandadă și-o buimăceală înfrîntoare. Teroști? Dacă pot fi numiți așa, da! De pildă, pe 23 dimineața, pe la 8,30—9,00 am găsit, la ușa studioului 4, un tip în pufoaică gri, brunet, cca. 1,60 m., cu părul ondulat, care vorbea stîlcit românește. L-am întrebat ce caută; au mai venit și alții, l-am înconjurat, l-am percheziționat și chesonat. L-am găsit două pixuri identice, străine. Un ofițer a fost de părere că sînt pixuri explozive. Tipul avea buletin de București; legitimația de

serviciu și buletinul aveau aceeași poză, dar nume diferite. Zicea că vine de la Breaza (?). Noi l-am arestat, l-am luat armata și... dus a fost.

Iliescu ne-a mințit din prima zi

Rep.: Unde ați continuat să lucrați începînd cu 23 decembrie?

A.M.: De pe 23 decembrie pînă pe 2 ianuarie am fost în fostul C.C., 12 zile neîntrerupte. Am avut în pază, împreună cu ceilalți colegi, cabinetul nr. 1, al „odiosului”. Fără să vreau, am fost martor la multe amănunte interesante...

Rep.: Cînd l-ați văzut prima dată pe dl. Ion Iliescu?

A.M.: Chiar pe 23. Iliescu ne-a mințit din prima zi. Cînd noi l-am întrebat ce va fi pe mai departe fostul sediu al C.C., el ne-a răspuns: „Dragii mei, acesta e un local de tristă glorie. De aici înainte, nici un organism oficial nu va mai funcționa aici”. Ei bine, acum își desfășoară activitatea în acea clădire Senatul României. Mi-amintesc și de Revelation. Noi l-am făcut tot în cabinetul nr. 1, n-aveam de ales. A venit dînsul și ne-a declarat, profetic: „Voi, cei ce-ați luptat aici, veți face revelation aici, în fiecare an!”. Iată acum, Revelation bate la ușă. Cei care am fost acolo, ne-am risipit văzînd cu ochii: aproape un sfert au luat calea exilului, restul sînt ori șomeri, ori infirmi, ori personaje obscure... Cît despre unde s-ar putea face acest revelation, ce să mai vorbesc...

Rep.: Cînd rememorați acum totul cu degajare, care credeți că ar fi amănuntul cel mai sensibil legat de zilele de atunci?

A.M.: Dacă stau bine și analizez, cred că cel mai dubios fapt mi se pare acela că în zilele acelea fierbinți, cum apăreau „conducătorii”, înceta focul; cum plecau, era jale.

Singur Mazilu era trup și suflet

Rep.: La cine apelează prima dată memoria dvs. afecti-

vă cînd discutați despre noua conducere a epocii noastre?

A.M.: Fără îndoială, la Dumitru Mazilu. El venea zilnic la noi, era foarte popular. „Vedeți, băieți, aveți grijă, băieți, arhiva C.C. e în minile voastre. Nu predați nimic! Nu dați nimănui un petec de hîrtie, generali să vină, oricine!” El ne repeta într-una că „revoluția e a voastră” și să avem grijă de documente ca de ochii din cap. Mazilu era singurul trup și suflet. Iliescu dădea deja impresia că el conduce singur. Ne-a minimalizat rolul, era artificial și, în plus, trecea extrem de rar pe la noi.

Rep.: Știați că D. Mazilu a fost primul care s-a pronunțat împotriva comunismului pe 22 decembrie, în balconul C.C.-ului?

A.M.: Da. Imediat după aceea s-a început să se tragă în Piață. Pînă atunci, liniște și pace. A fost clar, transmită directă am urmărit-o cu toții.

Pe 29 ianuarie mi-am dat seama de cacialma

Rep.: Am impresia că acum sînteți edificat, în bună măsură, în legătură cu ceea ce s-a întîmplat de fapt atunci, cît și pe mai departe. Cînd v-ați dezmeticit, ca să spun așa?

A.M.: Știți, la început am crezut cu toată ființa în Front (F.S.N.-n.n.). Luat de valul evenimentelor, am dat crezare poveștilor cu partidele de opoziție, scandalul din 28 ianuarie, știți bine. Abia pe 29 ianuarie mi-am dat seama de cacialma, cînd am dat fugă la Paul Jerbas, să-l anunț, îngrijorat, că vin mineri. S-a oprit pe scări și mi-a spus degajat: „De ce te agiți? Stai liniștit, noi l-am chemat!”

Rep.: Cum ați ajuns la Craiova, înapoi?

A.M.: Mi-a povestit ulterior dl. prof. dr. Marin Nisipeanu, pe atunci șeful local al F.S.N. Sunase dl. Iliescu și i-a spus că are în București vreo 150—200 de revoluționari și nu știe

cum să scape de ei. L-a întrebat: „Vrei să vă dam și vouă vreo 50?” Așa am ajuns acasă, unde am colaborat cu dl. Nisipeanu, zic eu, eficient. După ce a venit gen. Roșu de la București și l-a înlocuit pe dl. Nisipeanu (avea și o răfuială personală, dar asta e altceva), am înființat la Craiova împreună cu dînsul și încă o persoană partidului: „Mișcarea Democrația Modernă”, avînd ca platformă un program asimilat din Franța.

Am stat cocoțați la cucurigu

Rep.: Așadar, ați fost cooperați în C.P.U.N., ca formațiune politică.

A.M.: Ne-am mirat de faptul că a fost impus numărul de 37 de partide, care să participe efectiv, jos, în sală la lucrările C.P.U.N. Noi am fost al 39-lea partid și n-am căpătat decît „privilegiul” de observatori, cocoțați la cucurigu și dezavuați din start. În sinul partidului au avut loc mari frămîntări, schimbări de macaz, jocuri de interese, avînd ca principal pion pe dl. Popa Șt. Petre Paul, vicepreședintele M.D.M., ulterior exclus din partid.

Rep.: Ce s-a întîmplat ulterior cu dumneavoastră?

A.M.: Ar fi foarte multe de spus. O întreagă hărăbăbură și lucrătură. În iunie am fost în Italia, ca recompensă, la C.M. de fotbal. În iulie — august am fost preocupat de mobilizarea și reorganizarea partidului, iar începînd cu 1 septembrie mi s-a desfășurat contractul de muncă.

Rep.: E posibil așa ceva? Ați luat legătura cu forurile superioare decizionale?

A.M.: Am luat, fără îndoială. O anume persoană influentă îmi promisese că voi fi numit director la Clubul senatorilor și deputaților din Casa Republicii (?-n.n.). În același timp, dl. Dan Iosif primise sarcină de la dl. Iliescu să rezolve problemele fostilor membri ai C.P.U.N. Nu s-a rezolvat nimic. Asta e: după 25 de ani de muncă, NIMIC!

Rep.: Ce aveți de gînd pe mai departe?

A.M.: E greu de spus. Vreau să-mi reabilitez poziția socială, să mă bat pentru asta. Am familie, am răspundere morală, am această datorie de onoare. Drumul sinuos de la postura de revoluționar la cea de șomer, via C.P.U.N., a fost plin de neprevăzut și... ciudățenii, ca să le numesc așa. Ceea ce pare incredibil, se dovedește a fi, iată dureros de real!

CRISTIAN PAVEL ■

Pe la mijlocul lunii septembrie, a.c., d-l avocat Nicolae Ștefănescu-Drăgănești, președintele Ligii Apărării Drepturilor Omului din România (LADO), a abordat, într-o discuție avută cu d-l procuror general, și problema dosarelor existente în arhiva LADO privind cazurile de violență din partea unor cadre polițienesti sau a unor așa-zisi „ajutori” ai Poliției, prezentînd totodată și unele probe existente în aceste dosare — fotografii, copii xerox după certificate medicolegale, certificate de spitalizare, etc. Răspunsul d-lui procuror general — stupefiant — a fost că respectivele plîngeri nu pot fi luate în considerare, deoarece, probele aflate la dosar sînt, sau pot fi, false. Straniu principiu al echității

judiciare mai cunoaște și aparatul post-revoluționar. al Procuraturii! Contra-exemplele nu trebuie căutate prea departe, sînt la îndemîna oricui. Astfel, este de notorietate faptul că, pentru inculparea unor participanți la evenimentele din 13 iunie a.c., au fost considerate ca suficiente mărturiile a două persoane (fie ele și numai telespectatori!), pe cînd, în alte cazuri, acte legale, eliberate de instituții cu autoritate, sînt considerate falsuri sau suspectate de falsitate. Cazul ing. Tudor Dumitru, de la Cernavodă, recunoscut de către colegii de servi-

Orbul găinilor

ciu într-o peliculă difuzată pe postul național TV — despre atacul din ziua de 13 iunie asupra Televiziunii —, colegi care l-au acuzat de legionarism, este și el cunoscut, în vreme ce casele cu imagini din zilele de 14—15 iunie nu au mai fost difuzate, nu cumva pentru a nu constitui probe împotriva unor ortaci mult prea zeloși în aplicarea parului justițiar?

Iată și două asemenea cazuri „false”. Unul este cel al mecanicului de locomotivă Mihai Eugen Chițu, bătut bestial în ziua de 14 iunie, arestat și ulterior eliberat, necesitînd apoi spitalizare, intervenție chirurgicală și un concediu medical de aproape o lună și jumătate. Un altul este cel al tehnicianului chimist Nicolae Leontin Rădulescu, maltratînd în ziua de 25 august de cadre aparținînd Poliției — între care unul, în civil, în jurul orei 20,30, în colțul dinspre Piața Universității al străzii 13 Decembrie, necesitînd ulterior un număr de 15 zile concediu medical. Ambele dosare conțin probe legale și suficiente, care, în mod normal, ar fi trebuit să ducă la deschiderea unor anchete și pedepsirea făptașilor. Iată însă că, la noi, în plin spațiu balcano-mioritic, Dreptatea umblă legată la ochi nu pentru a-și dovedi imparțialitatea, ci fiindcă, oricum, sărăcuța suferă de „orbul găinilor”.

PAUL VINICIUS ■

În Curtea de Argeș frica de Dumnezeu s-a topit pe străzi

Joi, 6 decembrie a.c., aproximativ 1.500 de muncitori din cele mai importante întreprinderi ale orașului s-au adunat în jurul orei 13 în fața primăriei, cerînd demisia primarului: „Pelinescu și ai lui, mafia orașului!”, „Pelinescu pentru noi este Ceaușescu doi!”. Primăria era pustie, funcționarii și primarul, anunțați din timp, fugiseră, doar portarul se afla în post. Clădirea, printr-o minune, a scăpat nedevastată de furia oamenilor. Negăsind o persoană oficială, manifestații au înconjurat procuratura, apoi sediul poliției, cerînd demisia unor demnitari din aceste instituții. Forțele de ordine nu s-au implicat sub nici o formă în temperarea spiritelor. Mai mult, la ora 16, coloana de manifestații a putut fi văzută deplasîndu-se la primărie în frunte cu cîțiva poliști (frumoasă poză pentru subalternii d-lui Doru Viorel Ursu!). De data asta a fost montată stația de amplificare pe bal-

con și mulți vorbitori și-au spus păsurile. La ora 21,30 oamenii s-au risipit, unii grăbindu-se la sărbătorirea Sfințului Nicolae. Fără să îngroșăm suita de întîmplări din această zi, acțiunea argeșenilor ni se pare o parodie specifică tîrgurilor adormite de ploii și neajunsuri. A doua zi, prefectul județului Argeș, dl. Ion Cîrstoiu, a cerut liderilor sindicali să-i explice cauzele revoltei. În ciuda unor răspunsuri contradictorii, unul rămîne clar: în rîndul manifestațiilor nu s-au infiltrat „elemente legionare” (Președintele Ion Iliescu poate să răsufle ușurat!). Acțiunea nu a fost organizată de sindicate, a fost spontană. Dar... dacă au lipsit „elementele legionare” dornice de destabilizare, a existat, însă, un articol din revista Zig-Zag, nr. 38 (autori Anca Oegar și Radu Scutea), articol ce demasca afacerile cu rulmenți, rîșnițe, dolari, apartamente, ale fruntașilor contestați în Curtea de Argeș. Acest articol a

fost picătura care a umplut paharul nemulțumirilor. (Președintele Ion Iliescu va continua să ofteze către „o anumită parte a presei”) Astfel, oamenii au ieșit în stradă.

Ascultîndu-l pe liderii sindicali în dialogul purtat cu prefectul, am avut senzația că Revoluția din decembrie a adus în Curtea de Argeș o singură noutate: libertatea de a vorbi! S-a spus cu voce tare că: nu sînt alimente, că locuințele sînt neîncălzite, că nu sînt materii prime, că se doresc măruri în comerț, că liderii orașului sînt niște escroci... În aplauze furtunoase, prefectul a comunicat asistenței: suspendarea procurorului Stănculescu, a președintelui Judecătorei, dl. Crișu, destituirea maiorului Vasile Ștef (toți implicați în afacerea cu rulmenți) și suspendarea primarului, Claudiu Pelinescu... Ne întrebăm: există un temei legal prin care un primar poate fi suspendat? Firește ar fi fost să fie destituit.

Acum este liniște în Curtea de Argeș. Dar Revoluția nu s-a sfîrșit în suflutele chinute ale locuitorilor.

PETRE BARBU ■

P.S. În seara zilei de 4 decembrie, zlaristul Radu Scutea a fost agresat în spațiile hotelului Muntenia din Pitești. Pe o rază de 50 de km toată lumea tace, îi este frică să vorbească.

Începutul sfârșitului

Timpul și o seamă de covârșitoare treburi cotidiene ne despart de primele zile ale revoluției din decembrie. De atunci, vreme de un an întreg, Timișoara a fost contestată, disputată, revendicată, machiată roșu sau înstelat, adulată, injurată, transformată în lozincă, în loc de pelerinaj sau ignorată protocolar și ostentativ. Cu toate acestea, ea, Timișoara celui decembrie, nu a încetat nici o clipă să existe. Existența ei se află, însă, în pericol de a deveni prea mult simbolică și prea puțin (istoric) reală. Ne mărginim deja la o întrebare („Cine a tras?”)

De peste șase luni pastorul Laszlo Tökés (preot la Biserica Protestantă din Timișoara) începuse să devină subiectul unui conflict cu rădăcini și ramificații greu de bănuț. Dincolo de confuzia prezumțiilor, câteva fapte sînt certe și pot fi înregistrate în deplină siguranță. În primăvara și vara anului 1989, Laszlo Tökés vorbise la postul maghiar de radio „KOSSUTH” și apăruse chiar pe postul național de televiziune al Ungariei. Cuvintele sale descriau cu destul curaj stările de lucruri — în special dificultățile de ordin social — din România. De asemenea, încă de la începutul anului, predicile sale conțineau și referiri concrete la dictatura lui Ceaușescu, îndemnînd — în subtext — la protest. La 1 mai 1989, prin hotărîrea Episcopatului Reformat Oradea s-a luat decizia de transferare a pastorului în satul Mineu din județul Sălaj. Pastorul se opune acestei decizii și este menținut pe post de către presbiteriul bisericii. La 31 mai, prin adresa nr. 999 episcopul reformat de Oradea, Laszlo Papp, comunică bisericii din Timișoara că autorizația de funcționare a lui Laszlo Tökés a fost revocată de Departamentul Cultelor. Comunicarea nu schimbă cu nimic lucrurile. La Timișoara, pastorul își menține activitatea antidictatorială și chiar obține, cu sprijinul mass-mediei ungare, un anumit ascendent moral. Devine cunoscut și asta e în folosul lui, fiindcă cu cît e mai cunoscut cu atît poate fi înălțat mai greu. La 1 septembrie 1989 episcopul Papp trimite o somație în vederea eliberării locuinței parohiale din Timișoara pînă la 15 ale lunii. „În caz contrar — spune somația — ne vom adresa organelor competente în vederea luării măsurilor legale corespunzătoare pentru ocuparea fără drept a unei locuințe de serviciu”. Tökés refuză. Episcopatul înaintază darea în judecată, avînd ca termen de înfățișare ziua de 6 octombrie. Paralel, Edith Tökés, soția pastorului (gravidă la acea dată) este și ea dată în judecată, tot în vederea locuinței. Al doilea — și ultimul, contrar codului procedurii civile — termen de judecată pentru Laszlo Tökés este fixat pentru 20 octombrie. Pe „frontul” celălalt, presbiteriul îl confirmă pe Tökés în postul de preot al bisericii din Timișoara. Evenimentele se precipită. În 14 octombrie sosește la Timișoara o delegație de înalți prelați reformați: protopopul reformat de Arad, Iosif Kovács, notarul protopopiatului Botond Mákay, vicarul episcopal Iosif Zsigmond, consilierul eparhial cu probleme de personal Stefan Tarr și Ion Toader, directorul Departamentelor Cultelor. După o ședință desfășurată pe coridor (Laszlo Tökés interzisese delegaților intrarea în biroul parohial), cu participarea a 11 din 32 de membri ai presbiteriului, se ia decizia ca postul de preot la Timișoara să fie ocupat „conform legii”. Deși terminată în coadă de pește, ședința construisese argumentația conform căreia Laszlo Tökés trebuia îndepărtat: propagandă prin mass-media străină, campania dusă — prin predici — împotriva sistematizării României, colportaj de materiale împotriva statului, împotriva fațadei de măsurile de transfer și de control financiar. (Să recunoaștem, pastorul făcuse cam tot ce se putea face ca să devină, cu bună știință, o victimă. De ce? Răspunsul complet la această întrebare, e, deocamdată, greu de formulat).

În 19 octombrie procesul se complică cu o nouă cerere de intervenție împotriva lui Tökés formulată — în cadrul particular și nu instituțional — de notarul Botond Mákay. În ziua următoare, Tribunalul județean Timiș eliberează sentința civilă prin care este dispusă evacuarea locuinței parohiale și plata cheltuielilor de judecată de pîrîtul Laszlo Tökés. Pe 5 decembrie

sosește o nouă cerere a Eparhiei Oradea în vederea urgentării evacuării pastorului. În aceeași zi se întocmește o „încheiere” care decide executarea sentinței de evacuare pentru luni, 18 decembrie 1989.

Timpul lucrează însă pentru Tökés. Prin el, pentru alții. Securitatea se grăbește încet, face eforturi zgomotoase (e implicată, nimic de zis), dar nu rezolvă nimic. Situația este destul de stranie. Într-un stat totalitar, cu un serviciu de informații și contrainformații bine pus la punct, cu un „caz” urmărit nu de luni ci de ani de zile, virfurile securității statului (fără îndoială, la curent cu „incidentele”) nu dau nici o dispoziție, lăsînd lucrurile să curgă. Mai mult, intervenția acestor organe, este — cum spuneam — prea zgomotoasă pentru a nu camufla alte proiecte latente. Din mai pînă în decembrie, o simplă evacuare de locuință, — fie ea parohială — nu se poate îndeplini! Un singur om care are „obraznicia” de a colabora, în vâ-

zul Europei, cu mass-media (și poate nu numai) ungară nu poate fi „neutralizat”. Iată o realitate suspectă, mai ales cînd e vorba de operativitatea și discreția securității. Nici o amenințare reală, nici o boală, nici un accident, în sfîrșit, nimic nu barează calea unei persoane care devine, sub ochii agenților, personalitate și care dă naștere cu o încăpăținare aproape inexplicabilă, unui conflict cu rezonanță în conștiința socială — atît de ulcerată — a românilor. Unde? În Timișoara — pe strada Timotei Cipariu nr. 1. În „orașul de vest”, aproape de graniță, plin de turiști și de studenți români și străini. Cînd? Crescendo, spre vacanța de iarnă, cînd zeci de mii de tineri se răspîndesc, de la școli și facultăți, în întreaga țară. Cînd plecarea lui Ceaușescu în Iran e sigură. Cînd — în preajma sărbătorilor de iarnă — românii nu au ce pune pe masă, n-au cu ce-și încălzi casa, n-au cu ce-și vindeca bătrînii și copiii de pneumonie ori de reumatism. Cînd nimic nu se mai poate. Totul era, deci — la o privire atentă — previzibil. Cu o excepție. Ziua — prima dintre ele — a fost să fie 15 decembrie¹⁾.

POMPILIU ALĂMOREAN²⁾. În 15 decembrie la cîminul și cantina Institutului de Medicină din Timișoara au fost pregătite cazarea și masa pentru un grup de 200 persoane. Nu s-a dat nici un indiciu asupra calității în care sosește acest grup în oraș, cu o săptămînă înainte de plecarea studenților în vacanță. Nici o manifestare profesională sau de alt gen nu fusese organizată în acea perioadă.

HARALD ZIMMERMAN³⁾. Piața Maria. Ora 12. Era coadă? Coadă la

și la un răspuns („Nu se știe”), uitînd că înainte de a se trage și cu mult înainte de a nu ști, la Timișoara se întîmpla ceva care, apoi s-a transformat în revoluție. Zilele de 11, 12 decembrie vor fi evocate în almanahul „Flacăra”. Ele sînt, deocamdată, zile „anonime”. Aproape la fel de „anonimă” a rămas ziua de 15 decembrie și chiar ziua de 16 decembrie. Cînd — se pare — încă nu murea nimeni. Dar ceva încă obscur și incredibil se întîmpla pe strada Timotei Cipariu numărul unu.

ce? Și dacă nu era coadă, de ce nimeni nu cumpăra nimic și nici nu pleca? Am coborît din tramvai. Nu. În Piața Maria oamenii nu stăteau la coadă. Acolo unde se strînseseră ei (cîteva sute) nu era nici un magazin. Era doar o biserică și o locuință particulară. Locatarul era pastor și se numea Laszlo Tökés. Auzisem despre Laszlo Tökés. Îl și văzusem, dar numai pe ecran. Televiziunea maghiară îl filmase de curînd vorbind chiar în această biserică. Dăduse și un interviu. Eu nu vorbesc maghiară, dar am înțeles că acel interviu supărase autoritățile Timișoarei. Deși în el n-am auzit pomenindu-se numele lui Ceaușescu. Sau tocmai din cauza asta. Se adunaseră în fața casei mulți enoriași ai bisericii și elevi ai liceului maghiar. Dar și mulți români care, pînă atunci, nici nu auziseră de Laszlo Tökés. Ceva mi s-a părut, din prima clipă, ciudat. Toți oamenii aceia scăpaseră parcă de tristețea așteptării. De orice tristețe. Erau destîinși și încrezători, cu toate

veam. Și ne întrebam, fără îndoială „dacă de aici va ieși ceva”. Nu știam încă. Încercam — ca și ei — să evaluăm forțele care s-ar fi putut angrena în conflict. Aveam o singură carte — ultima — pe care puteam juca, mizînd totul. După asta (eram siguri) urma să dispărem. Sau să învingem.

X
La ora 16 în biroul lui Radu Bălan, prim-secretar al comitetului județean de partid Timiș și președinte al consiliului de apărare al județului, intră Vasile Bolog, secretar județean cu probleme de propagandă. Bolog îi rezumă „cazul Tökés”. Din informațiile lui, în fața locuinței pastorului s-au adunat cam 100 de persoane care nu se manifestă în nici un fel. Pur și simplu stau. Radu Bălan se deplasează personal în Piața Maria. Informațiile primite sînt aproape exacte. Oamenii sînt mai mulți de 100.

X
La ora 22,30, Radu Bălan îl informează telefonic pe Emil Bobu cu privire la situația din Piața Maria. Soluția lui Bobu e cam nebuloasă: „Ia măsuri să-i împrăștiati!”. Ce fel de măsuri?

I. T. 5).

Evenimentele de pe Timotei Cipariu nr. 1 începeau să ia viteză. Nu mai puteam aștepta. Dar, din nou, o lovitură a securității ne-a paralizat. În locul în care — dacă totul ar fi decurs normal — ar fi trebuit să fie depozitate armele noastre, ofițeri de securitate au făcut o descindere. Folosiseră chiar și parola, ceea ce era foarte grav. Aceasta presupunea următorul dialog: „Am găsit o potîrnice care are 5 pui”. (Adică „Am venit să preiau toate armele”). Răspuns: „Unul a murit”. („Nu se poate. A intervenit ceva neprevăzut”). Varianta a doua: „Trăiesc toți cinci”. („E în regulă. Sînt aici toate”). „La anul vom avea 15”. („Livrarea în data de 15”). Aveam impresia că nu „securiștii noștri”, ci contraspiionajul lui Macri ne dăduse „avertismentele” de pînă atunci. Căci asta erau. Avertismente „stil contraspiionaj”. Adică „rețeaua e sub supraveghere, încetați orice acțiune și părăsiți terenul”. Dacă așa stăteau lucrurile, atunci situația chiar era înclinată. Să părăsim terenul — în favoarea cui? Și, în definitiv, cu cine era securitatea, dacă nu cumva chiar la virfurile ei se produsese o scindare? Am înțeles că erau în joc interese „mari”. Am hotărît să mai așteptăm, dar nu să capitulăm. Singurele interese cu adevărat mari erau ale poporului, care trebuia să scape de Ceaușescu nu ca să intre în altă dictatură sau sferă de influență. Tensiunea creștea. Miza era imensă.

X
În noaptea de 15 spre 16 decembrie, în fața casei lui Laszlo Tökés mai rămîn cîteva zeci de oameni. În mod ciudat pentru luna decembrie, noaptea nu e deloc friguroasă. Vremea intră în încălzire. La Timișoara începe un decembrie fierbinte.

(Fragmente din volumul „Ultimul decembrie”).

RADU CIOBOTEA

¹⁾ La dosarul „Tökés” al organelor de securitate există, se pare o chitanță de 25 000 lei. Se afirmă că aceasta a fost găsită asupra unui ofițer al securității ungare la ieșirea din România. Chitanța, scrisă de mîna de Laszlo Tökés, confirmă primirea acestei sume. Semnătura aparține pastorului (n.a.).

²⁾ Arhitect în cadrul IPROTIM. După revoluție, primar al municipiului Timișoara. Schimbat din funcție în august 1989 (n.a.).

³⁾ Inginer electronist la I.A.M.S.A.T. În prezent, redactor-șef adjunct al ziarului „Timișoara”, organ al Societății „Timișoara”.

⁴⁾ Interlocutorul ține ca identitatea lui să nu fie dată publicității. (n.a.).

⁵⁾ Interlocutorul ține ca identitatea lui să nu fie dată publicității. (n.a.).

Singele celor din 21 Decembrie a fost pus în ramă, sugrumat de ghipsul unor cuvinte șchioape. Martirii putrezesc frumos aliniați în cazarma de marmură a Cimitirului, în timp ce crainicii TV varsă lacrimi măsluite o dată pe lună, iar puternicii clipei le prind în piept medalia de erou fără a dezvălui CINE le-a spulberat zilele aruncându-i în pământ.

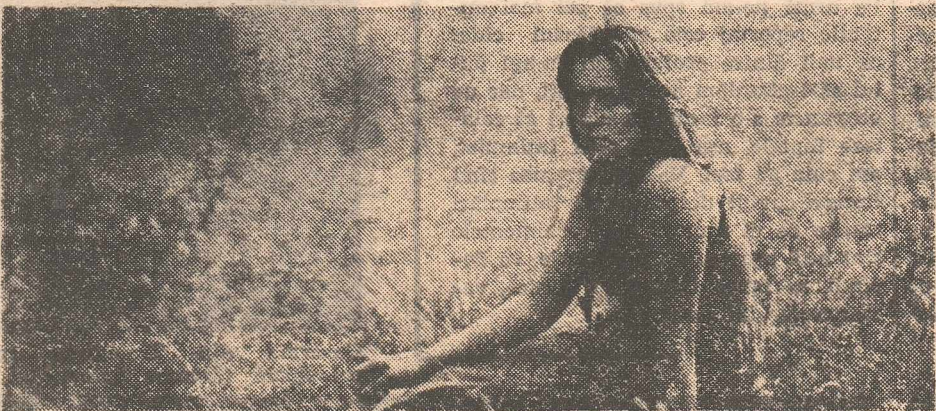
Nu știm cine i-a ucis. Pentru că adevărul e dosit locmai de către cei care le datorează ascensiunea politică. Știm măcar CINE au fost sacrificați? Istoria se spală întotdeauna pe miini împingând chipurile lor

în legendă, egalizându-i, răpindu-le de fapt identitatea. Sint, desigur, trăsături care îi apropie. Cu toții au fost oameni vii. În coplesitoare lor majoritate tineri. Cu toții și-au asumat riscul dispariției ocupând în 21 Decembrie Piața Universității asediată de armată, securitate, miliție. Cu toții au strigat una dintre cele mai cutremurătoare lozinci ale revoltei, plină de speranță, o speranță care dinamitează chiar și incremenirea neantului: Vom muri și vom fi liberi! De aceea afirmațiile prin care se insinuează că au murit din gre-

șeală, datorită înconștienței ori cite unui glonte rătăcit, nu numai că le întinează memoria, dar îi ucid a doua oară.

Fiecare dintre cei căzuți în 21 Decembrie avea o istorie. O familie. Un trecut. Care au fost înghesuite într-un plan secund de clipele când și-au ridicat pe umeri povara curajului și demnității îndelung amânate de români. Astăzi e o datorie morală să încercăm a le recupera amintirea reconstituindu-le pulsul unic al sufletelor.

EI AU MURIT PENTRU NOI

● Luiza Mioara Mirea ● Născută 26 iulie 1962 ● Căsătorită 26 noiembrie 1989 ● Decedată 21 Decembrie 1989 ● Ucisă prin împușcare în fața sălii Dalles

De ce nu sint eu băiat?

Își purta cu grație specială trupul înalt, drept și subțire. Trăsăturile aveau un aer de noblete datorită pomelilor pronunțați, datorită sprâncenelor subțiri și prelungi. Fruntea largă și bărbia energică îi subliniau distincția și firea voluntară.

Și-a dorit nespuse de mult să fie mireasă, dar în timpul slujbei religioase părea tulburată de o agitație ascunsă. În unele momente însă puteai bănuși și acea ironică distanțare a ei față de evenimentele prea solemne.

Era puternică și orgolioasă, dar avea luciditatea de a aprecia corect ceea ce realiza. Foarte ambițioasă, dorea să fie mereu printre primii. Citea cu pasiune.

Își făcuse abonament la Cinemateca și încă mai păstra sub sticla biroului fotografiile unor acteri îndrăgiți. Visase cândva să devină artistă; chiar dacă înclinațiile ei erau mai ales pentru științele exacte, nu renunțase să devină cineva. „Am să muncesc să mă afirm. Nu vreau să fac doar gospodărie, nu accept. Dacă-as fi fost băiat...”

Forța sa era prezentă și în căsnicia de-o lună. Cea de miere. Ultima. Domina relația. Își iubea foarte mult soțul, dar nu era expansivă. Nici tristețea nu o exterioriza, măcinând-o în suflet. Până când exploda pe neașteptate. În astfel de momente nu se înțelegea nimeni cu ea. A fost un om viu. Când era neliniștită își trecea mâinile prin păr răvășindu-l; apoi și-l stringea la spate cu degetele ei prelungi și nervoase.

Se bucura profund. Acorda încredere oamenilor la care o impresiona mai ales sinceritatea. În 21 Decembrie era fericită: „Ne înfilnim mai mulți colegi de la Politehnică! Gata, îl terminăm azi!”. Soțului i-a lăsat un bi-

let: „Petrică, eu sint acolo unde se află toți românii, în fața sălii Dalles. Vino și tu. Te aștept”. Când au trecut tanchetele s-a dus în stradă să-i ajute pe cei loviți. A strigat disperată: „Nu fugiți, nu pot să ne omcare pe toți!”.

Pe ea au ucis-o cu un glonte care i-a sfărâmat fruntea.

Era foarte legată de bunica, de sora și de părinții care o adorați și încercau să o ocrotească. Azi, mama spune plângând că avea un ris sprintelor.

● Violeta Dorina Brad ● Născută 26 august 1970 ● Decedată 21 Decembrie 1989 ● Zdrobire a capului de către vehicul greu ● Ucisă în fața sălii Dalles

Mi-e frică, mama...

Locuia într-o căsuță simplă din cartierul Chitila cu mama și sora ei Camelia. Tatăl le părăsise cu 10 ani înainte, fără să le plătească pensie alimentară. A avut o copilărie tristă. Bețiile și scandalurile lui au făcut-o deseori să plângă speriată. Nici în adolescență nu i se putea vorbi despre el fără să se simtă umilită, fără să se supere: „De ce să-mi fie mie rușine pentru el?”.

Fața mereu îmbujorată, ochii negri, sprâncenele puternice și gura cărnoasă trădau o poftă enormă de viață. Ridea tot timpul; veselia ei te trezea după boală. Îi plăcea să stea de vorbă cu oamenii. Prietenilor din satul bunicii, unde mergea vara și munea la fin, le scria pagini întregi povestindu-le amănunțit ce i s-a mai întâmplat. Părea afit de vioaie, niciodată obosită! Nu era ea omul care să se viaie. Plină de energie, comunicativă din fire, avea replică, dar uneori se aprindea contrazicându-și pătimas interlocutorul.

Mama și-a crescut fetele dintr-un salariu mizer de muncitoare, care după ani a reușit să plătească ratele la casă și să umple o vitrină cu bibelouri. Violeta s-a angajat imediat după ter-

minarea liceului. În ultima ei vară. Ar fi vrut să încerce la facultate, dar apăruse legea aceea de neînțeles care obliga candidatul să facă dovada unui an în producție. Venea de la tipografia „Informației” tot mai speriată, „Dispar litere, mama, cred că pregătesc manifeste. Și tare mi-e frică să nu cadă pe mine befeaua...”.

Pe băieți îi trata cu indiferență, deși o căutau la telefon. Era frumoasă. „Nu mă căsătoresc eu! Întii să realizez ceva”. Ar fi putut cu setea ei, cu voia ei, de a nu repeta soarta amară a mamei să ajungă un om implinit.

În 21 Decembrie a plecat împreună cu mai mulți colegi de la serviciu. Ardea de nerăbdare să fie în Piață și i-a reproșat aspru unei fete care voia să se întoarcă: „Ești o lașă! Nu pleacă...”. În joia aceea ar fi trebuit să meargă la ziua unei doamne cu care, deși se cunoscuse în stradă, se împrietenise. Îi promisese niște sarmale grozave pentru sărbători!

Se bucurase când reușise să strângă ceva bani ca să-și cumpere poșetă, pantofi, pălărică și pardesiu grenat. Iubea culorile vii. Muzica Se ducea des la o vecină unde se distra de minune topăind și rizind prin cameră.

Mamei și surioarei la care ținea din tot sufletul nu le-au mai rămas decât niște fotografii și un moțan pufos pe care Violeta l-a adus în casă. Îi cheamă Piciu’.

OLTEA MUTULESCU ■

21 decembrie, ora 11.30, mulțimea compactă adunată în Piața Palatului pentru a fi martor la ultima mascaradă a „celui mai iubit”, părăsește în dezordine piața. Indivizi în civil, înconfundabili, poștați în locuri „strategice”, privesc neputincioși suvoii de lume, făcând vizibile eforturi pentru a reține nume, fizionomii, identități, „Jasă, că o să le arătăm noi după asta!” în fața ce-ului nu au mai rămas decât câteva sute de persoane, desigur, tot securiști, care aplaudă ultimele cuvinte gătite de conștinare ale fiderului, promițând că va mai acorda încă 200 lei la lefuri, pentru toți oamenii muncii. Pe străzile laterale se formează coloane de tineri. Nu le mai este frică. Scandea „Timișoara”, „Brașov”, „Sintem studenți, nu huliganii”, „Si voi sinței români”, „Vrem guvern democratic”, „Ceaușescu, cine ești? Criminal din Scornicești”. O coloană, la început, de aproximativ 200 de studenți, merge către Universitate, cîntînd „Deșteaptă-te, române!”. Fetele oferă flori militariilor, se scandeaza „Fără violență” și „Armata e cu noi”. În urma lor, pe asfalt, pancarte și steaguri roșii, rupte. La ora 14, în Piața Universității, erau deja peste 2000. Spre Intercontinental, se scandeaza „Europa e cu noi” și „Povești ce ați văzut”. Ora 12.30, dinspre Piața Unirii apar primele blindate. Ezită în fața mulțimii, citiva tineri se cațără pe ele fluturînd tricolorul, dar blindatele pornesc către Piața Romană. Nu se înregistrează încă victime. Se aud totuși primele focuri de avertisment. Cineva propune un minut de reculegere pentru martirii și victimele Timișoarei. Într-o perfectă ordine, cei aproximativ 4 000—5 000 de demonstrați se așază în genunchi, pe asfaltul rece. Ora 12.45, apar noi blindate care nu măi incetinesc, trecînd în viteză printre demonstrați. Lumea hui-duie, aruncă în ele cu pietre, apoi scandeaza „Nu sintem teroristi”. Celor din balcoane, de la ferestre și de pe trotuare le adresează „Veniti cu noi”, „Nu vă fie frică, Ceaușescu pică”. Trec altele și alte blindate, în mare viteză, apar și primii rânii. Un om în etate este lovit și cade într-o baltă de sînge. Un elicopter survolează piața, pentru a transmite informații tactice. Fluierăturile și pumnii se ridică spre cer. La intersecția cu str. 13 Decembrie, unde sint masate trupe de miliție și armată, se fac primele arestări. Dube pline se îndreaptă în direcții ne-

nosute. Se aud din nou rafale de avertisment. Demonstrații strigă: „Si noi sintem români”, „Nu trageți”, „Fără violență”. Se formează chiar o horă a unirii care crește, cuprînzînd încet-încet toată piața, între pasajul Universității și str. 13 Decembrie. Li se răspunde cu noi focuri de avertisment, se aude explozia lansatorului de gaze lacrimogene. Pe trotuare, mase compacte de oameni stau și privesc. Așteaptă ce? Cite unul, invingîndu-și frica, se alătură celor din stradă, este aplaudat. Dinspre Piața Unirii

Universității armată. O rafală concentrată de împușcături, cerul este brăzdat de trasoare. Blindatele se reped amenințător spre mulțime. Demonstrații nu renunță, se regroupează și dau foc la baricade pentru a se apăra. Brusc, gloanțele încep nemilos să secere trupuri. Focurile sint stinse, un tanc intră în plin în mulțime. Gemete, zgomotul zgrunțuros al oaselor zdrobite sub șenile. Timp de aproape o oră, Piața Universității devine un veritabil poligon de tragere. Manifestanții nu mai pot rezista, fiecare încear-

le-ar putea fi mame, le strigă: „De ce ați tras? Rușine!” Două tancuri ocupă mijlocul străzii. Au trecut 21 de ore de cînd, în Piața Palatului, primele glasuri au cerut „Libertate” și „Jos cu clica Ceaușescu”. Oamenii trec triști, dar fermi. Ora 8.25, Piața Palatului, intersecția cu Știrbei Vodă. Coloană de blindate apărînd cuibul comunismului, cc-ul. În fața gurilor de foc, cu piepturile goale, un grup de 150—200 de tineri. „Si voi sinței români”, scandeaza. Soldații stau cu ochii în pămînt, citiva nu rezistă, ne fac semne prietenești cu mina, sint aplaudați. „Armata e cu noi”, se strigă. Ne apropiem de ei. Comandantul coloanei ne face semn să rămînem pe loc. Vine către noi: „Stați liniștiți, cred că o să fie bine...” Glasul îi trădează emoția, scapă cu greu din îmbrățișări. Dinspre Știrbei Vodă, apare un grup masiv de muncitori din Drumul Taberei. 500—700 de oameni dansează în fața tancurilor „Hora unirii”. Ora 8.55, comandantul face semn, blindatele pornesc către noi, încet, cu grijă să nu ne lovească, militarii de pe turele ne fac semne frățești, ne salută. Tinerii izbucnesc în urale, se cațără pe capote, îi îmbrățișeaza. Plîngem cu toții. Coloana blindată se retrage înspre unitate. Drumul este deschis, năvălim în Piața. De pe un camion prevăzut cu megafone, cineva ne îndeamnă să ne păstrăm cumpătul. „Victorie”, „Așteptăm demisia președintelui și a guvernului”. Clădirea cc-ului rămîne însă mută, pare părăsită. Ora 9.25, stupoare: Ceaușescu apare cu o portavoce în balcon, vrea să ne vorbească. Este huiduit, bombardat cu pietre, dispare precipitat. Trei elicoptere se rotesc deasupra. Dintr-unul se lansează niște bilețele, un altul aterizează pe terasa clădirii. Sintem contrariați: de partea cui sint? Bilețelele ajung pe pămînt, iar textul de pe ele ne face martorii ultimei mascarade puse la cale de Ceaușescu. Ferestrele de la parter cedează, tinerii intră în clădire. Elicopterul aflat pe terasă își ia zborul, în strigătele de minie ale mulțimii. Totuși, am cîștigat. Victorie! Piața a devenit neîncăpătoare, așa cum tirania nu a putut-o privi niciodată.

De aici înainte, evenimentele intră într-o zonă de clarobscur, în care limpezimea este ultimul lucru despre care se mai poate vorbi. De aici încep întrebările fără răspuns.

PAUL VINICIUS ■

Remember — 21-23 decembrie '89:

Revoluția minut cu minut

vine o coloană, purtînd pancarta „Ceaușescu nu uita, a venit și vremea ta”. Cel din piață le fac loc scandînd „Vin muncitorii”. Centrul orașului răsună de urale. Se lasă seara. La 17.30, citiva blindate pătrund în viteză zdrobind zeci de oameni, în dreptul sălii Dalles. Se aud oasele și craniile trosnînd. Autosanitare operează rapid, pleacă dolidora de răniți și morți, amestecați, claie peste grămadă. Rafale de împușcături. „Asasinii, ucigașii!”. Se aprind torțe și lumînări. Alte tancuri, alte victime. Din piepturile celor aproximativ 10 000 de oameni, „Armata din Timișoara s-a unit cu țara”. Ora 20, sosește o nouă coloană masivă de muncitori. Scandea „Unde este el?” Ora 20.30, se ridică baricada de la Intercontinental și cele de la pasajul Universității, folosindu-se autovehicule. Se vorbește de pe capota unei mașini și de pe indicatorul „Parking”. Apar și portavocele. Intră în funcțiune tunurile cu apă, dar rîndurile manifestaților se refac din nou. Sosec noi coloane de muncitori din cartierele marginase ale capitalei, dar și trupe speciale, care înlocuiesc în fa-

că să scape cu viață. Ora 24.30, trupele speciale pornesc la „curățire”, rafale răsună în toate părțile, o adevărată vinătoare de oameni. Cine pot fi bestiile care trag? Sint tineri, iar după felul în care discută între ei, par drogați. Trag în tot ce mișcă. Controlează scările blocurilor, clădirile instituțiilor, parcul Sf. Gheorghe, garajul Intercontinental, pe cine prind îl bat și-l arestează. Opresc automobilele particulare și taxiurile, coboară ocupanții și îi imbrîncesc în dube. Cine încearcă să fugă este împușcat în spate. Masacrul continuă toată noaptea. Pînă spre dimineață, Piața Universității își reia aspectul oarecum obișnuit. Resturile baricadelor au fost ridicate, singele a fost spălat, s-a măturat, iar inscripțiile anticeaușiste și anticomuniste de pe ziduri, acoperite cu vopsea verde, groasă...

22 decembrie, ora 8. Soldați cu chipuri de copii au fost aliniați la stradă, în dreptul Ministerului Agriculturii. Privesc incurcați, în gol. Femei din mulțime, care

De valoarea aurului curat

Cele trei zile și trei nopți petrecute de Nicolae și Elena Ceaușescu în unitatea de artilerie antiaeriană din Tirgoviște, de lângă gară, sînt un moment de seamă al istoriei noastre contemporane. Alungați din București de revoluție, cei doi dictatori erau în chip evident în căutarea unei soluții de reobindire a puterii. Este limpede că aveau un plan, că venirea lor în județul Dimbovița n-a fost întâmplătoare. Cererea repetată de a fi duși la Voinești, mașina plină cu obiecte de îmbrăcăminte cu care Bobu și Mănescu veneau în același județ, acțiuni de gherilă ale unor elemente niciodată identificate, duc la ideea că Ceaușeștii aveau o variantă de reinclinare a balantei în favoarea lor, variantă rămasă pînă în prezent necunoscută. Or, dacă cei doi ar fi rămas în viață și

liberi, în țară sau în străinătate, acest fapt ar fi constituit un imens pericol pentru România, care ar fi putut să fie împinsă într-un război civil.

Este meritul imens al unui grup de ofițeri de la unitatea militară tirgovișteană menționată de a fi înlăturat această posibilitate. Îndeplinind, în fond, ordinul pe care comandantul forțelor armate îl dăduse, prin intermediul televiziunii, la nivelul întregii țări, ca militarii să ajute la prinderea dictatorilor, dînd dovadă de spirit de inițiativă și de mult curaj, de înalt patriotisme, colonelul Andrei Kemenici, maiorul (pe atunci) Ion Mareș, maiorul Ion Tecu și alții i-au prin pe Ceaușești, i-au ținut în siguranță (în împrejurări cumplite, în condiții de mare pericolozitate) și i-au predat jus-

tiției. Într-un anumit moment al istoriei, destinul i-a ales pe ei să contribuie hotărîtor la înlăturarea primejdiei unei catastrofe naționale. Ei merită pentru aceasta toată stima și considerația noastră.

Inițial am vrut să facem un reportaj — cazarma din Tirgoviște la un an după șederea acolo a Ceaușeștilor. Pe urmă ne-am spus că cel mai autentic reportaj este să-i lăsăm chiar pe unii dintre protagoniști (n-am putut să-i abordăm acum pe toți, dar ne propunem s-o facem în viitor) să relateze faptele, așa cum s-au întîmplat, așa cum au fost. Va veni vremea cînd fiecare cuvînt despre acele întîmplări rostite de ei acum, cînd evenimentele sînt încă proaspete în memorie, va dobindi, ca înseși faptele lor eroice, valoarea aurului curat.

CEA

Cazarma din Tirgoviște, intrarea principală (dinspre Bulevardul Gă

Apărarea cazarmii din Tirgoviște

Interviu cu generalul Gheorghe N. Popescu

Peste 1200 de militari

— În cel fel ați fost implicat în șederea celor doi Ceaușescu la Tirgoviște?

— Pe timpul revoluției conduceam unitățile și subunitățile de apărare antiaeriană ce acționau în cele trei zone de importanță deosebită în perioada aceea și anume Brașov, Tirgoviște și București. Îmi amintesc cu emoție acele zile, și pentru eroismul și dramatismul lor, dar și pentru faptul că aveam sub arme, ca militari în termen, doi băieți, dintre care unul chiar la unitatea din Tirgoviște unde au stat cei doi dictatori. Ca militar și ca specialist, în activitățile mele de apărare antiaeriană trebuia să-mi dozez eforturile pentru a soluționa concomitent unele probleme legate de apărarea antiaeriană și probleme de apărare a cazarmii unde se aflau Ceaușeștii. Apărarea antiaeriană avea ca misiune, evident, apărarea spațiului aerian, dar în acele momente pentru Tirgoviște se punea în primul rînd problema apărării terestre. În acest scop, la cazarma din Tirgoviște s-au adus unități și subunități de tancuri, de artilerie antitanc, de transportoare blindate, de vînători de munte, astfel că acolo acționau peste 1200 de militari. Dintre numeroasele întîmplări de armă, m-aș referi în primul rînd la obiectivele false, țintele false, alarmele false, cu un cuvînt la dezinformări.

Oameni pregătiți de Ceaușescu, dar securitatea nu era străină

— Cine au fost autorii acelor dezinformări?

— Eu cred că au fost unele forțe pregătite din timp de Ceaușescu pentru instruirea cărora s-a acordat mult mai multă atenție decît pentru instruirea armatei. În armată se făcea mai mult teorie decît practică. Sînt convins că elementele de securitate nu au fost cîștigate de aceste activități. În misiu-

nile pe care le aveau trebuiau să aibă cunoștință de aceste forțe, dacă nu cumva chiar o parte a securității era instruită și avea de îndeplinit asemenea misiuni de dezinformare.

— La Tirgoviște, ca și în alte părți, în afară de acele ținte de atac false apărute în spațiul aerian, au existat și un număr de indivizi care au tras asupra cazarmii. Aveți idee cine au fost acei oameni?

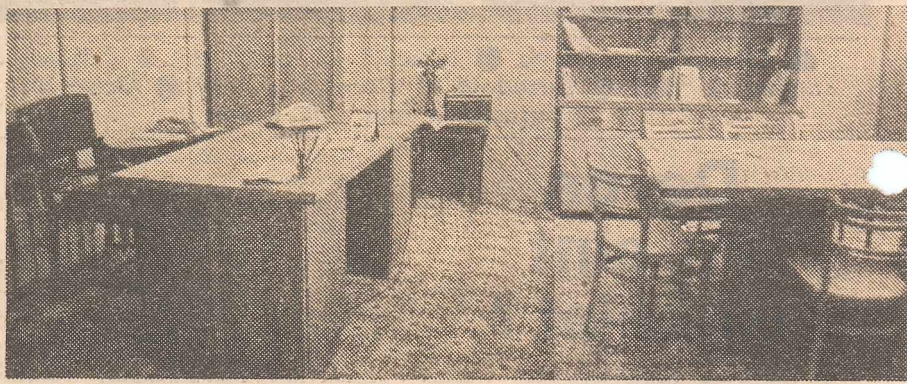
— Da, s-a tras asupra cazarmii, s-a tras mai ales dinspre gară, din zona liceului aflat în apropiere, s-a tras din blocurile învecinate, de pe acoperșurile blocurilor. Acești oameni au fost cei pregătiți de Ceaușescu. Dictatorul știa că trebuie să-și ia toate măsurile de precauție, să-și pregătească toate forțele necesare în cazul unei revolte a maselor care nu-l mai doreau. Cît timp Ceaușeștii au fost ținuti în garnizoana Tirgoviște, noi am acționat pentru păstrarea secretului, populația nu trebuia să afle unde se găseau cei doi.

Elena Ceaușescu era de o mare răutate sufletească

— Ce ați aflat despre Ceaușești în timp ce ei se găseau la Tirgoviște?

— În toată perioada cît au fost păziți în garnizoană, Ceaușeștii au crezut că sînt protejați de evenimentele ce aveau loc în țară. În realitate, ei erau protejați de furia mulțimii, ca să nu-l linșeze, nu pentru a-l sustrage dreptei judecăți. Din discuțiile ce s-au purtat cu Ceaușescu în cele trei zile, noi am tras unele concluzii, printre care aceea că el nu cunoștea adevărata realitate din țară, nu cunoștea adevărul despre condițiile de trai și de muncă oamenilor, condițiile de viață, de muncă și de instrucție ale militarilor. De asemenea, s-a ajuns la concluzia că Elena Ceaușescu era un om de o mare răutate sufletească.

În încheiere, v-aș propune să stați de vorbă cu ofițerii, maiștrii militari și subofițerii care și-au adus contribuția la succesul evenimentelor care s-au petrecut în garnizoana din Tirgoviște, militari ce au dat dovadă de un patriotisme deosebit. Vă recomand să luați legătura cu colonelul Andrei Kemenici, cu maiorul Ion Tecu, cu locotenent-colonelul Ion Mareș, cu căpitanul Ion Stoica, pentru a reconstitui ceea ce s-a petrecut în cazarma 583 Tirgoviște, din apropierea gării acestui oraș.

În acest birou, al comandantului, s-a improvizat cabinetul unde celor Ceaușești li s-a făcut, înainte de proces, vizita medicală

A fost o povară nemaipomenită

Interviu cu lt. col. Ion Mareș

„Sînt un ofițer al armatei române!”

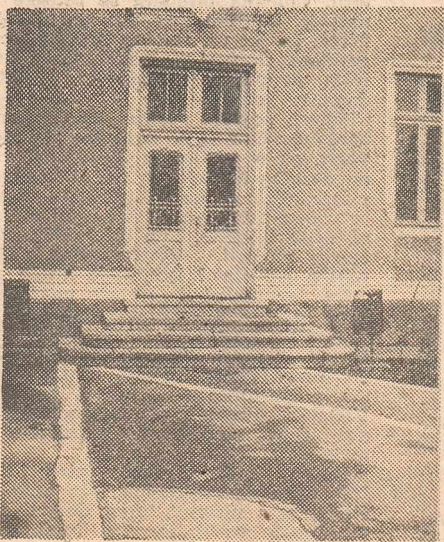
Lt.-col. Ion Mareș: Mă găseam pe 22 decembrie 1989, ora 18, la sediul Inspectoratului Miliției din ordinul dl. colonel Andrei Kemenici, pentru a organiza o subunitate din militari de-ai noștri și militari ai trupelor de securitate, care să execute căutarea Ceaușeștilor în zona Mînaștii Dealului. În acest timp, cei doi au intrat cu mașina în sediul miliției și au fost conduși în biroul comandantului. M-am întîlnit cu dl. locotenent-colonel Dinu care mi-a spus că cei doi se găseseră aici. A fost un moment de uimire. M-am dus, am deschis ușa, m-am convins că ei sînt acolo, l-am introdus pe maiorul Boboc să-i păzească și am raportat telefonic d-lui colonel Andrei Kemenici. Dînsul mi-a ordonat, adu-i încoace. (U.M. 01417 — n.n.). Apoi am intrat în birou și m-am prezentat lui: „Tovarășe Președinte, am primit ordin să vă asigur protecția!” Așa am gîndit în momentul respectiv, nu mi-a venit altceva în cap. Scopul era foarte clar, să-l rețin și să-l duc. M-a întrebant: cine ești dumneata? Am spus: sînt un ofițer al armatei române. Bine, bine, dar cum te cheamă? m-a privit în ochi, parcă m-a săgetat și i-am spus: maior Mareș. Am continuat: Dacă apreciați că nu trebuie să veniți cu noi, n-aveți decît să rămîneți aici, dar noi nu mai răspundem de prăpădul care va fi, avem informații că în 15—20 de minute un nou grup de manifestanți va sosi aici. El a spus, bine! De față erau doi milițieni care-i aduseseră acolo și doi civili cu banderolă pe mîna, care ziceau că sînt de la Front. l-am băgat în biroul alăturat. Acolo au stat pînă am pregătit terenul, ca să pot să-i scot. Am eliberat de civili sediul, am scos militarii la intrare și i-am pus unul lîngă altul cu spatele la ieșire. Am mers în curte și m-am întîlnit cu plutonierul Rizea, șoferul inspectorului. Mi-a spus că mă ajută. Știa despre ce era vorba. Dl. colonel Dinu pregătise mașina, un ARO pe benzină. M-am deplasat în birou, i-am luat, ne-am suit în mașină, încadrați

de maiorul Boboc în dreapta, iar stînga lor l-am lăsat pe plutonier Paise care-și manifestase dorința meargă și el. Eu în față cu pisto pregătit pentru orice eventualitate, lonelul Dinu la volan. Ne-am deplasat prin curtea interioară cu luminile stinse. În stradă era liber, pe lîngă g am trecut cu emoții și i-am băgat cazarmă. Poarta era deschisă, lumir stinse, l-am tras la scara comandantului. A coborît el, s-a dat jos și

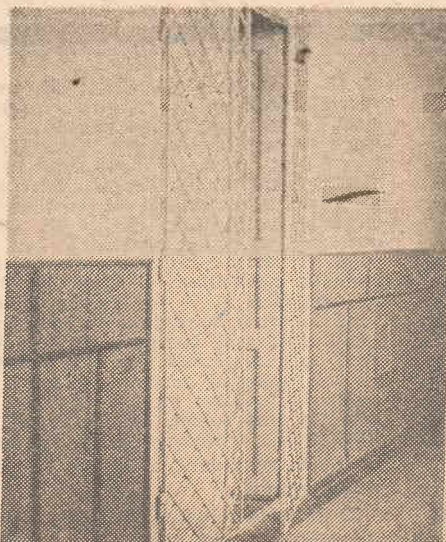

el a plecat în față, eu i-am oferit brațul, că era apatică, el era mai v decît ea, la început. l-am introdus încăperea, i-am întrebant dacă vor mîncea, au zis că da, vor și apă minerală. De unde apă minerală? le-am spus — că nu se găsește. Le-am propus un ceai. Au spus da. M-am dus la bucătăreasă. A fost prima cînd i-am relatat, cu două scopuri: îndrept ce se va mai întîmpla în continuare, te rog să-i spui familiei m aceste lucruri. Și al doilea motiv: aibă grijă să nu fie otrăviți, nîm nu le ducem de mîncare, decît de s-a făcut sub supravegherea ta direct. Mi-era frică că-i otrăvește cineva.

Le-am dus mîncarea. Inițial am vrut să le dăm furculițe. Le-am adus niște cîni cu ceai. În momentul cînd el luat gura de ceai, imediat a scuipat. Atunci ea a zis: „Am uitat să spun are diabet!” l-am adus alt ceai, l-am băut, a mușcat dînt-o pițea, pîftă aveam întîmplător, mîncarea noastră. Nu le-am făcut mîncare specială. În toată perioada au mîncat foarte puțin și atunci a fost dialogul cu pițea... fost foarte surprins că noi avem pițea pe cartelă. Am avut un dialog care s-au purtat firesc. Nu m-au întrebant de copii lor, ci de nepoți. Ulterior am aflat că aveau doar un nepot. M-au întrebant cine au fost arestați cine conduce țara, cine e Militaru,

Locul în care Ceaușescu (ulterior și Elena) a coborît din transportorul blindat, în dimineața procesului

Ușa camerei în care au locuit Ceaușeștii trei zile și trei nopți

CEAȘTEȘII LA TÎRGOVIȘTE

tia cine este, ea știa totul: cum știi. Agentul ăla sovietic. Ea era oltica de cadre — m-am convins. Sergiu Nicolaescu îl știa: Ce i-a lu' asta, nu l-am lăsat să se be în toată lumea? Ea era ca-a. El îl știa doar pe Iliescu.

oi ne-am făcut doar datoria"

-col. Ion Mares: În derularea a- r evenimente trebuie făcută o dis- te clară, o etapizare. Deci, există mă etapă în care cei doi au ple- pe C.C. și pînă au ajuns la cen- de protecție a plantelor, în care armata și nici M.I.-ul nu sint im- te, deci e făcută de civili: de dr. de Petrișor. Există o a doua pe- lă din momentul în care au fost ați, vă rog să rețineți termenul, ați, și nu arestați, pînă la 18,05 i-am preluat eu. Toată această este a M.I.-ului. Noi nu ne pu- însuși nimic din meritele acestei ade. Există o a treia etapă care nună, în care am lucrat cu M.I. petrecute în Inspectorat. Exis- atra etapă, cea mai mare, din entul preluării și pînă la venirea letului de judecată. Și, în sfîrșit, cea etapă, în care dl. general ulescu și completul de judecată enit, în care noi sintem implicați faptul că am organizat procesul, noi n-am participat la acțiunea de are. Am ascultat procesul de la La execuție am asigurat paza în zitiv. Trebuie făcută foarte bine tă delimitare. Vă rog să căutați ta „Pentru Patrie“ nr. 5, apare o notă în care eu și maiorul Bo- sintem criticați că ne-am însușit meritele M.I.-ului... Eu personal pun în momentul de față, că mă b dacă mai este bine ce am făcut ei, pentru că mi s-au întîmplat a... Să vă dau un exemplu: fetița ntră cu 9,75 la A.S.E., dar nu mi-o este în cămin, că sint ofițer, am iu mare, dau 3 000 de lei la o gaz- soția e șomeră, eu, au fost 2 luni re n-am avut serviciu, mi s-a des- at funcția de secretar de partid, în primul rînd am fost român, armatei române, am fost spe- du secretar de partid. Apoi scrie de amenințare, am una de la -Iulia, dacă o vedeți... Telefoane menințare, și cite și mai cite. Deja ajuns la o cădere psihică.

ep.: Cine credeți că sint acești in- zi?

-col. Ion Mares: Rămîne un semn ntrebare... V-am spus acea etapi- , ca să știe acest popor fiecare cu fost implicat.

Teroriștii au fost punctuali

-col. Ion Mares: Pe 23 dimineața ridicat telefonul și aud: „Dacă în le minute nu predați trădătorii vă gem de pe fața pămîntului!“ Deja pierdusem curajul. Zic: „Stați pu- să vorbiți cu domnul Kemenici“. unul Kemenici zice: „N-avem tră- ri să vă dăm, dar cine sinteți?“ „Trupele speciale!“ „N-avem ic!“ și a închis telefonul. Exact e 30 de minute, deci la 7 fără 25, ora cazarmii s-a deschis foc, pe ra- au apărut 5 ținte aeriene. Ulte- au fost văzute și cu ochiul liber icoptere. C-au fost elicoptere, c-au baloane, asta nu știu dacă se va vreodată. Cert este că a fost exact 0 de minute de la amenințare.

ep.: Elicopterele au tras?

-col. I.M.: Nu. Focul terestru a deschis asupra unității. Am mai his focul și noaptea asupra unor pe radar.

ep.: Erau elicoptere militare?

-col. I. M.: Cine știe. N-au răs- s la semnal. Noi tragem pe țintă zută. Nu poți să-ți dai seama...

Pentru noi a fost o povară!

-col. Ion Mares: Am convenit toți care asiguram conducerea acestei ațiuni să ținem cît mai secret pre- a lor în cazarmă. Eliberasem aici oiroul comandantului — n.n.) totul, ntra nimeni. Am avut un ofițer și soldați care nu s-au mișcat din fața

uși sau de lingă ei. Rațiunea pentru care i-am îmbrăcat în militari a fost simplă, să nu se desconfie. Pe 23 di- mineața i-am băgat într-o mașină spe- cială, punct de conducere a focului, spunem noi, și i-am scos în dispozitiv. Era în confort destul de bun, singurul lucru era că trebuia să-și facă nevoile afară, lingă mașină. Noi am făcut tot timpul o acțiune de dezinformare, de exemplu, la ora 18,35 noi îi aveam în cazarmă, și totuși, la orele 19 am nu- mit cu mare tam-tam un lt. col. Seke- ley Carol și un grup de 20 de soldați, pe care i-am trimis să-i caute în con- tinuare la Găești. Cert este că pe data de 25, la execuție, nu știa mai mult de 50 la sută din personalul cazarmii de prezența lor. Oamenii erau fiecare în tranșeele lui, pe tun. Această acțiune de dezinformare am făcut-o și la telefon, am raportat că-i avem, dar vă dau un exemplu: La un moment dat el a zis că îi este rău. Am anunțat Bucureștiul și după o oră sintem sunați: „Cum se simte?“ Noi am zis, stați puțin să luăm legătura, să vedem... ei erau lingă noi, putem să spunem dar trebuia să dăm impresia că nu sint aici, pen- tru că eram convinși că telefoanele ne sint ascultate. Știam că actul de justi- tie trebuie să-l facă niște organe spe- ciale. Noi asta am vizat, să-l predăm organelor nou create.

Am avut și cazuri în unitate, cînd au spus, hai să mergem să-i omorim. Nu asta era scopul. Asemenea ordine aveam și eu și maiorul Tecu, în caz că ne atacă și riscăm să-l pierdem, păt nu muream eu și rămîneau ei. Asta tre- buie să știe poporul, indiferent care era situația, ei trebuiau să ajungă în fața justiției. Practic, pentru mine exe- cuția a fost o ușurare și pentru noi toți de aici. Vă spun cu certitudine, l-am verificat, nu putea fi o sosie. Dl. colonel Kemenici i-a verificat și pe cei care trag, să nu aibă gloanțe oarbe. Poporul român trebuie să știe că Ceaușeștii nu mai sint! Că au fost speculații de tot felul, că s-a greșit cînd s-a filmat, un incident, i-a ieșit cablul colonelului Baiu care filma, că i-am omorît noi — cum a apărut în Franța — astea sint speculații gazetărești.

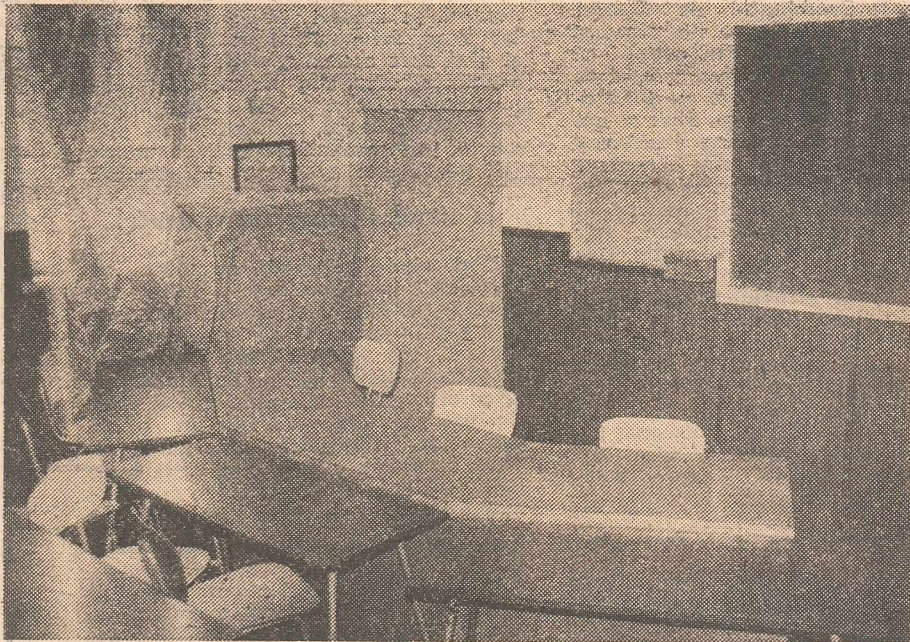
Rep.: În vremea cît a stat aici el avea un plan de salvare, își făcea calcule?

Lt. col. I. M.: A avut un singur gînd, să-l luăm, să-l ducem de aici. Și noi n-am făcut altceva decît să-l ducem cu vorba. A fost o povară nemaipomenită. El ne spunea să-i ducem la Voinești, acolo are el un om care ne-ar fi dat un milion de lei. Nu i-am brusc, nu i-am torturat, cum s-a scris în presa fran- ceză, pe motiv că am vrut să aflăm conturile din Elveția. Nu-i adevărat. De conturi am aflat la execuție de la ge- neralul Stănculescu. Versiunea asta a ieșit din cauza intreruperii filmului. A ieșit ștecherul pur și simplu, n-a avut baterii. Și el deplasîndu-se, i-a ieșit cablul. Iar execuția s-a efectuat re- pede, nici completul de judecată n-a avut timp să-i urmărească. Între mo- mentul cînd s-a dat sentința și execu- ție n-au fost mai mult de șapte minu- te, cît a durat să le lege mîinile și să iasă în curte.

Nu au fost zei

Rep.: Cum i-ați receptat ca indivizi, ca oameni?

Lt. col. I. M.: Ei se găseau într-o situa- ție în care nu se mai aflaseră niciodată, cred. Erau niște oameni simpli. La început erau foarte speriați, aveau momente în care cădeau într-o letar- gie, momente în care încercau să ia inițiativa: trădătorilor, sint comandant- ul vostru suprem, executați ordinele, sau momente de viclenie, cînd ne ofe- rea milioane de dolari. Ea discuta mai puțin, dar nici el nu răspundea pînă nu se uita în ochii ei, ceea ce vedeam noi la tribune era valabil. El nu s-a ma- nifestat împotriva ei, decît o dată, cînd m-a întrebat cine-i la conducere. Și i-am spus: Iliescu. Atunci el i-a zis, ai văzut, ți-am spus să-l termini și tu doar l-ai marginalizat. Un lucru pe care l-am remarcat a fost că s-au iubit foarte mult ca oameni. Ea era foarte îngrijorată de el. La un moment dat pe el îl durea stomacul, ea l-a întins pe pat, l-a frecționat, au cerut să doarmă în același pat, era foarte preocupată de sănătatea lui. Noi i-am adus medi- camente de la București, dar n-a accep- tat. Ori erau vicleni, ori dezinformați.

Încăperea în care a avut loc procesul — locul unde a stat completul de judecată

Foarte surprinși: piinea pe cartelă? Eu i-am zis că de ani de zile avem pi- nea pe cartelă. Nu mi s-au părut niște capacități deosebite, dar își intrau foar- te bine în rolul de conducători supremi și de neînlocuiri. Este incredibil cum ne-au condus atîția ani.

Rep.: După ce s-a încheiat procesul, ați fost martor la execuție?

Lt. col. I. M.: Inițial am primit or- din să intru în completul de judecată, dar am zis să nu intru, că dacă mă vede, după ce i-am mințit 3 zile și 3 nopți că-i scăpăm... În momentul în care s-a ordonat să pregătim sala tri- bunalului, ei erau în T.A.B. I-am adus în cabinetul medical amenajat în bi- roul comandantului, mai întîi pe el, apoi pe ea...

Rep.: Ei cînd au fost aduși la vizita medicală știau că vor fi judecați?

Lt. col. I. M.: Bănuiesc că știau. Or fi văzut completul de judecată. Ce-au putut să vadă din T.A.B. De aici, din cabinet, nu i-am dus noi, ci echipa care venise cu elicopterele, fiindcă am zis, în etapa a cincea noi am fost doar spectatori. După ce s-a terminat pro- cesul, eu am tăiat ațele alea. Cînd au încercat să le lege mîinile, probabil că militarii l-au tras mai tare și el a început să strige: măi copii, mă dor mîinile, măi copii, eu v-am crescut, eu v-am educat. Atunci doctorul care a fost la vizita medicală a strigat din spatele meu: „Da' pe cei de la Timi- șoara nu i-a durut?“ Eram într-o stare de surescitare... Se crease atîta ură îm- potriva lor. Cum adică, să scoți arma- ta la Timișoara, să tragi în popor! Ce auzisem și noi în perioada aceea la

„Europa Liberă“. I-au legat mîinile i-au scos prin hol, el în față, ea mai în spate.

Rep.: Își dădeau seama ce li se în- întîmplă?

Lt. col. I. M.: Da. Să vă spun. Eu eram în curte, făceam apel la lumea din blocuri, înapoi că tragem! În mo- mentul cînd au coborît pe scări, ea i-a zis din spate: „Nicule, în Româ- nia se impușcă oameni!“ și el a zis: „Încă o trădare națională!“ Mergînd mai departe, un soldat îi zice: „Ai incurcat-o!“ „Du-te la mama dracu- lui!“ i-a răspuns ea. El a ajuns pri- mul la zid, l-a întors cu fața spre noi. Ea era mai în spate, o duceau doi inși.

Rep.: Nu s-au împotrivit?

Lt. col. I. M.: El a strigat: „Trăiască România liberă și independentă!“ și a cîntat cîteva cuvinte din „Internațio- nala“. Între timp a ajuns și ea la zid și cei care i-au condus au fugit în stînga și-n dreapta. În afară de cei care erau stabiliți să deschidă foc, au mai tras încă doi, cei care erau pe lingă zid. Aia au tras practic numai în ea, de aceea avea cutia craniană crăpată.

Rep.: Cîți au fost în plutonul de execuție?

Lt. col. I. M.: Nu mai rețin. A fost stabilit... Pentru că el, dacă cerea re- curs, eu sint convins că execuția nu mai avea loc. Sint convins că nu sint mulți români care l-au iubit, dar sint mulți români care-l regretă. Eu am fost în- jurat prin piață. Am fugit din două a- limentare cînd am fost recunoscut. Există o categorie dintre noi, români, care judecă istoria numai prin pre- zent.

„Norocul“ de a-l prinde pe Ceașescu

Interviu cu maiorul Ion Tecu

După fuga de pe acoperișul ceceului

— Cum au ajuns Ceașeștii în gar- nizoana dumneavoastră?

— După ce-au fugit cu elicopterul de pe acoperișul fostului sediu al fostului c.c., au aterizat la Snagov, de unde Ceașescu a telefonat în județele Olt, Brăila, Argeș și Dimbovița pentru a afla unde este mai liniștită situația. Ideea lui a fost să organizeze o rez- istență. De aceea insista, întrebînd: „Sinteți pentru cauză sau nu sinteți pentru cauză?“ Cred că înțelegea prin asta cauza socialismului „Din Snagov, deci, a vorbit cu primul secretar Găvă- nescu, pe care l-a întrebat dacă poate veni la Tîrgoviște. La ora aceea în Tîrgoviște era încă liniște, lumea nu ieșise încă.

La Combinatul de Oțeluri Speciale

Itinerarul este, în general, cunoscut. La Boteni elicopterul n-a fost primit să aterizeze, a aterizat întro pistă și so- sea. Au oprit Dacia neagră, a lui Pe- trișor. Ceașescu l-a întrebat pe Petri-

(Continuare în pag. 10)

„Norocul” de a-l prinde pe Ceaușescu

(Urmare din pag. 9)

șor: „Poți să ne duci până la primul secretar de la Dimbovița?”, la care Petrișor, avându-l pe securistul cu pistolul la spatele său, n-a avut încotro. Au ajuns la Combinatul de Oțeluri Speciale. Aici însă cineva i-a văzut și a telefonat la Televiziune, astfel că pentru a doua oară a fost comunicat la TVR locul unde se aflau cei doi dictatori. De la televizor am aflat și noi atunci că Nicolae și Elena Ceaușescu se găseau în Tirgoviște. Am hotărât să blocăm toate ieșirile din oraș și să trimitem o echipă la oțelărie, sperând că vom avea norocul să-i prindem chiar noi. Și i-am avut, ceva mai târziu. Dar decit așa noroc... De fapt, voiam să punem mîna pe ei pentru a nu fi linșaji de populația furioasă și pe urmă să-i predăm justiției. Dar oamenii noștri trimiși să-i captureze ne semnalau că erau mereu cu vreo 15—20 de minute în urma lor. Unitatea în care ne aflăm era o unitate de garnizoană, iar comandantul ei, colonelul Andrei Kemenici, avea legături cu toate unitățile din garnizoana Tirgoviște și din județ.

Maria Ștefănescu, secretară la popota U.M. 01417: „La 2 decembrie 1989, au fost aduși la noi în unitate. Noi bănuiam ceva, dar nu știam efectiv nimic. După masă a venit dl. maior Mareș (că pe atunci era maior) și m-a rugat să le fac două porții de mâncare și mi-a spus că era vorba de tovarășii Ceaușești. Dinsul era puțin speriat, se gîndea la familie. Mi-a și zis, dacă moare să știu ce să le zic alor lui. Am făcut mâncarea, am venit, am adus-o. Aveam chiflele cu fasole și ceai cu piine. Piinea nu le-a plăcut, probabil nici fasolea. Au mințit puțin. Au cerut ceai de calmante, fără zahăr. Am făcut ceaiul fără zahăr. În sfîrșit a trecut ziua de 22, cum a trecut... cu emoții, pe urmă noaptea. A doua zi dimineața la fel, tot așa mîncarea. Le-am dat niște brînză, salam. Brînză n-au mîncat-o, că vroiau nesărată, piine nesărată, noi nu aveam așa ceva. Ceaușescu a cerut să fie im-

pus într-o pădure, i-au ținut pe malul unui lac pînă la lăsarea întinericului, cînd au venit cu ei la Inspectorat (clădirea Inspectoratului se află doar la cîteva zeci de metri de garnizoana noastră, pe aceeași stradă cu noi). Într-un timp, începînd de pe la orele 14 și pînă spre orele 17, o parte din personalul securității a părăsit atît propriul sediu, cît și pe cel al poliției, și ne-au cerut nouă, militarilor, să asigurăm paza armamentului și a muniției pe care le aveau la Inspectorat.

În sfîrșit, în cazarma noastră!

Deci, cînd polițiștii au venit cu Ceaușeștii la Inspectorat, cei doi au picat în mîinile noastre. Au fost luați și aduși în cazarmă de locotenent-colonelul (pe atunci maior) Ion Mareș, locotenent-major (acum căpitan) Boboc și cu plutonierul de poliție Paise. I-am preluat eu, i-am eazat într-un birou, amenajat ca dormitor, unde au rămas pînă la proces și execuție. Deci toate cîte s-au spus, c-au fost duși, c-au fost plimbați, nu sînt decît născociri. Din

prumutat cu bani să i se cumpere piine albă, dar maiorul Mareș a spus că în oraș piinea se dă pe cartelă. Noi n-am avut de unde să-i dăm piine albă.

Rep.: Mîncarea le-ai servit-o în gamele?

M. Ș.: Pe farfurii, că mîncarea era de la popota cadrelor.

Rep.: Cum arătau ca indivizi cînd li se servea masa? V-au întrebat ceva?

M. Ș.: Păreau speriați, cereau să fie puși în libertate. N-am avut schimburi de replici. Cel mai bine i-am văzut la execuție. Pe 25 au venit elicopterele la noi în unitate, în care erau generalul Stănculescu, Gelu Voican și un pluton de execuție, parașutiști, mi se pare. S-a dezbătut procesul, după care — o oră a durat — ei au fost scoși afară, lume multă, cadre, civili. Ei erau ținuti de mîini de militari. El a început să strige... L-au dus la zid. Nu l-am văzut să plîngă. El a cîntat: „Sculăți voi oropsiți ai vieții!” A fost el executat, luat de la picioare și ea pe urmă. Execuția a fost făcută de oamenii care au venit! Au fost 4—5, nu i-am numărat. Au căzut, i-au luat în foi de cort, i-au dus la elicoptere și gata, s-a terminat războiul în unitatea noastră. De atunci nu s-a mai tras.

Mayorul Ion Tecu (pe teren). Execuția a fost publică. Erau 700 de militari aici, toți cu armament și cu muniție asupra lor, mitraliere, toate categoriile de arme și dacă se declanșa un foc de arme de război, ieșea mîncel. De aceea am strigat și s-a auzit și pe casetă la televizor: „Nu mai trage nimeni!” Erau deja ciuruiți.

perimetrul cazarmii n-au mai ieșit decît cu elicopterul, care le-a transportat cadavrele la București. Din 22 decembrie, ora 18,20, și pînă pe 25 decembrie, ora 14,45, cînd a avut loc execuția, ei n-au mai părăsit acest perimetru al cazarmii.

— Dar din cameră au mai ieșit?

— La început au ieșit, însoțiți, evident, de cei care-i păzeau, pentru a se duce la closet. De altfel, unul din criteriile alegerii camerei a fost și acesta, w.c.-ul era foarte aproape. Ulterior, nu s-au mai dus nici la closet, își făceau nevoile în cameră, în lighean. În curtea cazarmii au ieșit de două ori, de fiecare dată într-un transportor blindat. Prima oară a fost în seara zilei de 24

decembrie. Atunci am primit o informație precum că urma să se intensifice atacul terestru și aerian asupra cazarmii și că trebuia să luăm măsuri de întărire a pazei. În consecință (avînd în vedere că îi țineam aici de o bună bucată de vreme, am căutat să și dezinformăm colegii noștri pentru a evita unele acte de război personală), am hotărît să-i ducem într-un transportor aflat într-o poziție de tragere. Noi fiind unitate de artilerie, mînuim toate categoriile de armament. Densitatea de mijloace de foc era atît de mare, încît era aproape imposibil de pătruns în unitate. Poate doar o divizie ar fi putut intra în cazarmă. În rest, erau toate mijloacele, de la armamentul individual de infanterie, portabil, pînă la tancuri, tunuri, autotunuri etc. Deci, către ora 17,00 am primit ordin de la comandant să amenajez un loc unde să-i ascundem. N-am apucat bine să ies din clădire, cînd s-au declanșat focuri de armă din toate părțile. Erau niște momente de surescitare, de tensiune maximă. Nu puteam să mă deplasez pînă în poziție pe jos, riscam să fiu împușcat. M-am hotărît să iau un transportor. Trebuia să merg în clădirea din apropiere, să pregătesc o cameră, să curăț locul, să fac totul cu discreție, să nu aflu militarii. Cînd am urcat în transportor, mi-a venit ideea: să-i ascundem chiar într-un astfel de vehicul.

Prima ședere în TAB

I-am urcat deci într-un transportor, am format o coloană din trei transportoare, pe care le-am dus în poziție de start, de tragere. Am stat în această poziție pînă pe la ora 3 noaptea, cînd, văzînd că nu se declanșează nici un atac și fiind foarte frig, i-am adus înapoi în camera în care fuseseră cazați. Deci de pe la ora 9 seara pînă la ora 3 dimineața au fost ținuti în transportor. Secvența arătată la televizor a coborîrii din TAB nu era de la această ieșire, ci de la cea de-a doua, din dimineața zilei de 25 decembrie.

— Așadar, au fost urcați în transportor o dată noaptea și o dată a doua zi dimineața.

A doua oară în TAB

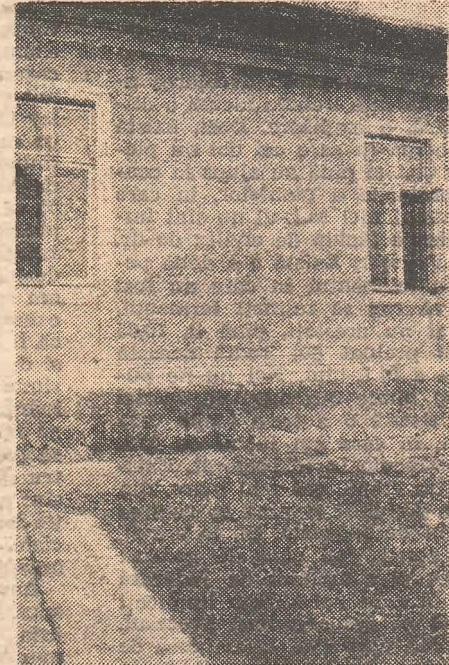
— Da. Urcatul al doilea s-a datorat unei neînțelegeri, sau, mai bine zis, unei speranțe neîmplinite a noastre. Cum spuneam, pe la ora 3, cei doi Ceaușești au fost readuși în cameră și au rămas acolo pînă dimineața. La ora 8 am primit un telefon prin care ni se făcea cunoscut că urmau să sosească două elicoptere cu însemn particular, ca să le recunoaștem, pentru că zborurile erau interzise în acea perioadă. Noi am fost convingiți că vin să-i ia pe dictatori și să scîpăm în sfîrșit de această povară îngrozitoare, de acest coșmar (pentru că, de fapt, cele 3 zile și 3 nopți cu Ceaușeștii pe cap a fost perioada cea mai îngrozitoare pentru noi, care ne-a îmbătrînit și ne-a marcat negativ pentru toată viața). De aceea i-am echipat din nou pe Ceaușești, i-am urcat în TAB și am așteptat aterizarea elicopterelor. După aterizare, TAB-ul a înaintat și s-a oprit lângă pistă. Dintre cei din cazarmă, acolo aștepta numai comandantul, colonelul Kemenici. Noi, ceilalți, rămăsesem lângă clădire. Dintr-înul din elicoptere a coborît doar generalul Victor Stănculescu. De el s-a apropiat colonelul Kemenici care i-a raportat situația. Însă în loc ca cei doi Ceaușești să fie suși în elicopter, comandantului unității i s-a spus că ei vor fi judecați aici, la noi. Așa că TAB-ul a făcut calea întoarsă și s-a oprit la intrarea din spate. S-a amenajat apoi sala de judecată, din elicoptere au coborît membrii completului de judecată și ceilalți veniți pentru proces. În tot acest timp, Ceaușeștii stăteau în trans-

portor. Cînd pregătirile s-au terminat, au fost coboriți și ei, pe rînd. Mai întîi Nicolae (atunci i s-a turtit căciula, după cum s-a văzut în film). I s-a făcut vizita medicală, în biroul comandantului, în care atunci se introdusesse și un pat, apoi a fost dus în sala de judecată. Pe urmă a coborît Elena, și s-a procedat la fel.

„Nu puteam face altfel”

— Cum a fost cu procesul?

— La proces n-am asistat, am ascultat și eu ce s-a putut auzi, la ușă. Către sfîrșit, a ieșit de acolo unul din cei doi apărători, cel care a devenit, de fapt, acuzator. A exclamat: „Dumnezeu să mă ierte, dar

nu puteam face altfel!”. Mi-a povestit pe urmă cîte a avut de suferit de pe urmă Ceaușeștilor.

Un zid cu igrasie

— S-au zbatut în timp ce erau duși la execuție?

— Nu, au mers normal, dar nu prea repede, oricum, erau și slăbiți, și legați cu mîinile la spate. Fiecare era încadrat de doi soldați. Curtea aceea din spate a cazarmii era plină de lume. El mergea înainte, ea, cu cîțiva pași în urmă. A avut loc schimbul de cuvinte cu soldatul. Ceaușescu a fost pus cu spatele la zid cam la jumătatea distanței dintre fereastra din dreapta, cu două canaturi, și cea din mijloc, cu trei canaturi, ale closetului corpului de gardă. Zidul era și atunci și este și acum cu igrasie. Elena a fost oprită cam în dreptul ferestrei din mijloc. Plutonul de execuție se afla în fața lor, foarte aproape. Cei din pluton au tras mai întîi în Ceaușescu, acele prime rafale pe ea n-au atins-o, dar la auzul lor ea a leșinat și a căzut pe ciment. A fost împușcată acolo, lungită. În ea au tras și cei doi soldați din cazarma noastră, unul dintre ei fiind cel care i-a spus „Ai încurcat-o!” și pe care ea l-a trimis la dracu’. Erau foarte încotoșmăniți, singele le-a rămas în haine, numai din Elena s-a prelins o diră, care s-a văzut și în film. O bucată din creierul Ceaușescăi a mîncat-o cîinele, alta a fost ținută în spirt de un doctor, o vreme după care a fost aruncată. Corpurile au fost învelite în prelate și suite în elicopter. Zidul n-a fost reparat, dar după aceea s-a mai scobit în el, ca să se caute gloanțe ca suvenir. Cu aceasta, trecerea prin cazarma noastră a Ceaușeștilor s-a terminat. Dar noi continuăm să tragem și azi ponoasele, cei doi ne otrăvesc viața și după ce-au murit.

La Centrul pentru Protecția Plantelor

Pe la orele 17,00 un grup de revoluționari desprînși din mulțimea de pe străzile arhipline au venit să ne anunțe că Elena și Nicolae Ceaușescu se aflau la Centrul pentru Protecția Plantelor. Ne-am deplasat imediat acolo, dar cînd am ajuns, ni s-a spus că Ceaușeștii au fost luați cu o mașină de doi polițiști (evident, pe atunci polițiștilor li se spunea milițieni, iar poliției — miliție).

La Inspectoratul Poliției

Polițiștii, după ce i-au luat de la Centrul pentru Protecția Plantelor, i-au

Strămoșii noștri latini aveau o vorbă înțeleaptă: „De mortuis nil nisi bene” — despre morți, numai de bine. Mai încoace, noi, creștini fiind, am adoptat invocarea promiei cerești pentru iertarea tuturor păcătoșilor odată ce s-au săvîrșit din viață: Dumnezeu să-i ierte! Cred însă că de la amîndouă aceste ziceri pot fi admise excepții, care, desigur, nu fac decît să întărească regula. Una dintre aceste excepții o constituie, fără îndoială, Ceaușeștii. La un an de la moartea lor nu ni se poate isca în inimă pentru cei doi nici cel mai mic sentiment de milă creștină și nu putem să spunem decît: Să nu-i ierte Dumnezeu!

Pentru că au dus țara la dezastru economic, social și moral fără termen de comparație în Europa și poate în întreaga lume, pentru că ne-au făcut

făcut să trăim tot timpul cu frica-n sină să ne temem unii de alții, să ne suspectăm unii pe alții, să ne urim unii pe alții, să ne săpăm unii pe alții,

SĂ NU-I IERTE DUMNEZEU!

să suferim de foame, de frig, să îndurăm lipsuri de neînchipuit, de medicamente, de lumină, de apă, de tot ce ține de un trai civilizat, pentru că ne-a

pentru că au introdus în relațiile dintre oameni pira și delațiunea, pentru că au făcut să troneze peste tot minciuna și ipocrizia, pentru că ne-au

umilit pe toți silindu-ne să spunem ceea ce nu credeam și să nu spunem ceea ce credeam, pentru că prin prigoana instituită în țară au împins mulți români de mare valoare să se expatrieze, lipsind țara de atîtea și atîtea inteligențe și talente, pentru că din cauza penuriei și mizeriei, a lipsei îngrijirilor medicale necesare, au murit sute de mii de oameni, bătrîni, copii, bolnavi, pentru că au provocat ruina, durerea și jalea unui neam întreg, pe care le trăim și în prezent și le vom trăi încă multă vreme, pentru toate acestea, să nu-i ierte Dumnezeu!

Să nu-i ierte Dumnezeu și să-i mînnice viermii pînă la Judecata de Apoi. Și după aceea.

Misterioasa revoluție română

Istoria din om în om

La un an de la desfășurarea evenimentelor, începem o investigație amănunțită despre ceea ce s-a întâmplat în Piața Palatului, în Decembrie 1989, dintr-un alt punct de vedere decât s-a făcut până acum. Majoritatea casetelor și a mărturiilor au încercat să surprindă ce s-a întâmplat în Palat, în acele clipe, vînzoleala născută din impactul valului revoluționar al străzii cu structurile vechii puteri găsite în sediul partidului.

Investigația noastră nu va intra în sediul C.C., numai dacă va fi absolută nevoie. Ea va încerca să cuprindă cât mai multe puncte de vedere din jurul C.C.-ului, mărturiile oamenilor simpli aflați în acele zile în clădirile din jur, în apartamente sau la serviciu și care au văzut tot ce s-a întâmplat în Piață. Revoluția este și va rămîne, în primul rînd a miilor de oameni implicați în ea și de aceea, mărturiile unui liftier sau ale unui mecanic de întreținere ne interesează ca document uman, înain-

mi-a spus că vin coloanele de oameni din Militari și Crîngăși (cel ce consemnează aceste rînduri era între ei). Pe la 11 am văzut coloana din Militari intrînd în Piață și armata îndreptîndu-se spre ea. Am crezut că începe mîcelul. Dar lumea se strecura printre TAB-uri și se îmbrățișa cu militarii.

Am intrat în Palat, în niște nișe de la etajul II cu ferestre spre Piața Palatului, mult discutatele ziduri duble. Sînt, de fapt, nișele cu instalațiile de climatizare ale Muzeului. De acolo am văzut încercarea lui Ceaușescu de-a vorbi la gigafon și am auzit huiduieli. Elicopterul prezidențial care a aterizat mai tîrziu pe C.C. era însoțit de alt elicopter care împrăstia manifeste. Cine era în acest elicopter? Cine erau comandanții și unde s-au tipărit acele manifeste?

Securității își smulgeau petiițele

După un timp am ieșit în balconul de la etajul I care dădea în curtea de onoare a Palatului, unde se primeau delegațiile străine. Începuseră discursu-

vrut să iasă din Palat. A văzut dinspre hotel București fumul împuscăturilor. Era deja întuneric și se vedeau gurile de foc. Se trăgea și de la Athenée Palace. Se trăgea din diverse locuri. Era ca o ploaie de artificii.

Deasupra direcției Muzeului se afla o cameră secretă a securității. Se auzea că se trage de acolo. De la etajul I. La un moment dat, cineva din stradă ne-a strigat că a fost împușcat la etajul I al Muzeului un individ și-i atîrnat pe geam. Noi nu aveam cum să-l vedem. Era deasupra noastră. N-aveam acces în camera aceea. Se pătrundea din holul Sălii Mici a Palatului. Din Muzeu, noi n-aveam acces acolo.

Paza muzeului a fost dezarmată

Am cerut arme de la Circa de miliție. Erau în Muzeu bărbați care știau să tragă. Apăruseră forțe care trăgeau spre Palat. Dădeam telefoane și ceream ajutor. Și civil și militar. Am cerut să ni se trimită arme, să apărăm obiectivul. Circa 1 miliție ne-a spus că n-au armament! A venit de la Circa

una din ferestre, parașutiștii au ieșit pe acoperiș, să-l verifice. S-au întors. N-au găsit nimic. Ulterior am descoperit locul pe unde au părăsit teroriștii în Muzeu: prin zona casei liftului prezidențial. Acolo, peretele era de o jumătate de cărămidă. L-au spart pe lângă ușa metalică, au urcat în podul etajului III, au forțat ușa din spate pod spre etajul III și au intrat în Muzeu. În momentul cînd noi eram la etajul III, ei puteau fi pe luminatoarele podului. Ne vedeau ca-n palma mîinii. Puteau să ne lichideze dar, probabil, nu noi trebuia să fim ținta!

Cunoșteam foarte bine Muzeul: la etajul I am găsit, mai tîrziu, o valiză, un toc pentru o pușcă cu lunetă demontabilă. Era foarte bine captușită, cu adîncituri pentru diversele elemente ale armei. Am predat-o militariilor. (Asta s-a împlinit la două zile după această noapte de 22 spre 23 decembrie).

Am încercat să coborîm de la etajul III, dar se trăgea de jos. A trebuit să ne ținem pe burtă, să ieșim din zona de tir. Putea fi spre ora 22, deja. La etajul I am întîlnit-o pe muzeografa Mariana Dragu. Era însoțită de o persoană civilă care intrase în Palat pe una din ușile Consiliului de Stat împreună cu un grup de tineri revoluționari și care recuperaseră de acolo niște tablouri și sculpturi. Între Muzeu și Consiliul de Stat era o ușă blocată cu un panou. Ei forțaseră ușa și panoul și intraseră în zona noastră (nu mai exista nici o pază; toată securitatea dispăruse!).

După ce au verificat Muzeul, parașutiștii au plecat la hotelul București. Au rămas doar doi parașutiști cu noi. Cînd au început tirurile puternice asupra Muzeului, au vrut să riposteze cu foc către trupele din Piață dar i-am oprit: dacă trăgeau și ei ne măcelăreau cu totul! Ulterior, am aflat că au căzut într-o ambuscadă în hotelul București.

Nu erau gloanțe obișnuite.

Ni le-au luat uslașii

Am coborît la parter, spre direcție. Pe la ora 22 a apărut colonelul Crăilă (numit de cîteva zile, răspundea de noi din partea securității) și colonelul Mușat (un securist din zona Consiliului de Stat, din Direcția a V-a). Erau îmbrăcați civil, cu tricoul pe braț. I-au cerut directorului Cebuc să pleacă din Muzeu, să lăsăm trupele să blocheze obiectivul, să-și poată desfășura activitatea. Cei doi erau înarmați cu pistol mitralieră. Am refuzat să plecăm din Muzeu. Locul nostru era aici, să apărăm valorile. În urma refuzului nostru, ofițerii au cerut ca măcar femeile să fie scoase din Palat.

Pe la ora 22 și ceva o parte din femei au ieșit în stradă, sub tirul dinspre Athenée și hotelul București. Am rămas în Muzeu aproximativ 13—15 oameni: directorul Cebuc, Părașcu Gheorghe, Lupu Mihai, Carmen Brad, Mariana Dragu, Gheorghe Kazar, Răducanu Constantin, Marin Alexandru, Tomescu Ion (era cu cei din garda prezidențială în subsolul Muzeului: cînd au venit parașutiștii le-am făcut rost celor din gardă de o ladă cu muniții).

În pauzele de tir, mai ieșeam și afară. Pe la miezul nopții am văzut cum a luat foc B.C.U. Am încercat să-i determinăm pe pompierii militari să stingă incendiul. S-au dus dar din păcate acesta a fost doar primul incendiu. Apoi a început un schimb îndrăcit de focuri la care participau cei de pe tancuri, mitralierele de pe TAB-uri. Se răspundea cu armă automată. Focurile teroriștilor erau înconfundabile. Cele de armă. Mitralierele la fel.

S-a tras din Muzeu permanent. Aveam impresia că se trage de la parter, de la artă feudală. Cei care intrau în Muzeu nu știam cu cine țîn. Puteau să ne curețe. Erau zvonuri că vin către noi trupele de la Băneasa, că vor fi desantate trupe să ne termine. Fiind întuneric beznă, n-aveam cum să-i detectăm pe cei care trăgeau din Muzeu. Nu știam cine sînt, cum sînt amplasați. Nu știam ce armament au, ne puteau omorî din orice poziție. Armele lor sunau altfel. Aveau o cadență sănătoasă. A doua zi și în zilele următoare am găsit gloanțe în Muzeu. Nu erau gloanțe obișnuite. Aveau un virf teșit. Păreau îmbrăcate într-o cămașă de plumb. Era un calibru între cinci, cinci și ceva. N-au vrut uslașii să ne lase nici un glonț. I-am rugat să ne lase măcar de amintire. N-au vrut! Au zis că au nevoie pentru identificare. Au notat de unde le-au ridicat.

A consemnat ION ZUBAȘCU

(Va urma)

tea mărturiilor duplicitate ale unui general.

Sînt atîtea amănunte neelucidate încă și atîția oameni care au lucruri importante de spus, detalii clare al căror mozaic nouă montat ar putea aduce o lumină nouă asupra unor evenimente care riscă să se obscurizeze și mai mult, pe măsură ce trece timpul, prin suprapunerii interesate de documente! Dincolo de valoarea unor astfel de mărturii ca document istoric, viețile celor mulți implicați în revoluție, acele clipe trăite acolo și atunci, sub teroarea morții, sînt unice și irepetabile și cineva trebuie — mai devreme sau mai tîrziu — să dea seama și de valoarea documentului uman.

Nișele Muzeului Național de Artă

Inginerul Dan Iliescu este unul dintre oamenii care cunosc cel mai bine dedesubturile și cotloanele Muzeului Național de Artă intrucît răspunde de instalațiile edificului, apă, lumină, căldură, telefoane. A fost prezent în Muzeu în zilele de 21, 22, 23 decembrie 1989 și luăm mărturisirea sa ca punct de reper pentru ramificațiile ulterioare ale investigației noastre în acest punct cheie:

În dimineața zilei de 22 decembrie am primit telefon la ora 6 de la ofițerul de serviciu să vin urgent la Muzeu. M-am apropiat dinspre Batiște, pe Maria Rosetti. La Scala am văzut primul TAB pe bulevard și apoi șirul de TAB-uri și trupele de elevi și ofițeri de la Școala Băneasa, cu petiițe specifice și semnele lor pe epoleți. Am luat-o spre Eva și am trecut prin coridoarele de scutieri. M-au legitimat. Am ajuns la Casa de modă, lângă Athenée. Am intrat în Palat însoțit de un securist. Ofițerul de serviciu mi-a spus că auzit toată noaptea focuri de armă, pînă spre dimineață.

Împreună cu șefii de secție, cu muzeografi și serviciul tehnic am evacuat la parter arta feudală și o parte din arta universală. Tablourile, arta veche românească, odorele le-am dus în depozit. Pe la ora 10, un subofițer de miliție de la poartă (era galben de frică)

rile. Îmi amintesc de Comitetul de salvare din care s-a anunțat că fac parte Blădiană, Dinescu, Iliescu, Mănescu, Mazilu, Doina Cornea. Era în jur de ora 12,30.

Din balcon am văzut că pe Consiliul de Stat filfila tricolorul cu stemă. Am urcat, împreună cu directorul Muzeului și fotografa Cornelia Soancă, pe Palat (sus ne-am întîlnit cu un muncitor de la Consiliul de Stat). Am coborît drapelul și i-am decupat stemă. Lumea de jos, din Piață, ne-a aplaudat.

În clipa cînd urcam pe Palat am observat că s-a deschis o fereastră în zona Consiliului de Stat, la etajul I. Cineva s-a uitat de după perdea să vadă ce facem. Apoi s-a închis.

Am coborît în Muzeu și am încercat să ne pregătim să-l apărăm. Veniseră niște căruțe cu țigani să fure „averea lui Ceaușescu”. Muzeograful a pus panouri mari pe garduri și la toate intrările: „AICI E MUZEUL DE ARTĂ. APĂRAȚI-L!”. Să știe lumea că nu e zona lui Ceaușescu, ci zona noastră. În tot muzeul eram vreo 30 de oameni. Cu noi rămăsese și garda Palatului, trupele de securiști în termen de la Ministerul de Interne. Fuseseră obligați să predea armamentul. A venit un TAB și le-a luat muniția.

Le-am făcut banderole tricolore. Și-au descusut petiițele să nu se vadă că-s securiști. S-au fixat în diverse puncte dar erau mai speriați ca noi.

Un terorist mort afîrna pe geam

Ofițerul de serviciu al Muzeului, Răducanu Constantin (timplar la serviciul tehnic), a început să-și facă rondul pe la ora 15. La ora 18 era deja la nivelul III. Deodată a văzut lumină într-o sală și a auzit mișcări. A vrut să se apropie, fiind însoțit de paznicul Piele Dorin. Le-a fost, însă, frică: nu erau înarmați. În momentul în care au ieșit din zona culoarului, s-a auzit un foc de armă din spatele lor, de la artă decorativă. Au avut senzația clară că s-a tras după ei!

În jurul orei 18, doamna Chical a

doar un subofițer, îmbrăcat în haină de piele, cu pistol. L-am îndrumat la subsol, la poarta de acces a salariaților, intrucît securistul care răspundea de Muzeu ridicase armamentul pazei! Au vrut astfel să se asigure că nu se va întîmpla ca la Timișoara. Nu cumva vreun paznic să tragă în Ceaușescu! (Paza era plătită de Muzeu, nu de la Ministerul de Interne).

Pipalam zidurile cu minile întinse

Pe la ora 21 au apărut parașutiștii din Boteni. Începuseră să tragă și TAB-urile în Palat. Săriseră în aer toate geamurile. Aveam senzația că trag în noi trupele speciale. Se trăgea din Athenée, din B.C.U., de peste tot.

Parașutiștii erau însoțiți de un ofițer, toți în uniforme de camuflaj. S-au împărțit în grupe de cîte trei. Două grupe au intrat în Palat dar după 15 metri s-a auzit un foc de armă. Ni s-a spus că unui parașutist i s-a descărcat arma. Era rănit la un picior. L-am pansat cu un drapel și l-au dus.

În Muzeu era întuneric beznă. Lumină s-a stins după primele focuri, pe la ora 18. Nu aveam lumină nicăieri. Era mare bijbiială. La fiecare metru ne așteptam la ceva. Pipăiam zidurile cu minile întinse. Parașutiștii aveau lanterne dar le foloseau cu prudență. Am parcurs parterul și am urcat la etajul I. În biroul secției grafică izbucnise un incendiu. Au luat foc dulapurile de lemn din birou. De la focurile din exterior, de la gloanțele trasoare? Am pus două stingătoare dar nu prea aveam șanse. Am derulat un furtun și am stropit dulapurile. Să fi durat totul 10 minute? E greu de spus! În asemenea momente, clipele ți se par nesfîrșite. Fiind în zona flăcărilor, ne puteau vedea de afară prin geamurile dinspre C.C. și curtea de onoare. Eram ținte sigure!

Zona liftului prezidențial

Am urcat la etajul II, mezaninul II și am ajuns la III. Am parcurs tot etajul, pînă la capătul culoarului. Pe

Mai sint de citit
mii de cărți

Un filosof în plus sau în minus...

A fost repusă de curind în circulație celebra culegere de articole a lui Nae Ionescu din 1933, **Roza vinturilor**. Fiind produs cu fidelitate (prin metoda **re-primii**), volumul are parfum de epocă. Iată ce scrie pe pagina de gardă: „Nae Ionescu, **Roza vinturilor**, 1926—1933. Culegere îngrijită de Mircea Eliade. București, Editura Cultura Națională, 2, Pasajul Macca 2.” Printr-o ironie a soartei, meritul republicării aparține unui om care a făcut mari deservicii culturii române în timpul dictaturii: Dan Zamfirescu.

Opera lui Nae Ionescu, personaj influent al vieții culturale din România interbelică, se află azi, la aproape o jumătate de secol de la moartea autorului, într-o adevărată nebuloasă de interpretări și aprecieri contradictorii. După ce în timpul comunismului a fost practic interzisă (printre puținii săi exegeți în condiții de clandestinitate numărându-se Dan Ciachir), ea are parte în momentul de față de un tratament incoerent, care cuprinde toate reacțiile posibile, de la admirația delirantă până la zimbetul disprețuitor.

Admirația — nu delirantă, ci lucidă — devine de înțeles dacă recitim atenți și receptivi textele lui Nae Ionescu, fie și numai pe cele incluse în **Roza vinturilor**. Vom descoperi în cuprinsul lor o logică riguroasă și flexibilă în același timp, ca și o plăcere — uneori o perversitate — de a folosi logica pentru contrazicerea necruțătoare a adversarilor de idei. Vom mai descoperi o capacitate extraordinară de a analiza dintr-o perspectivă filosofică viața banală de zi cu zi. Și vom descoperi, de asemenea, o formă de patriotism mai rar întâlnită — intensă și totuși severă, ca dragostea paternă (în condițiile în care cei mai mulți oameni își iubesc țara cu o dragoste filială!). Trebuie să fii orbit de resentimente sau paralizat de prejudecăți ca să nu te lași cuprins de forța și farmecul, de straniu magnetism intelectual pe care continuă să le exercite și azi, prin intermediul textelor, personalitatea lui Nae Ionescu.

Doar prin resentimente sau prejudecăți se poate explica zimbetul disprețuitor despre care vorbeam. Resentimentele — de ordin etnic sau politic — nu avem cum să le combatem, pentru că sint iraționale. Dar cu prejudecățile merită să încercăm să luptăm. Cea mai persistentă dintre ele este aceea că filosofia poate fi găsită numai în tratate de specialitate, greu accesibile neinițiaților. Din acest punct de vedere, Nae Ionescu a comis un adevărat sacrilegiu, făcând filosofie în articole de ziar. Dacă avem însă în vedere faptul că ulterior genul acesta de sacrilegiu a devenit în lumea întreagă o modă — să ne gândim la filosofi ca J.-P. Sartre sau H. Marcuse — avem motive să fim mai conșcivi față de autorul român. Nae Ionescu înțelegea prin filosofie nu construirea unui monument al gândirii — la fel de impunător și inutil ca un monument funerar —, ci punerea facultății sale de reflecție la dispoziția semenilor, în conformitate cu principiile diviziunii sociale a muncii. Grădinarul produce legume pentru oameni, croitorul confecționează haine pentru oameni, și filosoful trebuie să facă filosofie pentru oameni. Cine consideră înjositoare această pretenție, pleacă de la ideea — de un lamentabil snobism — că filosofia are o valoare în sine și că dacă ar deveni utilizabilă și-ar pierde nobletea. A gândi astfel înseamnă a crede că viața poate fi trăită fără filosofie și că activitatea filosofului reprezintă un lux de care, la urma urmelor, ne putem oricând dispensa. În mod paradoxal, tocmai cei care susțin nobletea filosofiei disprețuiesc în fond această indeletnicire. Așa-zisa lor „admirație” a dus treptat la excluderea profesiei gândirii dintre celelalte profesii, a transformat-o de fapt dintr-o profesie într-un fel de manie. Nu întâmplător, dintre acești „admiratori” se recrutează și cei care cred că se poate trăi la fel de bine cu sau fără Nae Ionescu, că un filosof în plus sau în minus nu contează.

Nae Ionescu a făcut filosofie pentru necesitățile curente ale societății românești. Nu a teaurizat adevăruri, ci a căutat adevărul la scenă deschisă, învățându-i și pe alții să gîndească. El are, în sensul înalt al cuvîntului, și merite de pedagog. Așa se și explică de ce nu a pus mare preț pe elaborarea unei „opere”. În cunoscuta sa postfață la **Roza vinturilor**, Mircea Eliade explică: „Tip socratic, Nae Ionescu nu crede într-o filosofie făcută de departe, prin cărți. Cursurile sale sunt litografiate numai pentru folosul acelor care l-au auzit, care au stat de vorbă cu el: sunt scheme mnemonice, pentru orientarea într-o lungă conversație avută acum un an, sau acum cinci ani. Studenții care îi urmăresc lecțiile alcătuiesc laolaltă o mare comunitate de dragoste și gândire, și numai pentru această comunitate folosesc la ceva cursurile. Nae Ionescu, prin tot ce este și ce gîndește el, nu poate invita lumea să dezbătă problemele ființei și ale gândirii, departe de el; și-ar trăda, altminteri, însăși structura sa socratică.”

Și totuși, fără declarații emfactice, fără meschinăria depozitării atenției a fiecărei noi idei, s-a constituit în timp o operă. Tratatul de istoria logicii, de metafizică, publicate de Nae Ionescu din necesități strict universitare, au rămas valoroase și după utilizarea lor în epocă. Lor li se adaugă această masă mișcătoare de articole de ziar, din care filosofia se face auzită ca „foșnirea mătăsoasă a mărilor cu sare”.

ALEX. ȘTEFĂNESCU

Efectul Cațavencu

● **Starea umorului la romani.** Din timp în timp, șeful executivului american — așa se mai numește în Statele Unite președintele — iese înaintea alegătorilor și dă seamă de „starea națiunii”. Evaluarea e complexă, cu elemente de psihologie a mulțimii, și se încheie cu aprecieri note de tipul: „starea națiunii e bună” sau „regret, dar am încurcat-o!”.

Neavînd bulgari sau albanezi, cu care să se compare și din comparație să se consoleze cu gândul că există oameni care o duc și mai prost, americanii trebuie să se măsoare doar cu ei înșiși. O operațiune din care cetățenii inteligenți ies marcați. Soluția nu-i disperarea, ci umorul. Umorul negru și fatalist îi păstrează pe americani pregătiți pentru ideea că e nevoie să o ia de la capăt și, în cele mai grele conjuncturi, lucizi, auto-critici.

După revoluție ar fi fost de așteptat să se ivească multe publicații de un haz nebun. S-au tipărit însă numai foi șmecherite și veștede care, întocmai ca partidele istorice, priveau în trecut.

Despre români se spun felurite vorbe frumoase: că sint harnici și bravi, că sint drepti și cinstiți, că se nasc în masă poezi și că au geniul ironiei. Partea urită a acestor lucruri frumoase e că despre darurile unice ale românilor povestesc mai ales românii.

Cînd aproape că nu mai spe-

ram, iată că s-a născut „Cațavencu”, o revistă drăcoasă, orientată, foarte sigur gîndită și cu un ton superior. Dacă s-ar întemeia un „partid Cațavencu”, el ar aduna un număr semnificativ de mare de voturi, semn că pînă la urmă e o cale de ieșire, din marasm. Poate că românii sint totuși bravi, harnici, drepti și plini de autocontrol, dar vremurile au fost mereu alit de crule, încît au amînat momentul adevărului pentru a nu-l dezveli incomplet. Poate chiar faptul că ne întrebăm permanent cum sintem reprezintă garanția virtuții cardinale a spiritului: sarcasmul.

„Cațavencu” nu batjocorește. El creează ocazia ca personajele zilei să se poată da în stambă. Proba absolută a omului cu umor e farsa. Cine știe să iasă neamorsat și mai deștept cu o părere din farsă e, neîndoindu-ne, un caracter. „Cațavencu” e publicația pentru intelectuali. Prima condiție a unei reviste de acest tip e să aibă în redacție intelectuali. A doua condiție — și care interesează direct oportunitatea apariției ei — e să conțene pe un public foarte cultivat. Umorul bun e o convenție căreia nu-i lipsește nimic ca să se cheme riguroasă. Idioții care au condus țara s-au ajutat cu rețele de alți idioți astfel că, la o privire grăbită, puteai să crezi că s-au terminat intelectele din această țară. Nu știu cit de viteji și de sublimi sint în poezie românii, sigur e însă că mintea lor are acces la idei mari. Acesta e semnul intelectualității cu suport genetic. La noi, intelectualii s-au manifestat mai sfios ca atare din cauza faptului că idioții au pus mina pe toate mijloacele prin

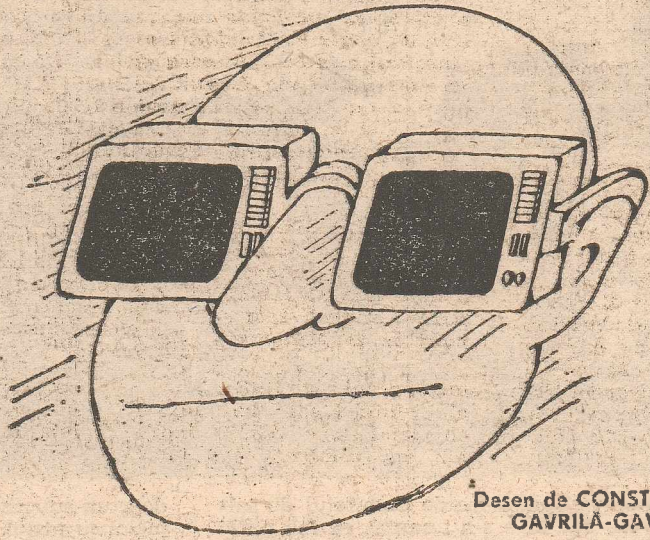
care se putea discredita cerescul dar al gîndului. Umorul e efectul gîndirii în stare de veghe. O idioată care și-a vînturat ani de zile gențuța în fața podobei și ființa prin mediile artistice nu pridideea să-i insulte pe creatori cu vina de „elitisti”. Ca și cum creionul trebuie folosit fără vîrf, icebergul fără creastă și trupul fără cap. „Cațavencu” e o revistă de pază care trăiește veghea a mari mulțimi de minți destupate. Luați numai amînte la lumea care îl cumpără, ca să primiți o porție mare de speranță în ce privește starea umorului la necăjiții de români.

● **Vocația curajului sub pseudonim.** Una din cele mai stranie evoluții le-a înregistrat ziaristul care, apăsător decenii de-a rîndul de gîndul că n-o să mai apuce ziua în care să poată scrie exact ce gîndește și, ca o incununare a nevoii sale de dreptate socială, să-și semneze cu fruntea sus articolele, se ascunde astăzi sub nume de împrumut, sub inițiale și fel de fel de personaje latine, grecești sau sanscrite cu ifos moralist. Oare cum ajung unii oameni să cadă într-atît și, îndeosebi, atît de grăbit? Oare ce-l împinge să caute penumbra, locuri pîit, colțul de stradă, ascunzîșul în spatele altora? Ce infirmități au stat nestîrnite în ființa lor de-a ajuns ei, colegii noștri care păreau să-și fi făcut din semnătură o chestiune de conștiință, să lucreze în mocirlosul anonim al prii, injurăturii și al pietrei azvîrlite din gloată? Ce vină trebuie să ispășească dacă venind, în sfîrșit, vremea să iasă în primul rînd, îl caută pe ultimul? De ce o fac, dacă nu le place? De ce nu le place traiul bun, în lumină, și disputa deschisă?

Probabil pentru că traiul bur se învață mai greu decît cel rău.

● **Nelu I. Agamemnon Dandache.** Și, uite așa, la vreme de seară, națiunea română se trezește uneori, — ca se dă la televizor un personaj din Caragiale, un ins cu cioc și minuri grăsuțe care tot saltă de tur și se cațaventește că nu e luat destul în seamă, că nu-i sint decontate întregi meritele istorice ale familiei. Un domn pe care, vîzîndu-l, îți vine să-ți tragi palme. Omul s-a trezit printre parlamentari nici el nu pricepe cum. Națiune, cum dracu! l-ai găsit tu în listele electorale pe Agamemnon Dandache că doar nu era scris?! Bobor, de ce te ții de piese, în loc să-ți vezi de interese?

TUDOR OCTAVIAN

Desen de CONSTANTIN GAVRILA-GAVCO

Viața pe scenă

Festivalul național de teatru (II)

Se poartă spectacolele, despre care nu poți să spui nici că sint bune, nici că sint rele. Au cîteva scene care te cuceresc prin interpretare și plastică dar au și alte momente, monotone, discordante. Este cazul montării de la Comedie, „**Visul unei nopți de vară**” în regia lui Alexandru Dărie. Scena de început, finalul actului întâi, scena în care îndrăgostiții rătăcesc prin ceață și alte cîteva momente sint lucrate cu mult har. Dar rămîn și multe minute în care se joacă parcă o altă piesă, plicticoasă și neinteresantă.

„**Ubu rege**” în regia lui Adrian Lupu este de asemenea un spectacol care începe bine. Cei doi actori din rolurile principale (Mihai Iancu și Liliana Lupan) reușesc un rol admirabil. Dar treptat apare o înstrăinare de miza piesei, parcă s-ar teme de curajul și inventivitatea replicii lui Jarry. În același timp cedează prea ușor unor ticuri ale străzii. Efortul actoricesc rămîne considerabil și cu toate acestea ritmul piesei scade treptat.

Parc greu de crezut că un actor reușește extraordinar un rol într-un spectacol care este cel mult mediocru. Așa se întâmplă cu **Adrian Pintea** în **Henric IV**. El dovedește din nou că este un mare actor. Poate nu vor trece multe stagioni pînă ce îl vom putea vedea în Hamlet. Adrian Pintea prin creația de pe scena Teatrului „Nottara” și Maia Morgenstern, interpreta Medei, mi s-au

părat cele mai strălucite prezențe actricești ale acestui festival.

Eugen Ionescu al II-lea trăiește la Paris

Au fost puține spectacole bune în festival. Unul dintre ele: **Bine, mamă, dar așa povestesc în actul doi ce se întîmplă în actul întâi** de Matei Vișniec, în regia lui Nicolae Scarlat, montat la Teatrul tineretului din Piatra Neamț. Tânărul dramaturg locuiește acum la Paris. Deși scrie teatru de zece ani abia acum a reușit să debuteze. Întîlnirea lui cu regizorul Nicolae Scarlat este benefică pentru că teatrul pe care îl scrie nu este deloc ușor de pus în scenă. El descinde din Beckett, Brecht, Ionescu, dar merge totodată împotriva lor demontînd ironic și inteligent tot acest mecanism teatral. Ca să montezi Vișniec trebuie să îl iei foarte în serios dar să nu uiți să te joci. Scenele sint într-o permanență metamorfoză, își schimbă compoziția, scopul și logica fără încetare. E o construcție dinamică și surprinzătoare. Dacă jocul actorilor ar îngheța pentru cîteva minute într-un tipar, spectacolul ar deveni fals.

Chișinăul îl așteaptă pe Godot

Dar Godot nu vine... Și atunci nu rămîne decît să aștepti, să improvizezi această trecere a timpului, uneori mai vesel, alteori mai trist, mereu neobosit pentru că în orice caz e mai bine să riți sau să plîngi decît să te plictii-

sești.

Actorii Teatrului Eugen Ionescu din Chișinău au prezentat „**Așteptîndu-l pe Godot**”. Ei au fost și regizorii acestui spectacol de o extraordinară virtuozitate interpretativă. O montare a lui Beckett total diferită de ceea ce am văzut vreodată. Rînd pe rînd replicile piesei devin punctul de pornire pentru neașteptate improvizatii care, deși surprinzătoare, rămîn circumscrise ideii textului. Glumind, am putea numi acest experiment: teatru pe textul lui Beckett și muzică de Pink Floyd.

Cei cinci actori: **Petru Vutcărau, Mihai Fusu, Valentin Todercan, Andrei Sochircă, Angela Sochircă** au făcut studiile la Școala teatrală Sciukin din Moscova, după care au revenit la Chișinău unde și-au creat propriul lor teatru. Ei au fost marea surpriză a acestui festival. Din păcate spectacolul lor nu a putut intra în concurs pentru că regulamentul cerea ca spectacolul să fi avut premiera în acest an. Ne-am ridicat un cor de voci cerînd schimbarea regulamentului. Dar cine mai ascultă astăzi coruri...

O mutare de așteptare

S-a spus într-un colocviu că așa cum la șah există uneori „o mutare de așteptare” acest exercițiu s-a extrapolat și pe unele scene de teatru. Trăim un scurt respiro înainte de a lansa pe scenă viitoare spectacole importante. Să nu ne sufocăm pînă atunci. Liberalizarea prefurilor a făcut ca materialele necesare în teatru să se scumpească de cinci ori în timp ce subvențiile nu au crescut și nu putem spera să crească. Vom vedea.

AURELIA BORIGA

Adunarea noastră de la Chișinău

Cînd mergi la un frate aflat departe și pe care nu l-ai văzut de multă vreme, cînd mergi la un înalt prilej al său de sărbătoare, nu poți pleca decît cu dăruiri, cu traista și desaga plină, nicidecum cu miinile goale și cu inima singerindă! Or, noi românii de dincoace de Prut încă singerăm, nu ne putem lăsa copiii singuri acasă și să plecăm, pentru că puterea actuală încă ne amenință că va trage în noi. Și asta chiar de 1 Decembrie, ziua Marii Uniri a tuturor românilor!

Adunarea Națională de la Chișinău a umplut pentru a doua oară, după istorica victorie a recunoașterii limbii române ca limbă oficială de stat, în 31 August 1989, piața din jurul Arcului de Triumf, sculînd încă o dată din morți un popor condamnat de violența marelui imperiu să dispară ca identitate națională, în conglomeratul de popoare al Asiei siberiene. Moldova de peste Prut s-a declarat, prin vocile cele mai înalt patriotice ale spiritelor sale de veghe, republică autonomă, și-a luat în această zi de 16 Decembrie pro-

priul destin istoric în propriile miini optînd pentru apartenența la Europa și rudenția invincibilă de singe cu România mamă.

Din păcate, la această bucurie fără hotare, România s-a înfățișat și de această dată ca o mamă vitregă. Noua putere ne-a spus ori de cîte ori a avut prilejul că trebuie să tratăm problema României de peste Prut din punct de vedere rațional și nu sentimental. Dar patria întreagă e un sentiment fierbinte înainte de a fi un concept al unei logici uscate.

Republica suverană Moldova este cel mai înalt sentiment românesc actual, cea mai mare victorie a noastră în anul zdrențuit care a trecut de la Revoluția din Decembrie și faptul că această parte a sufletului nostru a refuzat tratatul unional cu sovietele tocmai în ziua de 16 decembrie cînd a început să irupă vulcanul Timișoara (și care a izbucnit din nou), e un semn ceros că Dumnezeu ține cu toți românii și lucrează pentru noi.

Sintem pe drumul cel mare unul către celălalt și chiar dacă

s-ar închide robinete cu gaz și petrol, sau comutatoare de energie electrică, să ne amintim că pe vremea lui Ștefan cel Mare și a lui Mihai Viteazul nu se încălzeau oamenii la gaz metan și tot au tinjit la Marea Unitate Națională. Chiar dacă vom fi mai săraci și vom trăi mai rău, vom fi mai luminoși în istoria lumii și mai bogăți în libertate și demnitate umană. Revoluția care s-a declanșat în România nu poate lucra cu jumătăți de măsură, ea trebuie să fie inclusiv o revoluție de eliberare națională! Ori la ce pedepse ne-ar supune marile puteri războiătoare, nicidecum nu vom fi mai nenorociți ca înainte, cînd trăiam sub comunismul dictatorial, ca acum cînd sintem rupți în două!

Marea Adunare Națională a românilor de peste Prut a deschis o uriașă poartă în istoria zilei de mîine: regăsirea de sine a întregului popor român, victoria deplină a conștiinței noastre de neam.

ION ZUBAȘCU ■

Univers sonor

Serenadă hibernală

La înfiriparea vieții muzicale românești de acum un veac, societățile culturale — „Reuniuni de cîntări”, „Societăți filarmo-nice” — au contribuit extrem de mult, constituindu-se în nucleele celor interesați de arta sunetelor. Ele rămîn semnalele luminoase ale unor inițiative ce tind să netezească și prin activitatea lor calea integrării românești în viața europeană. La finele veacului nostru, cînd ideea generală pare să capete o direcție asemănătoare, indiferent de moștenirea malefică ce ne-a îndepărtat țara de la locul ei firesc în lume, asemenea grupări reapar ca o necesitate. Primul semn l-am descoperit la Cîmpina, poartă a Văii Prahovei, unde și-a început activitatea o asemenea Societate filarmonică. S-au reunit melomani pasionați care socot că acest oraș nu mai trebuie să fie doar un accident turistic pe traseele întimplătoare ale ar-

tiștilor ce poposeau ocazional. Ei gîndesc la o posibilă atragere a locuitorilor spre o viață muzicală care să-i scoată din cotidian spre evenimentul de artă. Să mai apreciem asemenea proiecte care, din start, sînt benefice? Desigur, mai ales că ele presupun o tradițională lipsă de sprijin din partea statului și se bazează doar pe entuziasmul și disponibilitatea „nelucrative” a inițiatorilor.

Un punct cîștigat, în principiu, a fost debutul activității Societății filarmo-nice din Cîmpina, prin deschiderea unei stagiuni permanente susținute de Orchestra Filarmonicii din Ploiești, care promite concerte lunare în abonament. Toate „bune și frumoase”, meritînd deci o vizită la fața locului. Ce am găsit? Un public destul de numeros (300 de spectatori din aproximativ 40 000 de locuitori ai orașului...), venit în seara inaugurării să asculte programul propus, deosebit de atractiv dacă socotim că Beethoven și Brahms sînt nume de referință iar dirijorul Ion Băciu sau violonistul Gabriel Croitoru oferă certitudinea calitativă a demersului interpretativ. Acțiunea ar putea fi deci consemnată ca un virtual eveniment dacă... Da, sala elegantă a Casei Științei și Tehnicii pentru Tineret este fru-

moasă dar nu are însușirile acustice potrivite unui concert simfonic. Mai ales dacă se adaugă o temperatură ambientală „ca afară”, în care ne-am reîntîlnit cu atmosfera înghețată a altor concerte de sacrificiu din ultimele ierni. Totul s-a transformat într-un act formal, consumat repede și fără bucurie în fața spectato-rilor. **Concertul de Brahms** a fost redus la prima parte, **Sinfonia a V-a** de Beethoven a avut doar început și sfîrșit (îmi imaginam o tragedie shakespeariană avînd doar primul și ultimul act...). Organizatorii s-au bucurat că acțiunea a avut totuși loc. Motivele de satisfacție sînt însă minime, în asemenea condiții pierzătoare de public. Oare primarul orașului, dacă ar fi participat la acest concert, simțea, ca noi, că ne reîntoarcem în trecut, că refacem decorul dezolant al „C.R.”, cu acțiuni bifate și gustul amar al rezistenței în fața indiferenței? În fața superiorității acestora care continuă să vadă în cultură ceva neesențial iar în muzicieni doar niște greieri cu destin derizoriu? Pînă la ideea Societății filarmo-nice care-a răsărit, e-o cale-alit de lungă... Să fie nevoie chiar de „mii de ani”?

GRIGORE CONSTANTINESCU ■

Cursa

cu obstacole

Strapontina blindată

Țara a devenit un teatru imens. Se joacă non-stop. Spectacolul își găsește scene corespunzătoare peste tot: pe străzile prost luminate, la seșine partidelor, sub cupola parlamentului, la palatul prezidențial, pe culoarele guvernului, în baruri și în alcovuri; nu lipsește din uzine, nici din piețele spațioase. Se desfășoară cu uși fericate sau deschise la congrese și conferințe de presă, la tribunale militare, în aule universitare, în interiorul și exteriorul televiziunii. A pîtruns pe stadioane, chiar și la teatre mai mult sau mai puțin naționale; la fel și pe scenele miniaturizate ale vieții familiale. Reprezentația este un amalgam. Tragedia, drama, comedia, opereta, spectacolul de sunet și lumină, corurile vorbite, pantomima, iată elementele din care este compusă. Este un spectacol modern în care se fac mișcări și schimbări uluitoare. Spectatorul năvălește pe scenă, monologurile interminabile ca și dialogul deloc rodat se înecă în corul străzii: „Jos...”, „Sus...”, „Demisia!”, „Te iubim...”. Lojele, balcoanele, rîndurile parterului sînt ticsite. Nimic deosebit. Regizorii își vîd de treabă, suflorul nu prididește, croitoria ca și alte ateliere execută comenzile prompt. Mașiniștii schimbă decorurile cu înțeleasă. Este adevărat că nu sînt prea atenți. Amestecă elemente vechi și noi, recurgînd uneori și la fundaluri prăfuite rămase de la „Cîntarea României”. Se aplaudă, se ovaționează, iar se produc schimbări de locuri, mimul cîntă, cîntărețul de romane tună și fulgeră, suflorul apare brusc, la suprafață și dă un spectacol de hipnoză. Corul bocitoarelor cedează locul pompierilor, iar, după scurtă vreme, aceștia sînt măturați de pe scenă de cohorte de scutieri. Textierii și regizorii se pîruiesc. Peste tot. Protagonisții epuizați se retrag pentru odihnă și, după paravanul concursurilor de frumusețe, schimbă costumele și își dreg glasul. Neconținut se aud muzică rock, claxoane și toacă. Criticul sever de altădată devine histrion bărbos în Senat. Talente adevărate, timorate, se pierd în ceata cabotinelor și difetanților ce se înghesuie pentru obținerea ariei calomniei.

Nu mai spectatorul de pe strapontina rămîne imper-turbabil. Își ocupă același loc cu consecvență. Chiar dacă sînt locuri libere mai în față sau în lojă, el nu cedează pentru nimic în lume strapontina. E un scaun incomod, dar are un blindaj sigur și invizibil, făcut din prudență, prevedere, neîncredere, așteptare, frică, aversiune, stăpînirea de sine. Spectatorul de pe strapontină nu aplaudă, nu ovaționează, nu și manifestă bucuria sau dezamăgirea nici la scenele înălțătoare, nici la momentele de cădere ale solistilor de faimă. El așteaptă terminarea spectacolului. Nu se amestecă, nu se implică, nu are păreri, este rezervat, este spec-tator. Se simte excelent pe strapontina lui incomodă. Tresare doar atunci cînd, în pauză, apar niște cunoștințe vechi care, conform planului regizoral, se apucă de eroirea și montarea unei cortine vaste, frumos colorate, cu diferite motive geometrice și florale printre care domină trandafirul. Învîngînd nepăsarea și împins de o curiozitate nefirească pentru el, se apropie de ea, o atinge și-si trage mîna de parcă ar fi electrocutat. Răceala metalului îl frige. Fără semne de panică exterioară, aruncînd o privire nostalgică spre strapontina lui rămasă goală și băgînd mîna în buzunar, pipăind pașaportul, părăsește sala.

10 decembrie 1990

BALOGHI IOSEF ■

Nedelcu, Neagu și Lamour

Joi 6 decembrie, a fost zi de sărbătoare. Televiziunea nu ne-a făcut însă nici un cadou. Un domn sindicalist a vrut, totuși, să facă un cadou Televiziunii. Să prezinte pe post o casetă. O casetă cu domnul Dumitru Iuga, liderul Sindicatului din TVR. Televiziunea însă, a refuzat. Desigur, domnul Iuga nu este Moș Nicolae, deși amîndoi sînt silii să facă greva foamei, dar toate astea sînt fleacuri...

Doamna Gabriela Neagu este blond-roșcată, dar nu știm a cui „favorită” este. Desigur, și asta am văzut, nu este „favorita” domnului sindicalist care a dat năvală în studioul „Actualități-lor”. Nici nu ar avea cum: doamna Gabriela Neagu este îngrijită, coafată, impenetrabilă și poartă ochelari, în timp ce domnul sindicalist are canadiană, este netuns și, ce-i mai grav, nu poartă ochelari. Evident, doamna Gabriela Neagu nu este în cuplu cu domnul sindicalist. Ba mai mult, prezența domnului sindicalist o înlemnește. Se uită la el de parcă emisiunea ar fi fost întreruptă de gala desenului animat. În sfîrșit, năvalnicul domn părăsește studioul, iar doamna Gabriela Neagu ne reamintește că urmărîm de fapt

emisunea „Actualități”. Mai la coadă, tot doamna Gabriela Neagu ne liniștește: domnul Dumitru Iuga este bine-merci, i-a scăzut puțin glicemia și n-a pierdut decît 500 g în 24 de ore. Pot garanta și eu: la obezitatea domnului Iuga, 500 g mai puțin sînt sănătate curată. Și, în defini-tiv, cine este domnul Iuga? Ia, un Juhász românizat care-și închipuie că dacă domnul Vale-riu plimba ciini pe vremea nu-știu-cui, acum poate plimba și ursul. Inexact! Domnul Valeriu nu plimbă animale sălbatice. Așa că, doamna Gabriela Neagu știe ce știe cînd rămîne așa... cum e refuzînd să facă un cuplu, probabil, nostim, cu sindicalistul cel bădăran.

La miezul nopții, Dorothy Lamour și Gabriela Neagu dorm demult. Romanțe le leagă-nă som-nul binemeritat după atîtea pal-pitante aventuri. Melodioase, romanțele au beneficiat uneori dar nu rareori, de versuri bazaco-ne. Doamna Ecaterina Nedelcu este compozitoare, poeta și in-terpreta romanței „S-a stîns o stea” („...”, Ioana Radu o chema). Doamna Ecaterina Nedelcu este femeia care face să plîngă toate instrumentele. Citez: „Plîng vio-rile / Plîng tambale, / Plîng și orchestra lui nea Paraschiv, / Clarinetelă și naiul...”, unde „nai-ul”, ni se precizează, este al lui Zamfir.

Rămîn totuși sfîșiat de o sin-gură întrebare: dar „clarinete-lă” ale cui „é”?

ALEXANDRU DANGA ■

Correspondența literară

Antanota Dohotaru: Vă vom publica versurile trimise. De acord cu toate propunerile dvs. Aveți toate șansele să deveniți o mare poetă. Nu depinde decît de încăpăținarea cu care veți im-prospăta molozul paginii. Ținem legătura!

Cornelia Stoica: romanțe de album pentru un dormitor pus-tiu. Atenție: **imi, îți** etc. se scriu fără liniuță!

Alina Tănase: nu citește cu compresă pe frunte scrisorile dvs. ci cu toată omenasca mea cu-riozitate și speranță în destinul viitor al culturii române. Răs-punsul dvs. e frumos și adevă-rat. Dintre versuri — deși par scrise de altă mîină — aș reține **Soarelui, la capătul verii**.

Criste Alexe: domnule profe-sor de sport, acrostihul nu e un scop în sine care poate scuza mijloacele. Ca orice exercițiu fizic, el vizează sănătatea întregu-lui. Dacă poezie nu e, nici acro-stih nu e!

Dora Constantinescu: pamfle-tul trimis e scris al naibii de bine. Dacă nu trece la noi, îl plasez la alții. Aveți în tot ce scrieți un cuvînt mușcător ce ține de destin. În ceea ce pri-vește scrisoarea, e și ea pericu-los de frumoasă. Cu intuiții care merg la sigur. Cine sînteți, to-tuși?

ION ZUBAȘCU ■

Premiul revistei „Flacăra” la festivalul „Vasile Lucaci”

Între 30 noiembrie și 3 decembrie, s-a desfășurat la Baia Mare și comuna Cărlău (judetul Maramureș) tradiționalul festival național de creație literară și docu-mentare folclorică „Vasile Lucaci”, ajuns deja la cea de-a VII-a ediție. Concursul în sine s-a bucurat de o participare relativ numeroasă prin cei 140 de creatori, care și-au expediat lucrările conform regulamentului prestabilit. Programul festivalului și-a propus o gamă largă să treacă în revistă a locurilor de prim interes cultural-istoric (Sighet, Apa, Cărlău, Ilba, Băsești), iar atenția acordată celor prezenți de către gazde a pus încă o dată în valoare ospitalitatea maramureșeană bine cîntă.

Juriul, constituit din personalități culturale din țară, a deliberat, hotărînd să decerneze 17 premii acordate de principalele reviste de cultură și asociații literare pre-zente la manifestare. Marele premiu a fost obținut de culegătoarea de folclor **Parasca Făt Sabău**, profesor în comuna Desești, (judetul Maramureș), autoarea unui in-teressant volum de specialitate care va apărea în curînd la editura „Dacia”, iar premiul festivalului și cenacului „Vasile Lucaci” a fost acordat prozatorului bucureștean **Petre Barbu**, desprins detașat de plutonul celorlalți con-curenți.

Cristian Pavel

MIOARA HAPA

clopotele în celulele aerului

Ruga

cineva se roagă neclintit sosit din preistoria ființei mele

Să ne oprim

Întomnare

a apărut — prea albă — o mîină pe ferăstră

această ploaie ce nuntă nefirească...

Rodire

îți spun: așteaptă noaptea după colțul secundeii

s'înt palmele cum cresc și se desfac

Scrisoare deschisă ministrului apărării naționale

**Domnului general colonel
Victor Stănculescu**

Sint un veteran de război — din cel de al doilea război mondial. Unul dintre cei aproape două milioane ce au răspuns la chemarea Patriei Mume.

Mă adresez — pe această cale — dumneavoastră, cu toată stima și respectul ce le datorez unui om de onoare, competent și cu multă înclinare spre dialog. Cele ce vi le voi spune nu sint numai gîndurile mele, ci ale zecilor de mii de veterani ai războiului, care am îndeplinit cu cinste ordinele Patriei Mume de a ne face datoria pe cîmpul de luptă; nu am îndrăznit niciodată, și sub nici-o scuză, să punem la îndoială ordinele primite, nu am luptat sub steag străin și nici nu ne-am transformat, după încheierea războiului, în tortionari ai propriilor noștri camarazi sau în unelte docile și criminale ale unui regim care, odată cu distrugerea țării, a distrus și înaltele principii ce stăteau la baza vechii noastre armate.

Nici unul dintre cei în numele cărora vorbesc nu a deținut funcții de conducere civile sau militare, nu a acționat în aparatul politic sau în cel de contrainformații și nici nu a făcut parte din nomenclatura civilă și nu a fost general pe merite politice.

Vă scriu această scrisoare deschisă cu gîndul și speranța că voi găsi înțelegere din partea dumneavoastră, înțelegere ce ar putea contribui la realizarea unor idealuri ce ne animă pe amîndoi.

1. Vă rog domnule general să analizați încă o dată cu tot spiritul de răspundere ce vi l-a pus istoria pe umeri situația în care se găsește armata țării cînd:

— în conducerea ei se mai află încă opt generali realiși la al XIV-lea Congres al p.c.r., generali care în momentul de față — cînd p.c.r. a renăscut — pot deveni o piedică potențială în transformarea armatei; nu uitați că la ora actuală foarte mulți generali ceaușişti pensionari, ce au făcut odată parte din c.c. al p.c.r. s-au și prezentat la noul p.c.r. ce poartă un alt nume acum, fără a-și fi schimbat năvălul;

— se mai păstrează vechile structuri ale fostului consiliu superior politic al oștirii, sub măști diferite însă cu același țel — păstrarea rolului și a influenței ce a avut-o;

— se mai păstrează atîția foști activiști de partid în funcții de conducere, cum este cazul generalului maior Lucian Culda și a altora mai mici, egali sau superiori în grad acestuia;

— se mai utilizează sistemul întocmi-

rii de fișe personale defăimătoare, cum procedează același general cu ofițerii CADA;

— se mai strecoară în ziarul și revistele armatei diferite articole cu puternic iz comunist în scopul apărării unor idei de mult apuse, cum mai o face colonelul D. Drăgoi care nu mai are mult pînă a-l scoate pe lt. col. Aurel Dragomir — fostul comandant al garnizoanei Sibiu — erou național;

— se dau comunicate de presă, de același birou de presă de pe vremea lui Ilie Ceaușescu (general prin grația fratelui său), pline de neadevăruri și incitații împotriva noului curent de idei CADA din armată, comunicate făurite din ordinul celor opt foști membri ai c.c. al p.c.r., acum aflați în consiliul superior al oștirii;

— se mai dau comunicate militare ca și cel dat de generalul Cheler Paul, cu ocazia zilei de 1 decembrie 1990 (publicat în ziarul „Unirea” din Alba Iulia) prin care amenința poporul liber cu deschiderea focului. Oare în acest caz nu se pune problema destituirii acestui general din funcție?

2. Vă rugăm, avînd în vedere toate acestea, să luați măsurile ce se impun pentru a se termina cu ultimele cadre comuniste. Nu vreau ca acești domni să fie lăsați pe drumuri, cum ne-au lăsat pe cei din generația mea comunistă și T.V.-iștii în anii 1946—1960. Nu. Să li se găsească alte locuri de muncă la cei tineri, iar celor în vîrstă să li se dea o pensie echivalentă pensiilor ce le au cei din generația veteranilor de război. Noi nu vrem răzbu-

nare pentru tot ce ne-au făcut înaintașii lor în ideologie, însă îi asigurăm că nu vom uita niciodată răul făcut.

3. Apelez la dumneavoastră, la sufletul și demnitatea de care ați dat dovadă să opriți trecerea în rezervă a celor ce pînă la 6 iunie 1990 v-au fost utili și susținători de nădejde în acțiunea de democratizare a armatei și să-i rechemăți din rezervă pe cei ce au rămas pe drumuri (ei și familiile lor) în urma măsurilor ce au fost întreprinse împotriva lor.

Ce este mai periculos — de exemplu — lt. col. Grecu Constantin și mr. Chițicar C. de la Timișoara, sau mr. Tocan Viorel de la Brașov, sau lt. col. Lițiu Petru de la Cluj, cpt. ing. Zor George de la Brașov, lt. col. Popescu Silviu și cpt. Stan Valeriu de la București în comparație cu generalul Voinea Gh. sau generalul Vlăscianu Radu. Primii au acționat în CADA pentru a înălțura comunismul din oștire și a grăbi democratizarea armatei, ceilalți au fost aleși membri ai c.c. al p.c.r. la al XIV-lea Congres și acum — profitînd de funcțiile ce le au — vor să împiedice democratizarea armatei.

4. În final, vă rog domnule general colonel Victor Stănculescu să aveți în vedere următoarele:

— ceea ce va trebui să faceți acum (democratizarea armatei) va rămîne făcut pentru istorie;

— armata țării trebuie clădită pe cînte, încredere, demnitate, respect față de ideile democratice, dragoste față de nou, încredere în tineret, cult față de trecutul nostru glorios și condamnarea totală a ideilor ce au dus la deteriorarea țării și a armatei, adică a ideilor comunisto-fasciste;

— trîncia opera de transformare a oștirii o dă tineretul, care constituie garanția viitorului și nu o mină de generali și activiști de partid compromiși cărora nimeni și niciodată nu le va putea scoate niște idei din cap și care nu vor să renunțe la niște privilegii.

Domnule general colonel Victor Stănculescu, nu vă vom cere niciodată să fiți un De Gaulle, un Pinochet și nici un mareșal Ion Antonescu. Noi vă cerem să fiți un Victor Stănculescu, cînstit, corect, demn, cu dragoste față de oameni, așa cum îi stă bine unui nepot și fiu de militari, așa cum v-am cunoscut încă de cînd erăți la vîrsta tinereții.

Domnule general, nu pot încheia pînă nu vă facem cunoscut că noi — cei ce am gîndit și întocmit această scrisoare — sintem oameni cînstiți și condamnăm toate invectivele și insultele ce v-au fost aduse și vi se aduc de o așa zisă Ligă a veteranilor de război, condusă de un anume Cucu Ștefan care nu a dovedit-o niciodată — deși i s-a cerut — că este veteran de război și care este susținut (nu știu pe ce motive tactice) de cabinetul primului ministru. Cu tot respectul și stima ce v-o port,

**Col. (r.) MARIN POPEȘCU ■
veteran de război**

Primăvara conștiinței neamului

În ziarul „România Liberă” Nr. 273 din 15.11.1990, a apărut — în pagina a doua — un interesant articol intitulat „RENUNȚAM LA CALITATEA DE MEMBRU AL P.C.R.” semnat de Asociația cadrelor militare din unitățile de grăniceri TIMIȘOARA : (02840 : 02819 : 02821).

În revista „FLACĂRA” Nr. 48 din 28.11.1990, în interviul dat acestei reviste, domnul general Victor Stănculescu, ministru al apărării naționale, spune printre altele:

„Mi-a plăcut o declarație (în „Armata Poporului”) a citorva unități de la Timișoara, în trei puncte, cu renunțarea la calitatea de membru de partid ș.a.m.d., a apărut și ce spusese eu, că sint întru totul de acord și că mă raliez acestei declarații, că renunț la calitatea de membru de partid...”

Deci, după cum rezultă din cele două luări de poziție, problema renunțării la o fostă înregimentare (cotizantă) într-un fost partid comunist a fost înțeleasă și prezentată în mod public (prin presă) de 3 unități militare de la Timișoara și de ministrul apărării naționale, în numele său personal.

Dar ce ne facem lubiți și respectați ostași ai țării noastre, pavază de nădejde și de neclintit a hotarelor patriei scumpe și dragi, cu restul oștiri. **CU O FLOARE NU SE FACE PRIMĂVARA** și noi avem nevoie, cit mai repede de această primăvară.

Hai-deți dragi camarazi mai tîneri, fii și nepoți ai veteranilor de război, treziți-vă din inerte, alungați orice șovăială, nu mai așteptați și în această privință ordine și — luînd exemplul eroice Timișoare — urmați îndemnul ministrului apărării naționale (ministrul vostru și al nostru) și faceți și voi — prin presă — declarații în acest sens pentru a ne convinge pe noi și întregul popor că armata nu aparține niciunei formațiuni sau partid politic. Vă garantez că toate ziarele și revistele cînstite din țară vă vor publica cu dragoste și respect aceste renunțări.

E normal ca aceste declarații — de conștiință — să fie făcute pe unități, cu indicarea numărului unității și a garnizoanei și numai de cei ce sint convinși de aceasta. În această acțiune de principiu nu are ce căuta formalismul.

Ce părere aveți voi, garnizoane încercate și eroice? Așteptăm poziția SIBIULUI, CLUJULUI, ARADULUI, BRASOVULUI, CRAIOVEI, BRAILEI, CONSTANȚEI și BUCUREȘTIULUI și, alături de acestea, a tuturor garnizoanelor din ȚARĂ.

Ne-ar liniști pe toți locuitorii pămîntului românesc dîndu-ne sentimentul că într-adevăr a început **PRIMĂVARA CONȘTIINȚEI NEAMULUI**.

**Col. (r.) MARIN POPEȘCU ■
veteran de război**

Dintre „performere”, trebuie amintit aici **Rachetele de croazieră**, remarcabile prin precizia lovirii țintei (sub 30 m) în condițiile lansării lor de la o distanță de 2500 Km. Avînd o viteză de 700 pînă la 900 Km/h pot purta încărcături nucleare de 200 Kt sau 100 Kg explozibil clasic, iar puterea de penetrație este de 5 m în beton, între 10—15 m. în sol, ceea ce permite atingerea silozurilor de rachete nucleare ale adversarului. Pot fi lansate de pe avioane (ALCM — Air Lunched Cruise Missiles), de pe vehicule terestre (GLCM — Ground Lunched Cruise Missiles) de pe o navă de suprafață sau de pe un submarin. Ghidajul automat către obiectiv este realizat prin două sisteme: navigație inerțială prin platformă giroscopică clasică — TERCOM (Terrain Contour Matching) permite controlul și compararea datelor în timpul zborului între ceea ce oferă altimetru radar al rachetei și o hartă de date prestabilite din memoria ordinatorului. Traseul prestabilit (în urma analizei fotografiilor aeriene ale avioanelor de recunoaștere sau sateliților) este urmat cu o incredibilă precizie. Pe parcursul de 2500 Km, TERCOM asigură între 5—10 schimbări bruște de direcție. Zboară la

o altitudine ce o face greu de reperat: 20—60 m., iar foarte de curînd s-a anunțat că avioanele „invizibile” **Stealth** vor fi dotate și cu rachete de croazieră invizibile chiar pentru radarele specializate.

Mai semnalăm și **RPV** (Remotely Piloted Vehicles), avioane miniatură fără pilot,

țintă prin lumina emisă de o cupolă laser.

Cu atîtea rachete (iar tipologia lor este departe de a fi epuizată în enumerarea noastră), nu înseamnă că bombe clasice sau mai puțin cunoscute și-au pierdut actualitatea. Să începem de la o constatare: cantitatea de ex-

provoacă răni enorme; **mină pîianjen** 500 gr. este aruncată din avion și dispune de cîteva brațe elastice de peste 6 m lungime a căror atingere provoacă explozia; cu **napalm** cu ardere rapidă (absorbînd oxigenul și provocînd asfixia personalului) sau lentă (pentru distrugerea instalațiilor).

Un secol la sfîrșitul său

Rachete (2) și bombe

teleghidate, lansate împotriva unor obiective mobile (tancuri, concentrări de trupe); în SUA, încercările cu HIMAT (Highly Manoeuvrable Aircraft Technology) au dus la lansarea cu succes a unui avion de vînătoare (scara 0,44) de pe un bombardier B-52 de la altitudinea de 13,400 km), pilotat de la sol sau de pe un avion de însoțire. Americanii folosesc pentru artileria lor de 155 mm sistemul CLGP — proiectile ghidate cu laser. Obuzele, dotate cu un „cap inteligent” sint duse spre

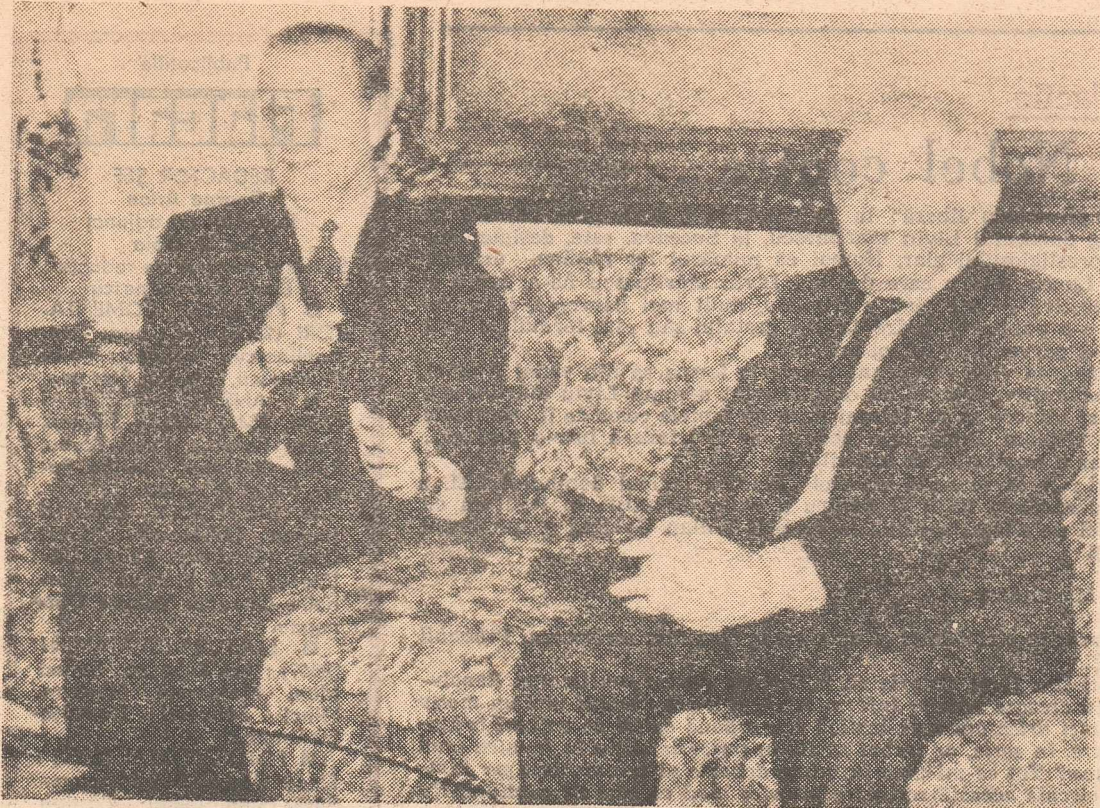
plozibil clasic pentru a ucide un inamic a evoluat rapid. Dacă în cel de-al doilea război mondial au trebuit 1100 Kg. în războiul din Coreea 5600 kg, iar în Vietnam 17000 Kg. Există bombe antipersonal. Pe bază de **sulfu** (încre 20 și 50 Kg), prin **fragmentație** (schije pe o rază de 100 m sau explozie de grenade), cu **bile** (fiecare aruncă 300 de bile de oțel, pătrund în carne în zigzag. O singură „bombă mamă” aruncă pînă la 640 de bombe cu bile); cu **săgeți** de 5 cm lungime rotindu-se cu mare viteză în jurul axului propriu,

împotriva obiectivelor, bombe speciale cum sint cele **explozive, incendiare** (și penetrante), bombe **torpilă** ghidate, **planante** (experiment american BAT) ghidate prin aripioarele modificabile prin magneti telecomandați prin radio.

Bomba cu aerosol (Cluster Bomb Unit — folosită în Vietnam) sau bombă cu detonație gazoasă. Conține un rezervor de hidrocarburi foarte inflamabile care se vaporizează în momentul exploziei anvelopei, amestecul vaporilor aerosoli și aer fiind aprins și

detonat. Unda de șoc se reflectă pe pămînt, producînd o suprapresiune de 20 Kg/cm² care distruge obiectivul. Să mai enumerăm, pentru curiozitatea dvs., **M-36** bombă incendiară conținînd 182 de „bombe-pui”, **BLU-31**: mină de cîteva sute de kg. care se îngroapă automat la ajungerea la sol; **RAVEPAT III**, mină de mare calibru, parașutată, explodează la contactul cu copacii, iar propanul din interior asigură „arderea totală” a unei mari suprafețe — folosită pentru distrugerea junglei în Vietnam; „Dintele dragonului”, mină antipersonal, se aruncă în mîi de exemplare dintr-un singur avion; **bombă portocalie** — greutate de 1 Kg. explodează prin fragmentare; mină explozivă fragmentată — explodează atunci cînd se calcă pe ea, provocînd răni extrem de grave. Aducîndu-vă aminte că bomba cea mai grea experimentată vreodată în luptă s-a numit **Grand Slam** și a fost aruncată la 14 mai 1945 asupra viaductului de la Bielefeld (Germania) și cîntărea 9975 Kg, lungime 7,74 m, vă mai spun doar că **va urma...**

CRISTIAN UNTEANU ■

Convorbiri la Washington între secretarul de stat James Baker și premierul israelian Yitzhak Shamir

Gură de om, gură de ciine cere pâine

Cităm dintr-o telegramă a Agenției France Presse: „Ministrii afacerilor externe ai CEE au propus să acorde Uniunii Sovietice, înainte de sfârșitul acestei ierni, ajutoare alimentare în valoare de 1-2 miliarde de dolari, a anunțat ministrul belgian de externe, Mark Eyskens. URSS a prezentat Comisiei CEE o «listă lungă» de produse alimentare de care are nevoie pentru a umple rafturile magazinelor sale. «Vom încerca să le trimitem aceste alimente», a declarat Eyskens. El a mai apreciat că pentru ca ajutorul să fie eficace, alimentele trebuie livrate în mod dirijat în zonele rurale».

Desigur, în condițiile cînd și celelalte țări foste socialiste, inclusiv România, au nevoie sau chiar primesc ajutoare — în primul rînd ali-

mente — din străinătate, n-avem nimic împotriva să le primească și URSS. Că doar și rușilor li-i foame. Gură de om, gură de ciine cere pâine... Dar, totuși, noi, cei care ne-am bucurat de binefacerile regimului comunist, avem sentimentul că parcă ceva nu-i în regulă. Cum așa, marea țară a socialismului victorios, patria lui Lenin, farul luminos al întregii omeniri, întinde mina la capra podului spre a căpăta de la alții bucata de pâine pentru norodul său?

Da, s-ar putea spune, însă asta a fost pînă acum, din cauză de leninism, stalinism, brejnevism, în prezent și rușii au văzut ee-i cu comunismul, s-au pocăit, s-au lepădat de Satana și merg în rînd cu lumea. Ce să mai dezgropăm morții? Însă tocmai asta e, că cei din Kremlin nu

s-au pocăit, nu s-au lepădat, ci o țin înaintea cu comunismul. Și iată cum rușii, cel puțin atîta timp cît avem în vedere poziția oficială, întind dreapta după pomană ținînd în stînga operele complete ale lui Vladimir Ilici. Iar asta mi se pare cu totul anormal. Poți oare să-i hrănești liniștit, în spiritul milei creștine, pe cei care au ca țel declarat îngroparea ta?

Și încă ceva. Celovecii care vor trece cu suferința în mîna pe lingă cazanul cu ciorbă capitalistă — mîrsavă? putredă? — ne-au dat nouă suferințele din timpul celor 45 de ani de ocupație bolșevică (nu neapărat tot timpul și militară), precum și pe cele de azi, consecință directă a sprijinului de nădejde al fratelui mai mare. Și ne-au dat aceste suferințe în numele doctrinei care i-a dus la cerșit. Dar, culme a bizareriei, ei nu se simt deloc vinovați și nici nu se gîndesc să răspundă pentru ce-au făcut. Întind mina după pomană cu aerul că fac omenirii un mare hatîr.

ION D. GOIA

Are nevoie Basarabia de grîne rusești?

● politica de suveranitate și cozile la benzină ● un grînar secătuit ● o mare parte a producției viticole zboară peste graniță ● un șeptel decimat ● piine — indeajuns pentru toți ● reglementarea consumului de alimente ● stabilizarea financiară a bugetului Republicii ● criza de combustibil ● cine răspunde în fața istoriei?

Știut este că Basarabia a fost, de-a lungul vremii, un adevărat grînar care hrănea din abundență Uniunea Sovietică, prin fertila sa cîmpie dintre Prut și Nistru. Însă, afirmă specialiștii, anul acesta a fost un an rău pentru agricultura Basarabiei. Recolta totală de cereale realizată anul acesta a fost anunțată cam la 2 300 000 de tone. La sfîrșit, recolta s-a estimat a fi cam de 2 200 000 de tone. Se vor putea realiza, deci, după calculele ministerului, aproape 220 000 de tone de zahăr. Toate aceste date au fost relevate la ședința (convocarea) Sovietului Suprem al Republicii, într-un raport prezentat de către funcționarii răspunzători cu resortul agriculturii. Tot în acest raport se mai specifică și faptul că o mare parte din producția viticolă și-a luat zborul peste hotarele republicii. Însă, „analiza stării de lucruri din Complexul Agroindustrial” nu e tocmai roză: în comparație cu anul trecut numai, numărul de capete de animale a scăzut cu 48 000 la cornute și cu 11 000 de vaci. În industria alimentară, semințele de floarea soarelui necesare pentru prelucrare în fabricile de ulei sînt aduse cu predilecție din Ucraina. Complexul Agroindustrial a fost obligat să importe produse în valoare de 300 000 milioane în valută. Și la nutrețurile concentrate producția s-a dovedit neîndeștătoare și este de așteptat ca producția de bunuri date de zootehnie și chiar numărul de animale să scadă în continuare și în anul următor. „Piine este indeajuns pentru toți” — a spus, în ciuda tuturor acestor dificultăți, un purtător de cuvînt al departamentului agricol. Deși,

după cum reiese din același raport, se primeau, în alți ani, 2 000 000 de tone de cereale, din Kazahstan sau din alte republici. Deși anul acesta s-au cerut 15 000 000 de tone, deasemeni din Kazahstan, s-a reușit perfectarea achiziționării numai a aproximativ 800 000 — 1 000 000 de tone și a altor mici cantități de la Bolgrad.

În raport se mai menționează și următoarea prevedere, nu lipsită de importanță: „Este necesară, pentru trecerea la economia de piață, folosirea comenzii de stat sau a impozitului, pentru producția din 1991”. Deasemeni, derivînd din situația de fapt, s-a anunțat la Chișinău, probabila reglementare a consumului de alimente. Unul din dezideratele anunțate, emis de un funcționar de stat, d-nul Vanghele, este stabilizarea financiară a bugetului Republicii. Probabil că nu tocmai străină de politica de suveranitate a Moldovei de la răsărit de Prut este și criza de combustibil, în special de benzină. În toată țara poți vedea cozi mari la benzină; la o benzină iluzorie care întîrzie să apară. S-a introdus și un sort de benzină mai scumpă: 55 de copeici la litru. Ucraina a blocat livrarea cu toate resursele practice, inclusiv la benzină. În aceste condiții, se pune întrebarea: cine a secătuit acest crîmpei de țărîsoară, atît de bogată odinioară? Unde sînt grînele Basarabiei? Cine a stors de sevă și a vlăguit mînosul pămînt de dincolo de Prut? Dincolo de iluzii, cineva va trebui să răspundă în fața istoriei pentru toate acestea.

MHAIL GALĂȚANU

Teroarea

Hitler ne-a spus că putem pleca. Tocmai intrase aghiotantul său, Brückner. Erau grăbiți, pentru că Hitler trebuia să prezideze, în după-amiaza aceea, inaugurarea unei școli național-socialiste într-un local ce aparținuse social-democraților. Ceea ce vorbisem pînă atunci avea să revină ca temă a discuțiilor tîrziu, doar în toamna aceluiași an. Hitler deja primise primele informații despre atrocitățile ce se întîmplau în lagărele de concentrare. Îmi aduc aminte de un caz petrecut la Stettin, unde, în atelierele goale ale șantierei Vulkan au fost schingiuiți ameni de bună condiție, provenind din straturile relativ bogate ale societății, unii dintre ei fiind evrei. Anchetatorii au dat dovadă de o răutate bestială... Aceste atrocități comise de S.A. și S.S. împotriva adversarilor politici au fost făcute cu un rafinament extraordinar al cruzimii și erau parte dintr-un plan prestabilit al forței politice. Cei recrutați pentru a asigura paza lagărelor de concentrare erau sistematic aleși din rîndul delincvenților sau straturilor celor mai de jos ale societății. Am avut ocazia să culeg foarte multe date clare în acest sens. În formațiunile paramilitare erau introdusi deliberat alcoolici notorii, mici delincvenți, chiar și recidiviști cu fișe înregistrate de poliție. Această selecție constituia o trăsătură caracteristică a regimului, facilitînd îndeplinirea unor foarte limpezi scopuri politice.

Eram prezent atunci cînd i s-a rapor-

tat lui Hitler despre incidentele întîmplate în orașul Stettin și în alte zone. A primit veștile cu o remarcabilă indiferență. Nu numai că nu a fost indignat, așa cum ar fi fost de presupus, ci, dimpotrivă, a început să insulte copios pe cei care dădeau importanță acestor „povești ridicole”. A fost pentru prima dată, dar nu și pentru ultima, cînd l-am auzit pe Hitler zburînd și urlînd; l-am văzut pierzîndu-și total controlul. Tipa pînă și pierdea vocea, dădea din picioare și lovea cu pumnii în masă și în pereți. Avea spume la gură; gîfîia din greu ca o femeie isterică și scotea din cînd în cînd exclamații bilbite: „Nu vreau! Duceți-vă la dracu! Trădători!”. Părul îi cădea dezordonat pe frunte,

chipul i se contractase, ochii erau tulburi, iar fața congestionată. În clipa aceea, am crezut că va fi victima unui atac.

Brusc, toate simptomele au dispărut. A făcut cîțiva pași prin cameră, a tușit ușor pentru a-și drege glasul, și-a pieptănat părul cu mîna, apoi a privit în jur cu un aer timid și neîncrezător,

uitîndu-se pe rînd la fiecare dintre noi. Am avut impresia că voia să vadă dacă cineva ridea. Și, trebuie s-o spun, simțeam — mai degrabă decît orice altceva, o nevoie puternică de a ride cu poftă. „Toate astea sînt ridicole!” — a spus el cu o voce răgușită, dar calmă. Ați observat cîți trecători se adună cînd doi go-lani se bat pe stradă? Le impune cru-

zimea. Omul de pe stradă nu respectă decît cruzimea și sălbăticia. Chiar și femeile, femeile și copiii. Oamenii simt nevoia de a le fi frică de ceva; această spaimă îi ușurează de o povară. Dacă o întîlnire publică se termină cu o bătaie, ați văzut că cei care au fost cel mai tare loviți sînt primii care se înscriu în partid? Și îmi vorbiți de cruzime și vă indignați de povestirile astea despre torturi? Dar este exact de ce au nevoie masele. Au nevoie să tremure.” Hitler s-a oprit cîteva clipe, apoi a continuat. „Interzic sancțiunile pentru povestea asta. La nevoie, să fie pedepsite două sau trei persoane, pentru a-i mulțumi pe primitivii ăștia de «național-germani». Dar nu vreau să fie transformate lagărele de concentrare în pensiuni de familie. Teroarea este arma politică cea mai puternică și nu o voi lăsa din mîna sub pretextul că șochează pe cîțiva burghezi imbecili. Datoria mea este să folosesc toate mijloacele pentru a înfrîna poporul german și de a-l pregăti pentru război”.

Hitler străbătea agitat biroul. „Nu mă voi purta altcumva în război. Cel mai crud este un război căldut. Voi provoca teroare prin folosirea brutală a tuturor mijloacelor mele de distrugere. Succesul depinde de șocul brutal care terorizează și demoralizează. De ce aș acționa altfel cu dușmanii mei politici? Aceste pretinse atrocități mă vor scuti de sute de mii de procese împotriva unor rău-voitori sau nemulțumiti. O să se gîndească de două ori înainte de a întreprinde ceva împotriva noastră, știînd bine ce-i așteaptă în lagărele, de concentrare.”

Primum la redacție

Nobel contra...

Prezentată de „România liberă” la 26 noiembrie, scrisoarea trimisă de SIR William Golding domnului Liviu Martinescu, la Suceava, este, desigur, cunoscută de cititorii prestigiosului ziar. Numai că numărul lor rămâne, oricum, cenzurat prin tiraj. Lucru pentru care domnul Liviu Martinescu ne-a trimis și nouă scrisoarea respectivă — așa cum a trimis-o, mult mai devreme, altor redacții — rugându-ne s-o publicăm. Îndreptățirea gestului său este formulată fără echivoc în textul ce i-a parvenit de pe sol britanic.

„Laureatul Nobel, la vreo 76 de ani, retras la ferma sa din sudul Angliei, nu dă toată ziua «declarații», observă cu drept cuvânt domnul Liviu Martinescu. Cui i se pare un «text minor» să nu se mai mire de faptele celor ce îl contrazic în România pe SIR William. Dacă, prin absurd, ar fi trimis-o într-o țară ca... Belgia, toate ziarele ar fi publicat-o în trei zile».

Două precizări: 1) la redacția revistei „Flacăra” plicul domnului I.M. a ajuns miercuri, 12 decembrie 1990; 2) pentru a evita discuțiile în legătură cu transpunerea formulei de adresare utilizate de SIR William Golding o publicăm pre limba sa. (D.G.).

Dear Liviu Martinescu

Am fost plecat în străinătate și abia acum îți citesc scrisoarea. Probabil e deja prea târziu...

Presa de aci și-a făcut datoria să informeze despre confiscarea Revoluției. Dacă e să dau crezare acestor informații — și n-am absolut nici un motiv să n-o fac —, atunci orice om care instigă sau ordonă astfel de acțiuni brutale, înspăimântătoare, în serie, ar trebui să fie în pușcărie și nu în fruntea unei țări. Ce pot eu face? Tot ce-mi vine în minte acum e să te autorizez pe dumneata să faci să circule această scrisoare în orice mod ve găsi de cuviință. Nu e mult — nu e de-ajuns...

Să vezi, să auzi căzînd întinericul acolo unde oamenii credeau că văd ivindu-se zorile... și se frînge inima.

William Golding

Kasparov
contra
Karpov

Al cincelea meci pentru titlul de campion mondial la șah dintre cei doi K este pe terminate. Bătălia, așa cum ne-au obișnuit cei doi combatanți, s-a purtat și în afara sălii de concurs, prin interviuri în presă sau la televiziune. Iată ce părere avea fiecare despre celălalt, din interviuri acordate, înainte sau în timpul acestui meci:

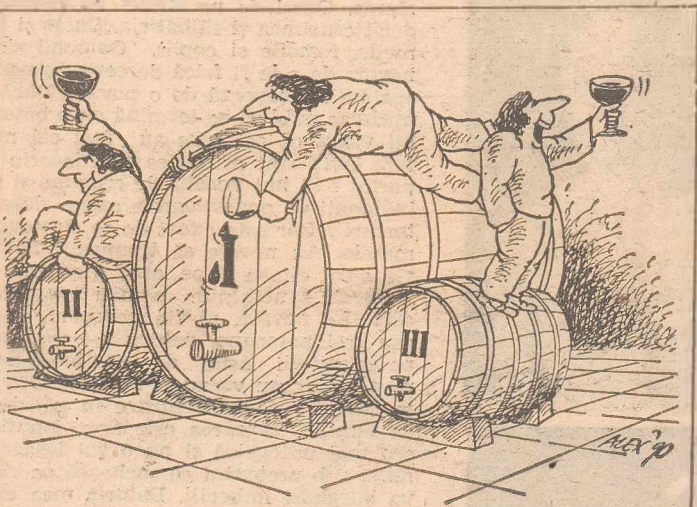
Kasparov despre Karpov — „El reprezintă încă sistemul sovietic. Acum conflictul dintre noi doi este și mai evident. El îl reprezintă pe Gorbaciov și pe comunisti. Eu reprezint anticomunismul... Vreau să-l zdrobesc o dată pentru totdeauna”.

Karpov despre Kasparov: „Este foarte periculos, cînd cunoaște poziția, dar puterile

sale scad sensibil cînd întâlnește ceva nou, deci lucrul cel mai important este să-l surprinzi. Principala lui calitate este energia. Dar este un caucazian tipic, nu acceptă criticile și îi este sete de putere... Problema este de a ști dacă el este doar capabil să mă distrugă (la șah) sau dacă poate, de asemenea, să mă omoare...”

Cu 6 partide înainte de finalul meciului „distrugerea” șahistă a lui Karpov nu se produsese, echilibrul de la masa de joc fiind mai mult decît evident. S-ar părea că în „meciurile din presă domnește echilibrul, încercările lui Kasparov de a-și învinge psihic adversarul în afara arenei, influențîndu-i astfel jocul, dînd greș deocamdată”. Kasparov știe corect că „întîi trebuie să pierzi în lupta psihologică, după aceea urmînd înfrîngerea la masa de joc”, dar Karpov este un adversar pe măsura lui, inclusiv psihic. Cel puțin cu 6 partide înainte de final... Dacă vor mai fi necesare 6 partide...

MIHAI SANDOIU ■

Desene de AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU ■

Trăsura Sfintului Iie

În ultimele zile, ninsoarele mai domie (mai ales de cei mici) s-au lăsat din ceruri. Din păcate însă, în multe zone din țară încă nu s-a format strat de zăpadă. La munte, acesta — măsura luni: 60 cm la Semenice, 25 cm la Paring, 20 cm la Voineasa, 34 cm la Păltiniș, 16 cm — Cumpăna, 16 cm — Fundata, 54 cm — Sinaia 1500, 76

cm — Babele, 6 cm — Cheia și 14 cm Poiana Brașov, 20 cm — Ceahlău.

Ce ne va oferi următoarea săptămînă 19—25 decembrie?

Din punct de vedere termic, regimul va fi apropiat de cel mediu multianual, abaterile față de acesta fiind destul de mici.

Temperaturile maxime vor fi de 2°—5°C în zonele de cîmpie, 1°—4°C la deal și podiș, 0°—4°C în depresiuni și 5°—6°C pe litoral. Minimele nocturne: —4°—0°C la cîm-

pie, —6°, —2°C la deal și podiș, —9°, —7°C în depresiuni și —1°, 0°C pe litoral. La începutul intervalului va ninge răzleț în regiunile nordice și la munte. În zonele joase, mai ales în cele din estul și sudul țării se va forma ceață. Începînd de joi, zona țării noastre va fi afectată de sisteme noroase atît de origine islandeză, cit și mediteraneeană. Acestea vor determina precipitații mai ales sub formă de ninsoare în Crișana, Maramureș și Transilva-

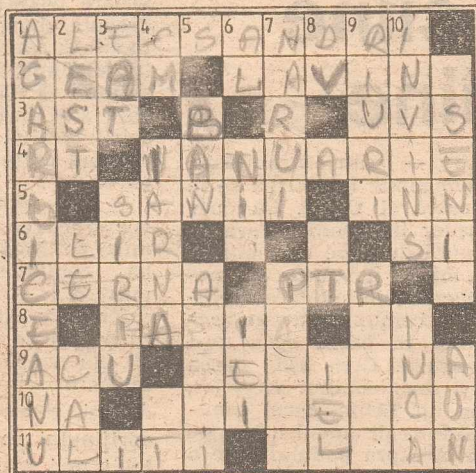
nia și predominant ploaie în Banat și Oltenia. Acestea vor fi mai frecvente în regiunile menționate anterior.

Spre sfîrșitul intervalului aria precipitațiilor va cuprinde și celelalte zone din țară în sud-est, însă vor predomină ploile.

Și pentru că nu ne mai întîlnim pînă la Crăciun, vă doresc dragi cititori „Sărbători fericite”, alături de cei dragi.

OTILIA DIACONU ■

La început de iarnă

ORIZONTAL: 1) Poet clasic, autor al pastelului „În miezul iernii” (Vasile). 2) Grădina florilor de gheață — Căderi de zăpadă. 3) Acest — Lac în Mongolia. 4) Curtel — Prima lună... de iarnă. 5) Trase pe zăpadă — Înnorare... spre vest! 6) Din neamul ilirilor — Ninși pe spate! 7) Liric român, semnatar al poeziei „Ghețarul de la nord” (Panait) — Pentru. 8) Unitate de măsură pentru presiune — Reci, fără inimă! 9) În acest moment — Aflată în aer. 10) Primii nămeți! — Genialul autor al poeziei „Cînd crivățul cu iarna...” (Mihai). 11) „Iarna pe...”, cunoscută poezie de George Coșbuc — Dor.

VERTICAL: 1) Autorul nuvelei „Iarnă grea” (Ion). 2) Balast — În plen! — Trăgător la sanie. 3) În ceață! — Autorul piesei „Iarna lupului cenușiu” (Ion D.). 4) Cristina Manole — Sezonul alb — Sfîrșitul înghețului! 5) Pot fi și... gheață (sg.) — Semnatarul poeziei „Sorocova” (Horia). 6) Alb la față! — Bătut la table... — Mieii fără capi! 7) A se prăbuși — Plină de fulgi... 8) Daniela Vasiliu — Puțină promoroacă! — Din piele! 9) Înghețată în fiecare iarnă (pl.) — „Prima zăpadă în...”, tablou de Camil Ressu (pl.). 10) Bătut la hochei — Mai. 11) Poet rus, semnatar al poeziei „Ah, voi sănii, sănii” (Serghei) — Localitate în Norvegia.

Dicționar: UVS, AUN.

GHEORGHE TOIA ■

Abonați-vă
la publicațiile
„Flacăra”!

Publicațiile

Flacăra

REDACTOR ȘEF

George Arion

Redactor șef adjunct

Ion D. Goia

Secretar general de redacție:

Dorin Gherghinescu

■ PUBLICIȘTI COMENTA-

TORI (2569): Dumitru Con-

stantinescu, Roxana Paicu

Manolescu, Horia Pătrașcu.

■ ANCHETA - REPORTAJ

(2600, 2542): Dorin Sălăjan,

Pașcu Balaci, Petre Barbu,

Radu Ciobotea, Cristian-Pa-

vel, Mihai Stănescu.

■ DREPTURILE OMULUI

(Eugen Mihăescu) (2559):

Oltea Mutulescu, Mihail Gă-

lățanu, Paul Vinicius, Cor-

neliu Olteanu, Valeria Dor-

neanu.

■ CULTURĂ-ÎNVAȚĂMINT

(2569): Ion Zubașcu, Sorina

Man, Margareta Mureșan,

Mihail Săndoiu, Domnița

Ștefănescu.

■ FOTOREPORTAJ (2528):

Elena Ghera, Gig Motoianu,

Silviu Stan, Mihai Cristian

Calugăr.

■ SECRETARIAT TEHNIC

DE REDACȚIE (2123, 1453,

2072): Mircea Popp, Maria

Bărbulescu, Alexandru Ben-

ga, Pompiliu Dumitrescu,

Anton Ene-Filip, Gabriela

Nicolescu, Sevghin Omer,

Smaranda Petrea, Cornel

Speriatu, Angela Ștefănescu,

arh. Adrian Petrescu.

■ SECRETARIAT - ADMI-

NISTRAȚIE (2002, 2559):

Liliana Crețu, Mihaela

Morosanu, Eugenia Vasile,

Dumitru Cărbunescu.

■ FLACĂRA BIS

Redactor șef adjunct

Constantin Dumitru

Liana Tatos, Liviu Timbus

(2128), Aurelia Boriga.

(1700).

■ REBUS

Redactor șef adjunct

Tudor Octavian (1457)

Adrian Mitu, Alexandru

Păsărin, Elena Grecescu,

Bogdan Vlad, Aurel Ștefan

Alexandrescu, Mihail Zgubău,

Simona Simzianu (2036).

■ Adresa redacției și ad-

ministrației: București, Piața

Presei Libere nr. 1 cod 71311.

Telefoane: 17 60 10, 17 60 20

(cu interioarele trecute în

paranteze de mai sus); se-

cretariat redactor șef: 2002;

redactor șef adjunct: 2124;

secretar general de redac-

ția: 2143; public relation:

2600.

Cititorii din străinătate se

pot abona prin ROMPRES-

FILATELIA. Sectorul export-

import presă P.O. Box, 12-

201, telex 10876, prstir Bucu-

rești, Calea Griviței nr.

64-66.

■ Administrația: EDITURA

„PRESA LIBERĂ” (sc. Ioan

Ciuceanu, ing. Stan Pelteacu).

TIPARUL:

Combinatul

poligrafic

BUCUREȘTI

16 pagini — 6 lei

ULTIMA ORĂ

